

การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา
มีนาคม 2558

การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา

มีนาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา
มีนาคม 2558

ลำไผ่ โพร่ศรีขาม.(2558). การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม:

อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์.

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร 7 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านการแนะแนวและรับสมัคร ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ด้านการสัมมนาวิชาการ และด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา (2) เพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 26 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน จำนวน 26 คน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และวิธี การของ Tukey HSD และใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ 2) ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด 3) ด้านการสัมมนาวิชาการ 4) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา 5) ด้านการแนะแนวการรับสมัคร 6) ด้านการปฐมนิเทศ และ 7) ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา พบว่า ตัวแปรต้น ที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในภาพรวม แต่มีบางด้านที่มีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ด้านการประเมินเทียบระดับ การศึกษาด้วยสื่อที่หลากหลาย การปฐมนิเทศควรมุ่งเน้นในเรื่องขั้นตอนการประเมินเทียบระดับ เกณฑ์การจบหลักสูตร การแนะแนวควรมีการแนะแนวตลอดการเรียนการสอน และการประเมินมิติ ความรู้ความคิดควรให้ครูผู้สอนและผู้เข้าร่วมประเมินมีส่วนร่วมในการออกข้อสอบ

A STUDY OF WORK PERFORMANCE THE EQUIVALNCY DETERMINATION
OF EDUCATIONAL LEVELS IN NON-FORMAL AND INFORMAL
EDUCATIONAL CENTRE IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
LAMPAI PHOSRIKHAM

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements For the
Master of Education Administration and Management
At Srinakharinwirot University
March 2015

Lampai Phosrikham. (2015). **A study of work performance The Equivalncy determination of Educational Levels In Non-Formal And Informal Educational Centre In Bangkok Metropolis.** Master thesis, M.Ed. (Administration and Management). Bangkok:Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee . Dr. Gumpanat Boriboon.

The purpose of this research were 1) to study and compare The Equivalncy determination of Educational Levels In Non-Formal And Informal Educational Centre In Bangkok Metropolis. In 7 aspects :The public relations recruitment, the guidance and admission, the orientation , the assessment of the knowledge ideas, the evaluation dimensional experience , the seminar, the course and transcript. 2) to effective guideline to work performance The Equivalncy determination of Educational Levels In Non-Formal And Informal Educational Centre In Bangkok Metropolis. The sample used in research were 26 administrators, 78 commission estimates the level of education. (total 130 people) The tool used in research was 6 rating score questionnaire asking, the statistics used for data analysis were average, standard deviation, t-test, Turkey HSD and 10 focus groups discussion that should from the staff and guests were evaluated relative levels of education.

The results of the study were revealed : the work performance The Equivalncy determination of Educational Levels In Non-Formal And Informal Educational Centre In Bangkok Metropolis in the seven aspects was a high level. The aspect with the highest average was the evaluation dimensional experience, the assessment of the knowledge ideas and the seminar. The lowest aspect was the public relations recruitment. The result of compare the performance The Equivalncy determination of Educational Levels in sex, age, education, position and experience on the average, to no differences were statistically significant at the level of .05.

The suggestion from the study was that should be advertise publicize The Equivalncy determination the relative with a variety of media, the orientation should focus in step The Equivalncy determination against the criteria of the course. The suggestion should make the guidance throughout the course, The Equivalncy determination the knowledge, idea of the teacher and the participants rated in the test.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้โอกาสตั้งแต่วันที่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษา ดูแล และแนะนำการจัดทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมลนิตย์ เกิดหนูวงศ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และดร.อมรรักษ์ สอนชูผล ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม และคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและให้คำปรึกษา แนะนำ ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายวีรยุทธ์ แสงสิริวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม ดร.คมกฤช จันท์ขจร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตราชวัตรบูรณะ และ นายสมมาตร คงชื่นสิน ผู้อำนวยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพุทธมณฑล ที่ให้กำลังใจ ให้ความรู้ ให้โอกาสทางการศึกษา ให้คำแนะนำการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ปาน กิมปี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดร.ปิยะพงษ์ไสยโสภณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดร.ปรเมศร์ศิริรัตน์ ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์นักวิชาการกลุ่มพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงาน กศน.และดร.คมกฤช จันท์ขจร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตราชวัตรบูรณะ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณะครู ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย เขตดุสิต เขตวัฒนา เขตมีนบุรี เขตราชวัตรบูรณะ เขตสวนหลวง เขตราชเทวี เขตพระนคร เขตดินแดง เขตวังทองหลาง เขตบางซื่อ เขตบางเขน เขตดอนเมือง เขตสายไหม เขตปทุมวัน เขตบางคอแหลม เขตคลองเตย เขตบางกอกใหญ่ เขตจอมทอง เขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตหนองจอก เขตบึงกุ่ม และเขตบางกปิ ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ มิตรสหาย และเพื่อนร่วมงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม และเขตราชวัตรบูรณะ ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจตลอดมา

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณ บิดา นายชาย โพธิ์ศรีขาม มารดา นางบัวลา โพธิ์ศรีขาม ที่ให้ชีวิตและโอกาสทางการศึกษา และขอขอบคุณ พี่ๆทุกคน นายบุญชนะ ล้อมสิริอุดม ที่คอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาตลอดมา

สำหรับคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบบูชาพระคุณ บิดา มารดา คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ลำไผ่ โพธิ์ศรีขาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
สมมุติฐานในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต	13
รูปแบบและวิธีการประเมินความรู้และประสบการณ์	16
หลักเกณฑ์การเทียบระดับการศึกษา(แนวใหม่)	28
แนวทางการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา	33
งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	45
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	56
การกำหนดประชากร	56
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม...	63
ตอนที่ 2 ผลการศึกษากิจการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา.....	65
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับ การศึกษา.....	84
ตอนที่ 4 ผลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	101
ตอนที่ 5 ผลจากการสนทนากลุ่ม.....	102
5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	108
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	108
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	108
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	127
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก.....	139
ภาคผนวก ข.....	141
ภาคผนวก ค.....	149
ภาคผนวก ง.....	154
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	166

บัญชีตาราง

[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ ด้านย่อยบทบาทของสถานศึกษา.....	81
30 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนา วิชาการ ด้านย่อยบทบาทของผู้เข้ารับการประเมิน.....	81
31 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ ด้านย่อยวิธีการสัมมนาวิชาการ.....	82
32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนา วิชาการ ด้านย่อยการประเมินผลสัมมนา วิชาการ.....	83
33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา.....	83
34 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	85
35 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	87
36 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	89
37 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด.....	90

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
38 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	91
39 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้วิธีทดสอบ ค่าที่ (t-test).....	92
40 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา.....	94
41 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา....	96
42 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา.....	97
43 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา.....	98
44 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการปฐมนิเทศ.....	100
45 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากความเจริญก้าวหน้าของโลกในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีการศึกษาดิจิทัล เศรษฐกิจและสังคมทำให้มนุษย์ต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยต้องปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยจึงจะดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข อีกทั้งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาคือหนทางในการพัฒนามนุษย์ได้อย่างดีที่สุด โดยการศึกษาของบุคคล ควรเป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องไปตลอดชีวิตหรือที่เราเรียกว่า การศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งแนวคิดดังกล่าว คณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แห่งยูเนสโกได้จัดทำหนังสือรายงานเรื่อง “Learning : The Treasure Within” รายงานต่อองค์การยูเนสโกเมื่อปีค.ศ. 1995 ซึ่งกล่าวถึง “สี่เสาหลักทางการศึกษา” คือการศึกษาตลอดชีวิตนั้นอาศัยหลักสำคัญ 4 ประการคือการเรียนเพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนเพื่อรู้ โดยผสมผสานความรู้ทั่วไปที่กว้างขวางเพียงพอเข้ากับโอกาสที่จะศึกษาบางวิชาอย่างละเอียดลึกซึ้ง การเรียนเพื่อรู้หมายถึงการฝึกฝนในวิธีเรียนรู้เพื่อจะได้ตกตะกอนประโยชน์จากการศึกษาไปจนตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง เพื่อจะได้ไม่เพียงแต่มีความชำนาญทางด้านวิชาชีพเท่านั้นแต่จะต้องสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ และปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ต่างๆ ทางสังคมและในการประกอบอาชีพอาจเป็นการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียนจากสภาพในท้องถิ่นหรือประเทศนั้นๆ หรืออาจเป็นการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนโดยใช้หลักสูตรซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีสลับกับการฝึกปฏิบัติงาน การเรียนรู้เพื่อจะอยู่ร่วมกัน เป็นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจผู้อื่นและตระหนักว่ามนุษย์เราจะต้องพึ่งพาอาศัยกันดำเนินโครงการร่วมกันและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ โดยชี้ให้เห็นว่าความหลากหลายความเข้าใจอันดีต่อกันและสันติภาพมีคุณค่าควรจะรักษาไว้ การเรียนรู้เพื่อชีวิต เพื่อจะได้สามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้ดีขึ้นดำเนินงานต่างๆ โดยอิสระเสรียิ่งขึ้นมีดุลยพินิจและความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้นในการจัดการศึกษาจะต้องจัดให้ครอบคลุมทุกด้านคือด้านความจำเป็นการใช้เหตุผลความซาบซึ้งในสุนทรียภาพสมรรถนะทางร่างกายและทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น (ประเสริฐ บุญเรือง.2555: 3-4)

โดยในปัจจุบันการศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาในปัจจุบัน แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตมีสาระสำคัญคือ มนุษย์แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เรียนรู้จาก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมทุกขณะ การศึกษาที่แท้จริงไม่ได้จำกัดเพียงในโรงเรียนแต่ครอบคลุมถึงการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตลอดชีวิตเปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้รับการศึกษา เพราะสามารถ

เลือกเรียนตามรูปแบบที่ตนต้องการ ยืดหยุ่นได้ตามโอกาส ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้จากทุกแห่งตามโอกาสที่สะดวก การจัดการศึกษาตลอดชีวิตจึงมุ่งให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสในการได้รับบริการทางการศึกษา มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้สามารถยืนหยัดได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเป็นสังคมแห่งโลก ไร้พรมแดน ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนประชากรของประเทศที่ขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะเหตุผลหลายประการเช่น ปัญหาด้านสุขภาพเศรษฐกิจสังคม และความไม่พร้อมของครอบครัวทำให้ประชากรอายุตั้งแต่ 15 – 80 ปี ขาดโอกาสทางการเรียนรู้เป็นจำนวนถึงร้อยละ 35 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาเหล่านี้เป็นประชาชนวัยแรงงานที่ด้อยทักษะเป็นเยาวชนของชาติและประชาชนที่ออกจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพการทำงานผู้ขาดโอกาสในการศึกษาเหล่านี้ไปทำงานเลี้ยงชีพอยู่ในภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรมและสาขาบริการได้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และจากการทำงานจริง Learning by Working (LBW) ซึ่งได้ทั้งความรู้และผลผลิตทางเศรษฐกิจต่อสังคมที่เป็นรูปธรรมใช้ชีวิตในการทำงานเลี้ยงชีพเลี้ยงครอบครัวใช้ชีวิตชีพให้เป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในฐานะผู้ใช้แรงงานผู้ผลิตและผู้ให้บริการแต่ขาดความรู้พื้นฐานในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.6) ประชากรเหล่านี้จึงต้องได้รับการประกันโอกาสทางการศึกษาด้วยความเป็นธรรม และจำเป็นต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือให้ได้รับการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น ด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยนำความรู้ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม จากการเรียนรู้ จากผู้รู้ หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งประสบการณ์ ความชำนาญจากการทำงาน ประกอบอาชีพมายอมรับเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ ด้วยการเทียบระดับการศึกษาตามระบบการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อยกฐานะประชากรเหล่านั้นที่กำลังทำงานประกอบอาชีพ ทั่วทุกมุมของประเทศอย่างเป็นระบบ และการสร้างหลักการ ระบบหลักสูตร แนวทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผล จะต้องเตรียมเพื่อสร้างความรู้ ความสามารถให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน (ประเสริฐ บุญเรือง.2555: 20)

การเทียบระดับการศึกษาเป็นคำใหม่สำหรับประเทศไทย ซึ่งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 16 วรรคสุดท้าย ที่ว่าการแบ่งระดับและเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในกฎกระทรวงได้ให้นิยาม **การเทียบระดับการศึกษา** ว่าหมายถึง การนำผลการเรียน ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษานอกระบบที่จัดเป็นหลักสูตรเฉพาะหรือหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และการศึกษาตามอัธยาศัยการฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงานมาประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเทียบระดับ คือ การเทียบโอนผลการเรียน ในมาตรา 15 วรรคสาม ที่บัญญัติว่าการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และให้มีการเทียบโอนผลการ

เรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน ซึ่งการเทียบโอนผลการเรียน จะใช้ในกรณีที่ผู้เรียนย้ายสถานศึกษาสามารถดำเนินการโดยใช้เอกสารที่เป็นหลักฐานการศึกษาจากสถานศึกษาเดิม มาเทียบโอนเป็นผลการเรียนในสถานศึกษาแห่งใหม่ เพื่อไม่ต้องเรียนซ้ำในวิชาเดิม หรือกรณีที่ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ก็สามารถนำความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวมาขอประเมินเพื่อเทียบโอนเป็นผลการเรียนหมวดวิชา/วิชาในสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ได้ ต่อมาเมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเปลี่ยนการใช้หลักสูตรจาก หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 ทำให้ กรณีที่ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวมาขอประเมินเพื่อเทียบโอนเป็นผลการเรียนหมวดวิชา/วิชาในสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ได้ ตามหลักสูตรปกติ (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2551: 7)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาในมาตรา 8 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชนและให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยกำหนดรูปแบบการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ มีความแตกต่างกันที่ความยืดหยุ่นของวิธีการจัดการศึกษาในเรื่องจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการเรียนการสอน ระยะเวลาเรียนและการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ ความหมายของการศึกษายังมีความหมายกว้างขวางกว่าเดิม โดยรวมถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงาม การถ่ายทอดความรู้ การศึกษา การอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อม ความยืดหยุ่นของรูปแบบการจัดการศึกษาและความหมายของการศึกษาที่ขยายขอบข่ายมากขึ้น มิได้จำกัดเฉพาะการศึกษาในระบบเท่านั้น แต่การศึกษาได้รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยการเรียนรู้จากบุคคล ประสบการณ์ สังคมและสภาพแวดล้อม หรือแหล่งความรู้อื่นๆ การยอมรับให้มีการศึกษาหลายรูปแบบดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ใช้กลไกของการเทียบระดับการศึกษาในมาตรา 16 วรรคสี่ เป็นมาตรการสำคัญ โดยให้สามารถนำผลการเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มาเทียบระดับการศึกษาได้ การดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา ได้นำแนวคิดของการยอมรับความรู้และประสบการณ์ที่มีมาก่อน มาประยุกต์ใช้ (Recognition of Prior Learning Assessment) โดยประเมินเพื่อให้ได้รับการรับรองวุฒิการศึกษา ทั้งระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประกอบกัน ซึ่งการให้คุณค่าของผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิต จากประสบการณ์ทางอาชีพ การฝึกอบรม การทำงาน การให้

คุณค่าของผลการเรียนรู้ดังกล่าว จะกระตุ้นและสนับสนุนให้ประชาชนรักการเรียนรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของประชาชน ที่ประเทศต้องการ

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและการเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และในปี พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 21 แห่ง ทำหน้าที่ เทียบระดับการศึกษา ต่อมา ในปี พ.ศ. 2551 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน้าที่ของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาทุกจังหวัด จังหวัด ละ 1 แห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มี 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 79 แห่ง แต่ผลจากการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา และผลการวิจัย พัฒนาระบบการเทียบระดับการศึกษา เรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการประเมินเทียบระดับการศึกษา” พบว่าในบางจังหวัดมีพื้นที่กว้างขวาง มีหลายอำเภอระยะทางจากจังหวัดไปถึงอำเภอ ห่างไกลกัน ส่งผลถึงความไม่สะดวกต่อผู้รับบริการเทียบระดับการศึกษา กอปรกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินเทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่) โดยคณะกรรมการการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต้องดำเนินการประเมินเชิงประจักษ์ ส่งผลให้คณะกรรมการต้องใช้เวลา และระยะทางในการเดินทางไกล อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงกลุ่มเป้าหมาย ในปีการศึกษา 2554 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศจัดตั้งสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งสิ้น 128 แห่ง จาก 77 จังหวัด เฉพาะจังหวัดที่มีมากกว่า 10 อำเภอขึ้นไป ยกเว้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มี 8 อำเภอ แต่สามารถเพิ่มสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาได้อีก 1 แห่ง เนื่องจากสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาอยู่ที่อำเภอหัวหิน ทำให้การบริหารจัดการและการให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายจากอำเภออื่นๆ ไม่ได้รับการบริการอย่างทั่วถึง ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 รัฐบาลมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายที่จะยกระดับการศึกษาของประชาชนให้จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีคุณภาพ และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. หลายแห่งมีความพร้อมในการทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษามากขึ้น จึงได้กำหนดสถานศึกษาให้ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาขึ้นใหม่เพิ่มเติม เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่ผู้ขอเทียบระดับการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศกำหนดสถานศึกษาให้ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาขึ้นใหม่ จำนวน 470 แห่ง ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งในส่วนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร มีสถานศึกษา ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา จำนวน 26 แห่ง (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2555ก: 1-2)

การประเมินเทียบระดับการศึกษา จึงเป็นวิธีการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์จากการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยการฝึกอาชีพหรือใช้ประสบการณ์ในการทำงาน ได้นำความรู้และประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยหลักการของการประเมินเทียบระดับการศึกษาจะมุ่งเน้นการประเมินความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มากกว่าการประเมินความรู้ในเนื้อหาวิชา โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายทั้งการทดสอบความรู้ ประสบการณ์ การประเมินเชิงประจักษ์ และการสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2555 ข: 1)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษา เขตในกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน พบว่า ยังขาดการตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยมีเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เพื่อให้การตรวจสอบได้รับการยอมรับการปฏิบัติงานการดำเนินงานการเทียบระดับการศึกษา และหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพใน 7 ด้าน คือ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร 2) ด้านการแนะแนวและรับสมัคร 3) ด้านการปฐมนิเทศ 4) ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด 5) ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ 6) ด้านการสัมภาษณ์วิชาการ และ 7) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครมีลำดับขั้นตอนการวิจัย คือการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานและการเสนอแนวทาง การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังมีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านการแนะแนวและรับสมัคร ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ด้านการสัมภาษณ์วิชาการ และด้านการจบ

หลักสูตรและหลักฐานการศึกษาโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง

2. เพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่รับผิดชอบการประเมินเทียบระดับการศึกษา ตลอดจนผู้คนที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษา ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงาน ตลอดจนการพัฒนาการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเทียบระดับการศึกษา

2. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของกรุงเทพมหานคร และสถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นซึ่งมีลักษณะการจัดการศึกษาที่คล้ายคลึงกันนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานการเทียบระดับการศึกษา

3. ได้รับทราบสภาพปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในด้านอื่นๆต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษาเขตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 26 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน จำนวน 26 คน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 130 คนและใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้ ต้องการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประเมินเทียบระดับการศึกษา รวม 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร 2) ด้านการแนะแนวและรับสมัคร 3) ด้านการปฐมนิเทศ 4) ด้านการ

ประเมินมิติความรู้ ความคิด 5) ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ 6) ด้านการสัมมนาวิชาการ และ 7) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ได้แก่

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ (ไม่เกิน 6 เดือนนับเพิ่มเป็นอีก 1 ปี)

1.2.1 ไม่เกิน 35 ปี

1.2.2 36 – 45 ปี

1.2.3 46 – 60 ปี

1.2.4 61 – ปี ขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น

1.3.1 ปริญญาตรี

1.3.2 ปริญญาโท

1.3.3 ปริญญาเอก

1.4 ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา

1.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.4.2 เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน

1.4.3 คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา

1.5 ประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

(ไม่เกิน

6 เดือนนับเพิ่มเป็นอีก 1 ปี)

1.5.1 1 – 3 ปี

1.5.2 4 – 6 ปี

1.5.3 7 – 9 ปี

2. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาและผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาโดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ สภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร 2) ด้านการแนะแนวและ

รับสมัคร 3) ด้านการปฐมนิเทศ 4) ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด 5) ด้านการประเมินมิติ
ประสบการณ์ 6) ด้านการสัมมนาวิชาการ และ 7) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาใน
สังกัดสำนักงานกศน.กรุงเทพมหานคร ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้ทำหน้าที่
การเทียบระดับการศึกษา

2. การเทียบระดับการศึกษา หมายถึง การนำผลการเรียน ความรู้และ
ประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษานอกระบบที่จัดเป็นหลักสูตรเฉพาะหรือหลักสูตรฝึกอบรมตาม
ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และการศึกษาตามอัธยาศัยการฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การ
ทำงานมาประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง

3. การประเมินเทียบระดับการศึกษา หมายถึง วิธีการ กระบวนการ ในการวัดผล
ประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมลักษณะที่สำคัญ ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม
จริยธรรมเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ ตัดสินผลการเรียนรู้ ให้เท่าระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งตาม
เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. ผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปี
บริบูรณ์ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่ขอเทียบระดับการศึกษา และประกอบอาชีพอยู่ใน
เขตบริการของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้ารับ
การประเมิน กรณี บุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องเป็นเจ้าของธุรกิจและมีสถาน
ประกอบการ อยู่ในเขตบริการของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับ
ถึงวันสมัครเข้ารับการประเมิน

5. คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา หมายถึง คณะบุคคลจำนวนไม่เกิน
ห้าคนที่สถานศึกษาแต่งตั้งโดยพิจารณาจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาของการศึกษา
ระดับนั้น จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการวัดผลและการ
ประเมินผลจำนวน หนึ่งคน ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา

6. การประชาสัมพันธ์รับสมัคร หมายถึง ขั้นตอนที่สถานศึกษาจัดให้มีการ
ประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้สาธารณชน และเครือข่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง
สม่ำเสมอโดยใช้สื่อตามความเหมาะสมได้ทั้งสื่อเอกสาร สื่อบุคคล และสื่อวิทยุชุมชน

7. การแนะแนวและรับสมัคร หมายถึง ขั้นตอนการสร้างความรู้เข้าใจเบื้องต้นให้ผู้ที่จะ
สมัครเข้าประเมินเทียบระดับการศึกษา เช่นต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ต้องมีความรู้ และต้อง
มีหลักฐานที่แสดงถึง ประสบการณ์ในด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งหลักฐานแสดงถึงการพัฒนาสังคมและชุมชน หากผู้ประสงค์จะเข้าประเมินเทียบระดับ
การศึกษายื่นใบสมัครลงทะเบียนพร้อมชำระค่าธรรมเนียม ดำเนินการตรวจสอบวุฒิการศึกษาเดิม
ของผู้เข้าประเมินเทียบระดับการศึกษาทุกคน

8. การปฐมนิเทศ หมายถึง ขั้นตอนการสร้างความเข้าใจให้ผู้ประเมินเทียบระดับการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการ ขั้นตอนการประเมิน การรวบรวม และนำเสนอหลักฐานการประเมิน กำหนดวัน เวลาที่จะต้องเข้าประเมินและจัดส่งแฟ้มประมวลประสบการณ์ และตรวจสอบคุณสมบัติของตนเองให้ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความป็นจริงทุกประการ

7. มิติความรู้ ความคิด หมายถึง เป็นความรู้ด้านวิชาสามัญ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อ และแหล่งวิทยาการต่างๆ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละระดับการศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยวิธีการประเมินใช้แบบทดสอบซึ่งมีทั้งปรนัยและอัตนัย

8. มิติประสบการณ์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลความรู้ ความสามารถและมวลประสบการณ์ ของตนเอง โดยรวบรวมหลักฐานที่เชื่อถือได้นำเสนอโดยวิธีการจัดทำแฟ้มประมวลประสบการณ์ ด้านการพัฒนาชีวิต ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการพัฒนาสังคมชุมชน โดยใช้วิธีการประเมินจากสภาพจริง และสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการประเมิน ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินได้มาตรฐาน มีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นการประเมินตาม

9. การสัมมนาวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ และสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาด้วยกันอีกทั้งเป็นเกณฑ์การผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาอย่างสมบูรณ์

10. ประมวลผลการประเมิน หมายถึง มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษาที่ใช้สำหรับประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรตามเกณฑ์ วิธีการกรอบและเครื่องมือประเมินเทียบระดับ การนำผลการประเมินที่จากแบบบันทึกคะแนนประเมินมิติความรู้ ความคิด มิติประสบการณ์ ตามแบบฟอร์มบันทึกที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้

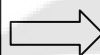
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร มีกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรต้นตัวแปรตาม

(Independent Variables)

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา
5. ประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

(Dependent Variables)

- สภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครใน 7 ด้าน ได้แก่
1. ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร
 2. ด้านการแนะแนวและรับสมัคร
 3. ด้านการปฐมนิเทศ
 4. ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด
 5. ด้านการประเมินมิติประสบการณ์
 6. ด้านการสัมมนาวิชาการ
 7. ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีอายุ ต่างกันมีสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีระดับการศึกษา การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และคณะกรรมการประเมิน เทียบระดับการศึกษา ที่มีตำแหน่งหน้าที่ การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

5. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และคณะกรรมการประเมิน เทียบระดับการศึกษา ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต

1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

2. รูปแบบและวิธีการประเมินความรู้และประสบการณ์

2.1 การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน

2.2 การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบระดับการศึกษา

3. หลักเกณฑ์การเทียบระดับการศึกษา(แนวใหม่)

3.1 หลักการเทียบระดับการศึกษา

3.2 วัตถุประสงค์การเทียบระดับการศึกษา

3.3 ขอบข่ายการประเมินเทียบระดับการศึกษา

3.4 รูปแบบการประเมินเทียบระดับการศึกษา

3.5 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4. แนวทางการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่)

4.1 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.2 หลักฐานการสมัครเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.3 การประชาสัมพันธ์

4.4 การแนะแนวและการรับสมัคร

4.5 การปฐมนิเทศ

4.6 วิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.7 การประมวลผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.8 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.9 ข้อมูลพื้นฐาน สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับการศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในประเทศ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในต่างประเทศ

1. แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับ “การศึกษาตลอดชีวิต” ได้รับการนำขึ้นมาพิจารณาอย่างเป็นทางการครั้งแรกในการประชุมนานาชาติ “The Third International Committee For Facilitating Adult Education” ซึ่งจัดโดย UNESCO (United Nations Educational) เมื่อปี 2507 หลังจากนั้น การศึกษาตลอดชีวิตได้กลายเป็นแนวความคิด และแนวทางที่มีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง UNESCO ได้เพียรหาความชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง และได้จัดพิมพ์เอกสารว่าด้วย “Lifelong Education” เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2513 ในปีเดียวกันนี้เอง UNESCO “An Introduction to Lifelong Education” ด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ.2515 UNESCO ได้จัดพิมพ์เอกสารเล่มสำคัญชื่อ Faure Report : Learning to Be (1972) ซึ่งเป็นรายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาตลอดชีวิตกับการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) โดยได้กล่าวไว้ว่า “การศึกษาตลอดชีวิต คือ กระบวนการผสมผสานสัมพันธ์ทรัพยากรทางการศึกษาที่เข้ากับวิถีชีวิตของคนในชุมชนจนเป็นหนึ่งเดียวกัน ผลให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้”

ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ.(2555: 8) การจะสร้างโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชน โดยสร้างโอกาสทางการศึกษากระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทยโดยควรคำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนทุกกลุ่มซึ่งรวมถึงผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาส เด็กเร่ร่อนคนไร้บ้านผู้ไร้สัญชาติผู้พิการผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้รวมทั้งชนกลุ่มน้อยกลุ่มชาติพันธุ์คนไทยในต่างประเทศโดยส่งเสริมการให้ความรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึงแรกเกิดให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็กสนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน ตลอดจนผู้สูงอายุเป็นการยกระดับการศึกษาให้กับประชาชนโดยจัดให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบระดับการศึกษาระหว่างหน่วยงานสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อขยายโอกาสให้กว้างขวางและลดปัญหาค้นหาจากกระบวนการศึกษา (สุชาติธาดาดำรงเวช. 2555: 20)

1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

R.H. Dave.(1976: 85-95) นักการศึกษาท่านหนึ่งได้นิยามการศึกษาตลอดชีวิตว่า “การศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวคิดที่พยายามมองการศึกษาในภาพรวมซึ่งได้รวมเอาการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education) และ การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ให้มีการประสานสัมพันธ์ทั้งในด้านของความต้องการของเวลา(ช่วงชีวิตคน) และเนื้อหาสาระที่คนต้องการความรู้ไปใช้การศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมี ลักษณะที่ยืดหยุ่นในด้านเวลาสถานที่เนื้อหาและเทคนิคการเรียนการสอนซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการ

เรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันและมีใจกว้างยอมรับว่าการเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 2) ได้ให้นิยามของการศึกษาตลอดชีวิตว่าเป็นการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543: 2) กล่าวว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการผสมผสานใน 2 มิติ คือมิติที่ 1 เป็นการพิจารณาในแนวตั้งว่าการศึกษามีความจำเป็นแก่บุคคลในทุกช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่เฉพาะเมื่อบุคคลอยู่ในวัยเรียนเท่านั้น มิติที่ 2 เป็นการพิจารณาในแนวนอนว่าการศึกษาทุกช่วงชีวิตเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน การศึกษาหรือการเรียนรู้จึงควรผสมผสานกลมกลืนเข้ากับการดำเนินชีวิต นั่นคือ การผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อช่วยพัฒนาบุคคลในทุกๆด้านอย่างสมบูรณ์

ดาเว (สนอง โลหิตวิเศษ. 2544: 2; อ้างอิงจาก Dave) ให้ความหมายว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวคิดที่พยายามมองการศึกษาในภาพรวมซึ่งได้รวมเอาการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีการประสานสัมพันธ์ในด้านของความต่อเนื่องของเวลา (ตลอดชั่วชีวิตคน) เนื้อหา และเทคนิคการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะคล้ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีใจกว้างยอมรับว่าการเรียนรู้มีหลายรูปแบบหลายวิธีการ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 14; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2544: 134) กล่าวว่าการศึกษาตลอดชีวิต เป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด ที่จัดให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยตั้งแต่เกิดจนตาย โดยระดมทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้เพื่อพัฒนามนุษย์ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง และสร้างการมีส่วนร่วมให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

สุมาลี สังข์ศรี (2545: 116) ให้ความหมายว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาทั้งหมดของชีวิตมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษานอกระบบนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญมากของการศึกษาตลอดชีวิต เป็นเสมือนรูปจำลองของการศึกษาตลอดชีวิต เพราะการศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่จัดให้บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ตั้งแต่วัยเด็กแรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ คือตลอดช่วงชีวิต

อาชัญญา รัตนอุบลและคณะ (2548: 13) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นกระบวนการที่มีผลต่อการเรียนรู้โดยการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นกับบุคคลตั้งแต่เกิดจนตายเพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อไปให้เต็มศักยภาพโดยบุคคลนั้นจะต้องมีแรงจูงใจที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนในด้านการจัดการศึกษาจึงควรมีความหลากหลายทั้งกลุ่มเป้าหมายหลักสูตรรูปแบบกิจกรรมเรียนรู้ การศึกษาตลอดชีวิตจึงเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ซึ่ง

จะทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยรูปแบบการดำเนินการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการผสมผสานเชื่อมโยงกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้นประชาชนจะต้องได้รับโอกาสในการรับการศึกษาตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเท่าเทียมและเสมอภาคโดยดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตนเองสามารถแสวงหาและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2. รูปแบบและวิธีการประเมินความรู้และประสบการณ์

การประเมินความรู้และประสบการณ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า Prior Learning Assessment หรือ PLA และมีหน่วยงานกลางที่เรียกว่า ACE (American Council on Education) เป็นผู้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่มีมาก่อน โดยมหาวิทยาลัยจะนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ปกติบุคคลจะมีการเรียนรู้ และประสบการณ์เกิดขึ้นในวิถีชีวิตตลอดเวลา ความรู้และประสบการณ์ที่มีมาก่อน การเทียบโอนผลการเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยหรือการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่มีมาก่อนเป็นระบบซึ่งสถาบันการศึกษาประเมินค่าและอนุมัติการเทียบโอนหน่วยกิตให้ผู้เรียนที่สามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจนถึงประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองพร้อมทั้งมีหลักฐานซึ่งแสดงว่าผู้เรียนนั้นมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามจุดประสงค์หรือสมรรถนะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรในการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่มีมาก่อนนี้ ผู้เรียนที่ขอเทียบโอนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆอันเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาทั้งจากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทุกคนสามารถนำความรู้ที่มีอยู่ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างมาใช้ในการศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้จากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประหยัดเวลาในการศึกษาประหยัดค่าใช้จ่ายและลดการเรียนรู้ที่ซ้ำซ้อน

การเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Prior Learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ทำงานและประสบการณ์ชีวิตโดยเฉพาะไม่ได้ผ่านการศึกษาในวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยการเรียนรู้นี้อาจเกิดจากประสบการณ์ดังต่อไปนี้ (Mann, 1997, อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยธนบุรี, ม.ป.ป.) การทำงานแบบเต็มเวลาหรือแบบไม่เต็มเวลาหรือแบบมีสัญญาเป็นช่วงระยะเวลางานอาสาสมัครหรือบริการสังคมการฝึกอบรมที่จัดภายในองค์กรหรือการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากภายนอกการฝึกอบรมที่จัดขึ้นภายในชุมชนหรือจัดโดยองค์กรวิชาชีพการศึกษาแบบอิสระลงลึกหรืองานอดิเรกที่ทำแบบเข้มข้นและจริงจังประสบการณ์สำคัญอื่นๆในชีวิต(สมคิด อิศระวัฒน์, 2538) กล่าวว่า ประสบการณ์อาจมาจากการเรียนรู้โดยบังเอิญ (Incidental Learning) เป็นการเรียนรู้เกิดขึ้นโดยผู้เรียนไม่ได้เจตนา มาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจ ความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีการวางแผนการเรียนรู้

ล่วงหน้า อาจมาจาก การเรียนจากกลุ่ม (Collaborative Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประชุม การพูดคุยในกลุ่ม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือเป็นการเรียนรู้ที่จัดโดยสถาบัน (Provider Sponsored) เป็นการเรียนรู้ที่จัดโดยองค์กร มีการกำกับ ดูแล มีการวัดผลประเมินผล และเมื่อเรียนจบแล้วมีการให้ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตร นอกจากนี้การเรียนรู้อาจเกิดการลองผิด ลองถูก (Try and fail) หรือเรียนรู้จากปัญญา ซึ่งจะเห็นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การ เรียนรู้มิได้เกิดเฉพาะที่จัดโดยสถาบันและเรียนในห้องเรียนเท่านั้น บุคคลสามารถเรียนรู้ได้จากการ ทำงาน จากประสบการณ์ชีวิต จากการเรียนตามอัธยาศัย และอื่นๆอีกมากมาย(สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2551 : 8)

แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับความรู้และประสบการณ์เกิดขึ้นในช่วงต้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และระบบเศรษฐกิจ ทำให้ทุกประเทศ ต้องเผชิญกับความท้าทายทางด้านการศึกษา ประเทศต้องการให้ประชากรเข้ามารับการทบทวน ทักษะ หรือปรับปรุงความรู้โดยเฉพาะของประชากรวัยแรงงานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่ๆ ที่ เกิดขึ้น ผลกระทบจากคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีทางการสื่อสารใหม่ๆ ทำให้ประชากรวัยแรงงานที่ ต้องใช้ทักษะระดับสูงพบว่าทักษะ และความรู้ไม่สอดคล้องกับงานปัจจุบันอีกต่อไปแล้ว องค์กรประกอบเหล่านี้กับอายุของประชากร ทำให้ผู้ที่มีอายุจำนวนมากกลับเข้ามาเรียน สถานการณ์นี้ นำไปสู่การยอมรับคุณค่าของการเรียนรู้ที่สั่งสมมา ผู้ที่กลับเข้ามาเรียนไม่ควรจะต้องเสียเวลาในการ เรียนสิ่งต่างๆ ที่เขาได้เรียนรู้มาแล้วและยังทันสมัย ใช้ได้กับสถานการณ์ปัจจุบันซ้ำอีก

การยอมรับความรู้ และประสบการณ์จึงมีประโยชน์และคุณค่า (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ,2549: 2, สุพร เข้มแข็ง,2549: 134) ดังนี้

1. ไม่ต้องเรียนสิ่งที่มีความรู้อยู่แล้วซ้ำอีก ย่นเวลาในการสำเร็จการศึกษา
2. เป็นการยอมรับหรือรับรองคนที่เรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by Doing)
3. เป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่าง หลากหลาย มิใช่จำกัดแต่เพียงการเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น
4. ทำให้บุคคลรู้สึกภูมิใจในตนเอง มองเห็นประโยชน์ และคุณค่าของการเรียนรู้ ที่ เขาไม่เคยได้คิดมาก่อน ทำให้บุคคลมีความรู้สึกอยากใฝ่รู้ อยากศึกษา ลงมือปฏิบัติให้เกิดผลอย่าง จริงจัง

5. เพิ่มระดับความเชื่อมั่นในตนเอง และความนับถือตนเอง
6. ประหยัดค่าใช้จ่าย
7. กระตุ้นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้น การประเมินความรู้และประสบการณ์สามารถนำมาใช้ทั้งในเรื่องการเทียบ โอนผลการเรียนและการเทียบระดับ ดังนี้

1. การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน
2. การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบระดับการศึกษา

สรุปได้ว่าการยอมรับความรู้และประสบการณ์ที่มีมาก่อนมาประยุกต์ใช้ (Recognition of Prior Learning Assessment) จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายความเสมอภาคให้กับบุคคลจำนวนมากที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะประสบการณ์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่เคยผ่านการรับรองความรู้อย่างเป็นทางการมาก่อน ถ้าเราสามารถยอมรับความรู้และประสบการณ์ของบุคคลเหล่านั้นได้เขาก็สามารถเดินเข้าสู่กระบวนการเรียนของการศึกษนอกระบบได้อีกครั้งหนึ่ง

2.1 การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน จะนำเสนอเป็น 2 ระยะ คือระยะก่อนและภายหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2.1.1 ระยะก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การเทียบโอนผลการเรียนระยะก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ส่วนใหญ่เป็นการเทียบโอนจากเอกสารหลักฐานการศึกษา การเทียบโอนโดยใช้การประเมินความรู้และประสบการณ์มีน้อยมาก การเทียบโอนผลการเรียน จะพิจารณาจากเอกสารหลักฐานการศึกษาที่ออกโดยสถานศึกษาเป็นสำคัญ ผู้ที่มีความรู้ แต่ไม่มีเอกสารการศึกษามาแสดงส่วนใหญ่จะไม่ได้รับพิจารณาเทียบโอน คงมีแต่กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนหมวดวิชาชีพ ซึ่งเป็นวิชาเลือก ในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538: 5-6) โดยนำผลการเรียนวิชาชีพ หรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาเทียบได้ 5 วิธีคือ

วิธีที่ 1 การเทียบโอนผลการเรียนวิชาชีพ จากแหล่งวิทยากร ผู้เรียนที่ไปศึกษาจากสถานศึกษาที่สอนวิชาชีพของเอกชน หรือหน่วยงานทางราชการ โดยใช้หลักสูตรที่กรมวิชาการหรือหลักสูตรที่หน่วยราชการอื่นๆให้การรับรอง แล้วนำผลการเรียนมาเทียบโอน

วิธีที่ 2 การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ผู้เรียนที่ไปเรียนในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบการอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษากำหนดแล้วนำผลการเรียนมาเทียบโอน

วิธีที่ 3 การเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ ผู้เรียนนำประสบการณ์ทางอาชีพของตน มารับการตรวจสอบเพื่อกำหนดค่าและประเมินเป็นผลการเรียน

วิธีที่ 4 การเทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ ผู้เรียนนำอาชีพปัจจุบันของตน โดยอธิบายรายละเอียดให้ชัดเจน เพื่อกำหนดค่าแล้วประเมินเป็นผลการเรียน

วิธีที่ 5 การเทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ ผู้เรียนเขียนโครงการประกอบอาชีพ แล้วประกอบอาชีพตามแผน โดยสถานศึกษาจะจัดให้มีการติดตามประเมินผลเป็นผลการเรียนของนักศึกษา

การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน วิธีที่ 2-4 สถานศึกษาจะแต่งตั้งกรรมการเป็นผู้ทำการประเมิน โดยกรรมการชุดนี้จะต้องมีอย่างน้อย 3 คน คือ

1. ผู้แทนสถานศึกษา
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีความรู้ความชำนาญในอาชีพสาขานั้นๆ
3. ผู้มีความรู้ความชำนาญด้านการประเมินผลสำหรับหลักสูตรการศึกษานอก

โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรรมการศึกษานอกโรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินการพัฒนาเกณฑ์การเทียบโอนอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้แก่ทหารกองประจำการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุข สมาชิกสภาบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นต้น

นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังมีการทดลองการประเมินเพื่อการยอมรับความรู้และประสบการณ์เป็นรายหมวดวิชาในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 โดยการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหมวดวิชา มากำหนดเป็นสมรรถภาพ และตัวบ่งชี้ จากนั้นกำหนดเครื่องมือประเมิน และวิธีการประเมิน ให้เหมาะสมกับที่จะประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ มีทั้งการทำแฟ้มผลงาน การประเมินจากการปฏิบัติจริง โดยผู้ที่ขอรับการประเมินต้องมีการประเมินเบื้องต้นก่อนว่ามีความรู้และประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหมวดวิชา เพียงพอที่จะประเมินความรู้และประสบการณ์ได้ จึงเข้ารับการประเมิน ก็จะนำผลไปเทียบโอนเป็นผลการเรียนได้โดยไม่ต้องเรียนหมวดวิชานั้นซ้ำอีก

2.1.2 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การเทียบโอนผลการเรียนภายหลัง ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จะมีการเทียบโอนผลการเรียน 2 วิธี คือ 1. เทียบโอนผลการเรียนจากเอกสารหลักฐานการศึกษา และ 2. การเทียบโอนโดยใช้การประเมินความรู้และประสบการณ์ ในส่วนของการเทียบโอนโดยใช้การประเมินความรู้และประสบการณ์ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และกลุ่มนักศึกษาปกติ ดังนี้

2.1.2.1 การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการพิจารณาจากภารกิจที่เป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานที่ดูแลกลุ่มเป้าหมายนั้น โดยนำหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวมาวิเคราะห์เทียบเคียงกับ เนื้อหา วัตถุประสงค์ของหมวดวิชา ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 หากมีความสอดคล้องกับหมวดวิชาใดก็จะเทียบโอนผลการเรียนให้ในหมวดวิชานั้นได้เลย ผู้ที่

เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะก็จะเรียนเฉพาะหมวดวิชาที่เหลือ ทำให้ย่นระยะเวลาการเรียนลง กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ให้มีดังนี้

1. ทหารกองประจำการ โดยให้ผู้ที่ป็นทหารกองประจำการกอง
ประจำการ ครบ 2 ปี นำความรู้ละประสบการณ์ในระหว่างเป็นทหารมาเทียบโอนเป็นผลการเรียน
ได้ในบางหมวดวิชา

2. อาสาสมัครสาธารณสุข ให้อาสาสมัครสาธารณสุขนำความรู้และ
ประสบการณ์ในระหว่างที่ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัคร มาเทียบโอนเป็นผลการเรียนได้ในบาง
หมวดวิชา

3. ผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น นำความรู้และประสบการณ์ที่
เป็นผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนได้ในบางหมวดวิชา

4. แรงงานไทยที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ
แรงงานไทยทั้งที่ทำงานในประเทศไทย และที่กลับจากการทำงานต่างประเทศที่ผ่านการทดสอบ
มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นสูง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ ที่
เคยทำงานมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนได้ในบางหมวดวิชา

2.1.2.2 การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้กับกลุ่มนักศึกษา ปกติ

การเทียบโอนผลการเรียนโดยการประเมินความรู้และประสบการณ์ เข้าสู่
หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
นั้น เนื่องจากโครงสร้างของหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 8 หมวดวิชา แต่ละวิชา มีสาระและมาตรฐานกำกับ ดังนั้นการ
ประเมินความรู้และประสบการณ์ จึงประเมินเป็นรายสาระ รายหมวดวิชา ซึ่งสำนักบริหารการศึกษานอก
โรงเรียนมีขั้นตอนและวิธีการประเมินความรู้และประสบการณ์ (สำนักบริหารงานการศึกษานอก
โรงเรียน. 2548) ดังนี้

1) เชิญผู้เชี่ยวชาญกลุ่มสาระ และนักวัดผลมาร่วมกันคิดวิเคราะห์
มาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละหมวดวิชา โดยเริ่มดังนี้

ก. กำหนดน้ำหนักแต่ละสาระในแต่ละระดับ ทั้งนี้แต่ละระดับ
อาจกำหนดน้ำหนักทุกสาระเท่าๆกัน หรือให้น้ำหนักแตกต่างกันตามความสำคัญ หรือความจำเป็นก็
ได้ โดยให้ผลรวมของน้ำหนักในทุกสาระเท่ากับ 100

ข. กำหนดตัวบ่งชี้แต่ละระดับ โดยดำเนินการในรูป
คณะกรรมการ ผู้ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ มีความชำนาญในสาขานั้นๆ เพื่อ
กำหนดว่าบุคคลควรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติอย่างไร ที่สอดคล้องกับ

มาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ค. กำหนดกรอบเครื่องประเมินความรู้และประสบการณ์ แยกเป็น 3 ระดับ โดยในแต่ละตัวบ่งชี้ ให้พิจารณาว่าจะต้องประเมินความรู้ หรือประสบการณ์อย่างไร ที่สามารถวัดและประเมินว่าผู้เข้าประเมินมีความรู้ หรือประสบการณ์ สอดคล้อง และเพียงพอในตัวบ่งชี้ดังกล่าว เช่นอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ ให้สาธิต หรือใช้วิธีสอบ Paper and Pencil Test หรือให้แสดงผลงาน หรือใช้หลักฐานอะไรบ้าง หรือใช้หลายวิธี ประสมกัน โดยพิจารณาว่าต้องมีหลักฐานในจำนวนหรือปริมาณเท่าไร ที่เพียงพอที่แสดงว่ามีความรู้ตามสาระนั้น

1) ดำเนินการสร้างเครื่องมือประเมินความรู้ หรือประสบการณ์ ของแต่ละหมวดวิชาในแต่ละระดับและเกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือแต่ละชิ้น

2) จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินความรู้และประสบการณ์ ของแต่ละหมวดวิชาในแต่ละระดับ และเกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือแต่ละชิ้น

3) นำเสนอให้สถานศึกษานำไปใช้ โดยมีเอกสารแนวทางการประเมินความรู้และประสบการณ์ให้แต่เนื่องจากเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา เครื่องมือที่สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนจัดทำให้ จึงเป็นเพียงตัวอย่าง และแนวทางที่ให้สถานศึกษาไปพัฒนาใช้ต่อไป

สรุปได้ว่า การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการยอมรับประสบการณ์ความรู้ของบุคคลว่าเป็นของมีค่า ซึ่งสามารถนำประสบการณ์ดังกล่าว มาตีค่าเป็นผลการเรียน ซึ่งมีรูปแบบในการประเมินประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยแต่ละรูปแบบมีรูปแบบการประเมินที่แตกต่างกัน โดยเมื่อประเมินประสบการณ์แล้ว จะทำการตีค่าประสบการณ์เป็นผลการเรียนรายวิชา ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นๆ

2.2 การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบระดับการศึกษา

คำว่า การเทียบระดับการศึกษา แต่เดิมมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหลายคำ เช่น การสอบเทียบ การเทียบวุฒิ การสอบเทียบความรู้ แต่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 16 ใช้คำว่า เทียบระดับการศึกษา การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะนำเสนอ ความเป็นมาเกี่ยวกับการเทียบระดับการศึกษาในช่วงก่อน และภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2.2.1 การเทียบระดับการศึกษาในประเทศไทย ในช่วงก่อนประกาศใช้การ

สอบวิชาชุดครูพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เคยมีมาก่อน แต่ใช้คำที่ใช้และวิธีการแตกต่างกัน จึงขอเสนอตัวอย่างการดำเนินการที่คล้ายคลึงกันกับการเทียบระดับ (สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน.2548) ดังนี้

2.2.1.1 การสอบวิชาชุดครู การสอบวิชาชุดครูเป็นการเปิดโอกาสให้ครูที่อยู่ในห่างไกลได้มีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะโดยการเรียนทางวิทยุไปรษณีย์ โดยการอบรมในระหว่างปิดภาคฤดูร้อน รวมทั้งการศึกษาด้วยตนเองแล้วมาสมัครสอบวิชาชุดครู วิชาที่สอบมี 3 ชุด คือ ชุดวิชาบังคับ ชุดวิชาเลือก และชุดวิชาเลือกพิเศษ

ผู้ที่สอบเพื่อรับประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา(พ.กศ.) ซึ่งเทียบเท่าหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.ก.ศ.) หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องสอบชุดวิชาบังคับ ได้ 2 หมวด ชุดวิชาเลือก ได้ 4 หมวด และชุดวิชาเลือกพิเศษ ได้ 8 หมวด

ส่วนผู้ที่สอบเพื่อรับประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) ซึ่งเทียบเท่าระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) หรืออนุปริญญา จะต้องสอบชุดวิชาบังคับได้ 1 หมวด ชุดวิชาเลือก ได้ 5 หมวด และชุดวิชาเลือกพิเศษ ได้ 6 หมวด

2.2.1.2 การสอบเทียบความรู้สำหรับบุคคลภายนอก

2.2.1.3 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการสอบเทียบความรู้ประโยค
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.7) ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มาตั้งแต่ พ.ศ. 2506

ผู้ที่สอบเทียบความรู้ประโยคประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 14 ปีบริบูรณ์ ผู้ที่จะสอบเทียบความรู้ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย (ป.7) ต้องเป็นผู้มีความรู้ไม่ต่ำกว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ข้อสอบที่ออกครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรประโยคนั้นๆ ผู้เข้าสอบต้องสอบได้คะแนนรวมตั้งแต่ ร้อย 50 ขึ้นไป ผู้สอบได้จะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักฐาน ค่าธรรมเนียมการสอบ ประโยคประถมศึกษาตอนต้น และประโยคประถมศึกษาตอนปลาย 10 และ 20 บาทตามลำดับ เจตนาของการสอบเทียบความรู้ประโยคประถมศึกษา เพื่อเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานความรู้ของประชาชนให้สูงขึ้น และเพื่อเป็นส่งเสริม และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ไม่สามารถศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน ได้ศึกษาด้วยตนเองและมีโอกาสรับการสอบวัดความรู้ และได้รับการรับรองคุณวุฒิจากกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ที่สอบเทียบความรู้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ต้องมีอายุมาต่ำกว่า 16 ปีบริบูรณ์ ดำเนินการสอบเทียบโดยกรมสามัญศึกษา วิชาที่สอบสอบตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาต้น สายสามัญ ของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เข้าสอบต้องสอบได้คะแนนรวมตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ผู้สอบได้จะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักฐาน ค่าธรรมเนียมการสอบ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น 30 บาท

ผู้ที่สอบเทียบความรู้ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การสอบประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับบุคคลภายนอก พ.ศ. 2519 ผู้สมัครสอบต้องไม่เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 และต้องมีความรู้สอบได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า กรมวิชาการเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ ผู้เข้าสอบต้องสอบได้คะแนนรวมทั้ง ร้อยละ 5 ขึ้นไป ผู้สอบเทียบได้จะได้รับประกาศนียบัตรจาก กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลักฐาน ค่าธรรมเนียมการสอบ ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย 60 บาท

2.2.1.4 การเทียบระดับของต่างประเทศจะคล้ายกับการสอบของ

ประเทศไทยสมัยก่อน โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบ Paper & Pencil เท่านั้น เช่น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย . 2551)

การทดสอบGEDเป็นของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียน แต่มีทักษะจากการทำงาน จากประสบการณ์ชีวิต จากการติดต่อสื่อสาร ในระดับที่เท่ากันหรือสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้แสดงความสามารถทางวิชาการ โดยการสอบ GED Testing Service in Washington, DC ผู้ที่ผ่านการทดสอบ เทียบเท่ากับจบ High School หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่มาสอบ GED เพื่อให้ได้วุฒิระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกัน เช่น

1. เพื่อนำไปประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้ได้งานที่เหมาะสม
3. เพื่อเลื่อนตำแหน่งงาน
4. เพื่อสมัครเข้ารับการศึกษาในระดับสูง หรืออบรม
5. เพื่อความพึงพอใจของตนเอง

คุณสมบัติของผู้สมัคร

1. อายุไม่ต่ำกว่า 19 ปี นับถึงวันที่ทดสอบ
2. จะต้องยังไม่สำเร็จการศึกษาเกรด 12 จากสถาบันการศึกษาใดๆ
3. ต้องออกจากระบบการศึกษามาแล้ว 1 ปี

แบบทดสอบ GED มี แบบทดสอบ 5 ชุด ประกอบด้วย

1. ทักษะการเขียน มี 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ คะแนน 60%
 - ตอนที่ 2 ให้เขียนเรียงความ คะแนน 40%
2. สังคมศึกษา 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 5 ตอน
 - ตอนที่ 1 ประวัติศาสตร์ของประเทศ คะแนน 25%
 - ตอนที่ 2 เศรษฐศาสตร์ คะแนน 20%
 - ตอนที่ 3 รัฐศาสตร์ คะแนน 20%

ตอนที่ 4 ภูมิศาสตร์ คะแนน 20%

ตอนที่ 5 วิทยาศาสตร์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ คะแนน 15%

3.วิทยาศาสตร์ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต คะแนน 50%

ตอนที่ 2 วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับกายภาพ คะแนน 50%

4.ความเข้าใจในวรรณกรรม และศิลปะ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด

เลือกตอบ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรมร่วมสมัย คะแนน 50%

ตอนที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี คะแนน 25%

ตอนที่ 3 บทความด้านศิลปะ ดนตรี ละคร ให้วิจารณ์

คะแนน 25%

5.คณิตศาสตร์ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นเรื่องเลขคณิต คะแนน 50%

ตอนที่ 2 เป็นเรื่องเลขคณิต คะแนน 30%

ตอนที่ 3 เป็นเรื่องพีชคณิต คะแนน 20%

ประกาศนียบัตร GED เป็นที่ยอมรับของทุกรัฐ รวมทั้งในประเทศแคนาดา และอาณานิคม อย่างไรก็ตามกระทรวงศึกษาธิการของประเทศแคนาดา ไม่รับประกันว่าประกาศนียบัตร GED จะได้รับการยอมรับจากผู้จ้างงาน หรือสถานศึกษาสูงกว่าระดับ High School การทดสอบ GED มีศูนย์ทดสอบประมาณ 200 แห่ง ทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย การสอบประจำปีจะอยู่ในช่วงเดือน กันยายน – มิถุนายน และจะทราบผลภายใน 6 สัปดาห์ ผลการสอบจะรายงานในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน และเปอร์เซ็นต์ไทล์ คะแนนมาตรฐานที่ผ่านคือ 45 ผู้เข้าสอบต้องผ่านทั้ง 5 ชุด ภายในเวลา 3 ปี

GCSE (General Certificate of Secondary Education)

การสอบ GCSE ของประเทศอังกฤษ (สำนักบริหารงานการศึกษานอก โรงเรียน, 2549 : 13) เป็นการสอบเทียบความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้มีสิทธิสอบต้องจบเกรด 10 ถ้าสอบได้ 5 วิชา ที่มีผลการเรียนระดับ C ขึ้นไปสามารถนำไปเทียบวุฒิการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เท่ากับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การทดสอบ GCSE มีศูนย์ทดสอบอยู่หลายแห่งทั่วโลกในประเทศไทยมีหน่วยจัดสอบ คือ บริติชเคานซิล

NZQA (New Zealand Qualification Authority)

การสอบ NZQA ของประเทศนิวซีแลนด์ (สำนักบริหารงานการศึกษานอก โรงเรียน, 2549 : 13) เป็นการสอบเทียบความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้มีสิทธิสอบต้องกำลังศึกษาในระดับ High School วิชาที่สอบมี 5 วิชา ผู้สอบต้องสอบได้ครบทุกวิชา ใน Level 2 และแต่ละ

วิชาต้องได้ 7 หน่วยกิต สามารถนำไปเทียบวุฒิการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จะเห็นว่าการเทียบระดับการศึกษาในระยะก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จะใช้วิธีสอบด้วยข้อสอบเกือบทั้งสิ้น มีบางมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีเพียงว่าเป็นผู้ใหญ่ มีอายุ 20 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว 5 ปี โดยไม่ได้ระบุคุณสมบัติว่าต้องจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาก่อน สามารถเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้อย่างไรก็ตาม ณ ปัจจุบันการเทียบระดับของต่างประเทศ ก็ยังคงเป็นการสอบวัดความรู้เท่านั้น

1.2.2 หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า การเทียบระดับการศึกษาเป็นคำที่เกิดขึ้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กล่าวว่า การศึกษามี 3 รูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้ที่ประสงค์จะเทียบระดับสามารถนำผลการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ มาขอประเมินเทียบระดับการศึกษาได้และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ยังเน้นเรื่องการประเมินการปฏิบัติงานจริง ดังนั้นการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยการสอบด้วยข้อสอบเพียงอย่างเดียวจึงไม่ใช่เจตนารมณ์ ของการเทียบระดับการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การดำเนินการ ก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยการเทียบระดับการศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการดำเนินการปฏิรูปการเทียบโอนผลการศึกษาระดับการศึกษา โดยมีรองอธิการบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน (นายกมล สมตระกูล) ในขณะนั้นเป็นประธานอนุกรรมการ ศาสตราจารย์ เกียรติ สุนทร อมรวิวัฒน์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2544) ได้กล่าวในการประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินการปฏิรูปการเทียบโอนผลการเรียนทุกระดับการศึกษา โดยได้ให้กรอบแนวคิด แนวปฏิบัติไว้ว่า

1. ในการปฏิรูปการศึกษามีความหลากหลายทุกเรื่อง ทุกมาตรา
2. ในความหลากหลายมีความยาก ทั้งความเชื่อ กระบวนการ และหลักการ
3. วัตถุประสงค์ของการเทียบ ต้องชัดเจนและเข้าใจร่วมกัน
4. การเทียบโอนผลการเรียนทุกระดับ ผู้เรียนต้องได้ประโยชน์สูงสุด
5. ถ้าออกเกณฑ์และมาตรฐาน ต้องปฏิบัติได้ทั้งหน่วยส่งและหน่วยรับ
6. เรื่อง Accountability ต้องตรวจสอบได้ เนื่องจากมีความหลากหลายและยืดหยุ่น ฉะนั้นต้องตรวจสอบได้ ทำไมคนนั้นเทียบได้ คนนี้เทียบไม่ได้
7. Authority ต้องกระจายลงเขตพื้นที่

จากนั้นได้มีการศึกษา ประชุมปฏิบัติการหลายครั้ง และยกร่างกรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการศึกษาทุกระดับการศึกษา และจัดเสวนากรอบแนวคิดการเทียบโอนผลการศึกษาทุกระดับเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2543 ณ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ร่วมเสวนาประกอบด้วย ดร.รุ่ง แก้วแดง ศาสตราจารย์นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ดร.กมล สุดประเสริฐ นายวัลลภ ตังคณานุกาษ์ ดร.เอกวิทย์ ณ กลาง และดร.ทองอยู่ แก้วไทรชะ แนวคิดสำคัญที่ได้จากการสัมมนาสรุปได้ว่า (กรมการศึกษานอกโรงเรียน,2544: 59-66)

1. การเทียบโอนผลการศึกษาเป็นเรื่องของการเทียบคนว่าทำอะไรได้บ้าง มากกว่าเทียบวิชาว่ารู้อะไรบ้าง
2. การเทียบโอนผลการศึกษาต้องใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์
3. ผู้จัดการศึกษามีหลายกลุ่ม จึงต้องมีเกณฑ์ในการเทียบ และเกณฑ์นั้นต้องยืดหยุ่นโปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบวิชาชีพเฉพาะมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์
4. การเทียบโอนผลการศึกษาควรเทียบตามความพร้อมของแต่ละบุคคล
5. การเทียบโอนผลการศึกษา เป็นการเชื่อมโยงการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
6. การประเมินต้องประเมินโดยองค์คณะบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา
7. มีระบบการกำกับ ควบคุม ติดตามเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ผ่านการประเมินมีความรู้และประสบการณ์จริง เป็นที่ยอมรับของสังคม

ต่อมาได้ยกร่างกรอบแนวคิดและสัมมนาทางวิชาการเรื่องการเทียบโอนผลการศึกษาในงานมหกรรมการศึกษา 2000 ที่เมืองทองธานี เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2543 ในงานนี้ได้มีผู้เข้าร่วมการอภิปรายได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสะอ้าน ดร.รุ่ง แก้วแดง และผู้ใหญ่ วิบูลย์ เข็มเฉลิม แนวคิดสำคัญที่ได้จากการสัมมนาสรุปได้ว่า (กรมการศึกษานอกโรงเรียน,2544 : 47-58)

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรปรับการทำงานโดยใช้การเทียบโอนเป็นกลไกไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. การเทียบโอนผลการศึกษาควรยืดหยุ่น ไม่ใช่ยึดวิชา
3. การประเมินผู้เรียน จะประเมินจากความรู้ ความคิดความสามารถ ประสบการณ์ ในการทำงาน ถือว่าการทำงานคือการเรียนรู้ การเรียนรู้คือการทำงาน โดยใช้ Portfolio หรือ Learning Account
4. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับ
5. การเทียบต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยเฉพาะปัจจุบันมีแนวคิดเรื่อง

ความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งวัดและประเมินยาก อาจใช้หนังสือรับรอง หรือแนะนำ (Letter of Credit) นอกจากนี้อาจประเมินโดยดูประวัติส่วนตัว แสวงหาสืบเสาะว่าเคยมีประวัติที่แสดงว่าเป็นผู้บกพร่องทางคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่

6. ประเทศไทยอาจต้องมีหน่วยกลาง ทำหน้าที่กำหนดกฎเกณฑ์ มาตรฐาน สร้างแบบวัดให้หน่วยงานต่างๆเป็นคนประเมินและออกใบรับรอง

และสุดท้ายสรุปว่า “การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการเรียนรู้ที่สามารถค้นหาวิธีการแก้ปัญหาได้ การศึกษาคือการเรียนรู้ แต่ผ่านมาการศึกษาไม่ได้เป็นไปเพื่อการเรียนรู้มากนัก เป็นการเรียนเพื่อจบสำเร็จการศึกษา แต่แท้ที่จริงแล้วคนจำนวนมากขาดโอกาสที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษา แต่ต้องอยู่กับการแก้ปัญหาในอาชีพ แต่เราไม่ได้ให้คุณค่าแก่คนเหล่านั้นว่าเขาผ่านการศึกษา ตามอรรถาธิบายสามารถนำประสบการณ์มาตีค่าได้ เป็นโอกาสคนเหล่านั้น”

จากร่างกรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติ การเทียบโอนผลการศึกษาระดับการศึกษา และผ่านการสัมมนา และประชุมปฏิบัติการหลายครั้ง สุดท้ายได้ออกมาเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและเทียบระดับการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2546 และเพื่อให้กฎกระทรวงนำไปสู่การปฏิบัติได้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงแต่งตั้งคณะทำงานศึกษากรอบแนวทางการดำเนินงาน โดยประชุมปรึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนสุดท้ายได้เป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินเทียบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา พ.ศ.2546

จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินเทียบระดับการศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2548: 13-18) โดยจัดกลุ่มสนทนา สัมภาษณ์ สอบถามความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทำหน้าที่ประเมินได้แก่ บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน สังกัดกรมสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา และผู้ที่คาดว่าจะถูกประเมิน ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบอาชีพที่สนใจจะศึกษาต่อ และนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินเทียบระดับการศึกษาให้ยึดมาตรฐานของหลักสูตร
2. ส่วนกลางจัดทำเครื่องมือ ตามมาตรฐานกลาง แล้วจัดส่งให้สถานศึกษาทำ

หน้าที่ประเมิน

3. ควรมีการประเมินทั้งความรู้ ความดี และความสุจริต อาจกำหนดสัดส่วนความรู้ และคุณลักษณะเป็น 50 : 50

4. การประเมินความรู้ควรประเมินแก่นสำคัญเท่านั้น เป็นแก่นความรู้ที่ทำให้ชีวิตอยู่ในสังคมได้

5. เครื่องมือควรมีทั้งแบบทดสอบ เสนองานโดยมีผู้รับรองผลงาน ผู้ขอเทียบระดับเขียนรายงานการประเมินตนเอง พิจารณาจากหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม แฟ้มผลงาน หรือให้ทำโครงการที่บูรณาการความรู้จากกลุ่มสาระต่างๆ มาเสนอ

6. ควรวัดความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติจริงด้วย โดยจะต้องมีคณะกรรมการการติดตามผลการปฏิบัติโดยสังเกตสอบถามให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน

7. จัดกิจกรรมค่าย หรือทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เพื่อสังเกตคุณลักษณะของผู้ขอเทียบระดับ

8. ผลการประเมินให้เป็น ผ่าน ไม่ผ่าน

9. ควรกำหนดระยะเวลาประเมินไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 1 ภาคเรียน

10. การประเมินเทียบระดับนี้ หากผู้ขอประเมินจะไปศึกษาต่อโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องไปเรียนเพิ่มเติม ทั้งนี้ต้องแจ้งเกณฑ์ดังกล่าวให้ผู้ขอประเมินเทียบระดับทราบและเข้าใจอย่างชัดเจน

จากนั้น สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนได้จัดเสวนาเรื่อง”แนวทางการประเมินเทียบระดับการศึกษา” (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน,2548:18-19) และได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยมีที่ปรึกษา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รองศาสตราจารย์ บุญนำ ทานสัมฤทธิ์) ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยพร ณ นคร) เป็นผู้ร่วมเสวนา ผู้เข้าร่วมเสวนาประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานการศึกษา ทั้งในและนอก กระทรวงศึกษาธิการ

ผลการเสวนาสรุปว่าการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต้องประเมินมวลประสบการณ์ของบุคคลเป็นองค์รวม ประเมินทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยบูรณาการ 8 กลุ่มสาระ/หมวดวิชา เป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. **ด้านความรู้พื้นฐาน** เป็นความรู้ด้านวิชาสามัญ (ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ) ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เรื่องอื่นๆต่อไป ซึ่งความรู้พื้นฐานเหล่านี้ต้องเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล

2. **ด้านพัฒนาอาชีพ** เป็นความรู้ความสามารถ และทักษะด้านการงานอาชีพ ความสามารถในการบริหาร การจัดการ มีการพัฒนากระบวนการกระบวนการทำงาน มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการวางแผนการเลือกใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศ รวมทั้งมีคุณธรรม และจริยธรรมในการประกอบอาชีพ (ซึ่ง จะครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต และครอบครัว การอาชีพ เทคโนโลยี สารสนเทศ และเทคโนโลยี เพื่อการทำงานและอาชีพ)

3. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในชีวิต

ครอบครัว มีทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ ตลอดจนยึดหลักธรรมที่ตนนับถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ซึ่งจะครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย ในชีวิต ดนตรีและศิลปะ

4. ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการนำความรู้ความสามารถที่มี มาใช้ในการ

การดำเนินชีวิตให้มีความสุข มีความมั่นคง เข้มแข็ง อบอุ่น และนำศักยภาพของตนเองมาช่วยส่งเสริมให้สังคม และชุมชน และสังคม ทั้งด้านอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งส่งเสริมให้สังคม และชุมชนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

จากนั้นในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรคสและมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและการเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และในปี พ.ศ.2555 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศสถานศึกษาในสังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 470 แห่ง ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่) ซึ่งในส่วนสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 26 แห่ง สำนักงาน กศน. ได้นำการประเมินเทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่) ข้างต้นเป็นกรอบในการประเมินเทียบระดับการศึกษาในเวลาต่อมา

สรุปได้ว่า การนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเทียบระดับการศึกษา คือการยอมรับประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมินว่ามีคุณค่า สามารถนำประสบการณ์มาตีค่าเป็นระดับการศึกษาได้ โดยมีรูปแบบการประเมินที่ประกอบด้วย การประเมินมิติความรู้ ความคิด การประเมินมิติประสบการณ์ ซึ่งเมื่อผู้เข้ารับการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินแล้วจะได้รับวุฒิการศึกษาในระดับนั้นๆ ดังนั้นการเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบระดับการศึกษา มีความเหมือนกันตรงที่สามารถใช้วิธีการประเมินความรู้และประสบการณ์ได้ แต่การเทียบโอนผลการเรียนเหมาะกับผู้เรียน หรือนักศึกษาที่เรียนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปกติ ส่วนการเทียบระดับการศึกษาเหมาะกับผู้มีอาชีพแน่นอน ชัดเจน ประสบความสำเร็จในอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเองหรือเลี้ยงครอบครัวได้ แต่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

3. หลักเกณฑ์การเทียบระดับการศึกษา(แนวใหม่)

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาคู่มีดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา (แนวใหม่) พ.ศ. 2555 และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

การประเมินเทียบระดับการศึกษา เป็นวิธีการหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดโอกาสให้ ผู้มีความรู้และประสบการณ์จากการศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงานมาประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาโดยหลักการของการประเมินจะ

มุ่งเน้นการประเมินความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มากกว่าการประเมินความรู้ในเนื้อหาวิชา โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายทั้งการทดสอบความรู้ ประสพการณ์ การประเมินเชิงประจักษ์และการสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการประเมิน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2555 ข: 2)

3.1 หลักการการเทียบระดับการศึกษา

การประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการกำหนดหลักการไว้ดังนี้

3.1.1 เป็นการยกระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้และประสบการณ์ในอาชีพให้สูงขึ้น

3.1.2 เป็นการยอมรับคุณค่าของผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนการประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นองค์รวมของบุคคล

3.1.3 เป็นการส่งเสริมให้บุคคลให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.2 วัตถุประสงค์ของการเทียบระดับการศึกษา

การประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2555 ก: 3)

3.2.1 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และคุณธรรม จริยธรรม ได้รับการรับรองคุณวุฒิทางการศึกษาและมีหลักฐานการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพแสดงสถานะในสังคมหรือการศึกษาต่อ

3.2.2 เพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคคลทั่วไปมีความกระตือรือร้นในการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มทักษะและสั่งสมประสบการณ์อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.2.3 เพื่อตอบสนองความต้องการได้รับการยอมรับความรู้และประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาซึ่งจะทำให้มีความมั่นใจในตนเอง มั่นใจในสถานภาพทางสังคม

3.3 ขอบข่ายการประเมินเทียบระดับการศึกษา

การประเมินเทียบระดับการศึกษาเป็นการประเมินมวลประสบการณ์และความรู้ที่เป็น องค์รวมของบุคคลให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมี

ขอขยายเนื้อหา การประเมิน 4 องค์ประกอบ ดังนี้(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย . 2555 ก: 3)

3.3.1. ความรู้พื้นฐาน เป็นความรู้ด้านวิชาสามัญ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องอื่นๆที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละระดับการศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

3.3.2 ความรู้และทักษะด้านพัฒนาอาชีพ เป็นความรู้ ทักษะ และความสามารถใน การบริหารจัดการการประกอบอาชีพ มีวิสัยทัศน์ในการวางแผน มีการพัฒนากระบวนการในการประกอบอาชีพ มีการเลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศในการประกอบอาชีพ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.3 ความรู้และทักษะด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นความรู้ ทักษะ และความสามารถที่สะท้อนให้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความเข้าใจ เห็นคุณค่า และยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว มีทักษะในการดำเนินชีวิต การมีสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ มีทักษะในการเสริมสร้างสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ สามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

3.3.4. ความรู้และทักษะด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีความภูมิใจในความเป็นไทยยึดหลักธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือรวมทั้งนำศักยภาพของตนเองมาช่วยส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคม เพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

3.4 รูปแบบการประเมินเทียบระดับการศึกษา

รูปแบบการประเมินเทียบระดับการศึกษาเป็นการประเมินสำหรับผู้ที่มีประสบการณ์และมีอาชีพ(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2555 ก: 4)

การประเมินเทียบระดับการศึกษามีการประเมิน 2 มิติ คือ

3.4.1 มิติประสบการณ์ เป็นการประเมินตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยใช้วิธีประเมินจากสภาพจริงและสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาของการศึกษาแต่ละระดับรวมทั้งต้องมีการบันทึกผลการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินได้มาตรฐานมีความยุติธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้และเป็นที่ยอมรับของสังคม

3.4.2. มิติความรู้ความคิด เป็นการประเมินสมรรถภาพทางด้านความรู้ความคิดในมาตรฐาน ดังนี้

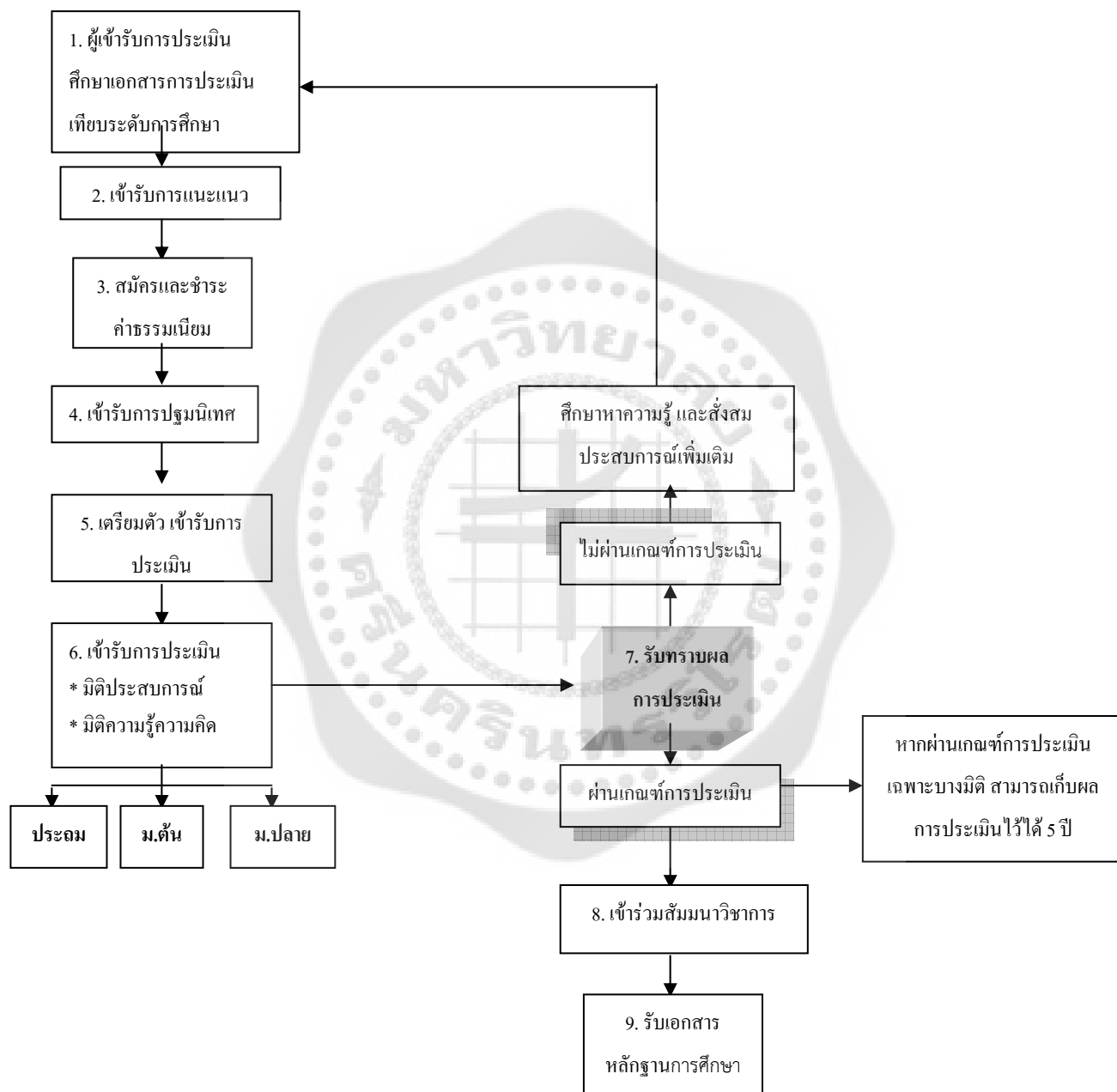
1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และตัดสินใจ
3. ความสามารถในการแสวงหาความรู้ และการใช้เทคโนโลยี
4. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย และจิตของตน
5. ความเป็นไทยสากล และพลเมืองดี
6. ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต

ทั้งนี้ ให้มุ่งเน้นทดสอบสำหรับมาตรฐานที่ 1 ด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในแต่ละระดับดังนี้ ในระดับประถมศึกษา เน้นอ่านคล่องเขียนคล่องและใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบง่าย ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเน้นอ่านคล่องเขียนคล่องและใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเรื่องใกล้ตัวกับบุคคลอื่น ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเน้นอ่านคล่องเขียนคล่องและใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและอาชีพด้วยประโยคที่ซับซ้อนขึ้น

3.5 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการประเมินเทียบระดับการศึกษาสำหรับผู้เข้ารับการประเมิน มีดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย . 2555 ข: 9)

กระบวนการ ขั้นตอน การประเมินเทียบระดับการศึกษา

4. แนวทางการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

จากการได้ศึกษาทบทวนแนวทางการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาออกมาได้ดังต่อไปนี้

การประเมินเทียบระดับการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้กับบุคคลที่มีความรู้ประสบการณ์ในการดำรงชีวิตแต่ยังไม่ได้วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ได้รับสิทธิในการเข้ารับการประเมิน โดยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2555 ก : 9)

4.1 คุณสมบัติผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

1. มีสัญชาติไทย หรือเป็นบุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย
2. มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่สมัครเข้ารับการประเมิน
3. ไม่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.
4. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่ขอเทียบระดับการศึกษา และประกอบอาชีพอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้ารับการประเมิน (กรณี บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยและเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องเป็นเจ้าของธุรกิจและมีสถานประกอบการอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี)

4.2 หลักฐานการสมัครเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

1. รูปถ่าย ขนาด 3 x 4 ซม. จำนวน 2 รูป หน้าตรง สวมชุดสุภาพ ไม่สวมแว่นตา ดำ ไม่สวมหมวก (รูปถ่ายไม่เกิน 6 เดือน และไม่ใช้รูปถ่ายโพลาลอยด์)
2. สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ฉบับ พร้อมฉบับจริงไปแสดง
3. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 1 ฉบับ พร้อมฉบับจริงไปแสดง กรณีเป็นบุคคลที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้แสดงหลักฐานหนังสือเดินทาง
4. สำเนาวุฒิการศึกษาเดิม จำนวน 2 ฉบับ พร้อมฉบับจริง
5. เอกสารอื่น (ถ้ามี) เช่นใบเปลี่ยนชื่อ , ใบเปลี่ยนนามสกุล , ใบทะเบียนสมรส ใบสำคัญการหย่า เป็นต้น
6. หลักฐานที่แสดงถึงการประกอบอาชีพในเขตบริการของ ไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้ารับการประเมิน
7. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ประกอบอาชีพ หรือสถานประกอบการ
8. แบบรับรองข้อมูลบุคคลสำหรับผู้ขอรับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ตามแบบที่สถานศึกษากำหนด

4.3 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ เป็นการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ทำหน้าเป็น ศูนย์เทียบระดับการศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่ต้องการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารให้สาธารณชน และเครือข่ายได้รับทราบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยใช้สื่อต่างๆตามความเหมาะสม เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ การใช้เว็บไซต์ หรือโซเชียลมีเดีย (Facebook Twister) การใช้วิทยุชุมชน และการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ แผ่นปลิว สื่อบุคคล ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงตามหน่วยงานภาครัฐ โรงงาน สถานประกอบการ และผู้นำชุมชน นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องมีคำสั่งมอบหมายให้บุคลากรดำเนินการประชาสัมพันธ์ และให้เครือข่ายมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์ ในเขตพื้นที่บริการ ดังมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ (2552: 2) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า หมายถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเข้าใจอันดีระหว่างองค์กรกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อหวังผลในความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ข้อดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์เป็นพื้นฐานของการจัดการ เป็นองค์ประกอบอันดับ

สำคัญอันดับแรกหรืออาจเรียกว่า ปรัชญาสังคมแห่งการจัดการ (Social Philosophy Of Management) ซึ่งการจัดการนั้นหมายถึง กิจกรรมที่กำหนดแบ่งสรรการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร และจะต้องประเมินถึงท่าทีและความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งการกำหนดและดำเนินนโยบายขององค์กรโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและยอมรับในองค์กรและถือเป็นภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารระดับสูง ซึ่งการประชาสัมพันธ์จะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารระดับสูงมีความรู้ความเข้าใจและซาบซึ้งถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี

2. การประชาสัมพันธ์เป็นการแสดงออกในด้านนโยบายการประชาสัมพันธ์

เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหาร ต้องเริ่มจากฝ่ายบริหารระดับสูงและเกี่ยวพันลงมาถึงองค์กรและคนในองค์กรการตัดสินใจในเรื่องนโยบายทางด้านประชาสัมพันธ์องค์กรนับเป็นเรื่องสำคัญหากการกำหนดนโยบายที่ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นหลักและชัดเจนยังมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในด้านอื่นๆ

3. การประชาสัมพันธ์เป็นการกระทำที่มีผลต่อเนื่องจากนโยบายที่เหมาะสม เกิดจากการดำเนินนโยบายที่เหมาะสมของฝ่ายบริหาร การปฏิบัติตามนโยบายนั้น ถือเป็นความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนในองค์กร จึงจำเป็นที่สมาชิกในองค์กรจะต้องทำความเข้าใจกับนโยบายให้กระจ่างชัดและสามารถแสดงออกด้วยการกระทำตามวัตถุประสงค์ของนโยบายเหล่านั้น

4. การประชาสัมพันธ์เป็นการติดต่อสื่อสาร การติดต่อสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่สำคัญมีความเกี่ยวข้องและแทรกแซงอย่างกว้างขวางต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ในการชักนำข่าวสารไปสู่ผู้รับได้ดังนั้นการติดต่อสื่อสาร จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับองค์กร หากองค์กรขาดการสื่อสารองค์กรก็ไม่สามารถจะอยู่ได้

อรวีร์ จันทร์ฟอง (2550: 5) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์หมายถึง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ระหว่างหน่วยงานองค์กรหรือสถาบันที่มีประชาชน เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชน โดยมีลักษณะเป็นการสื่อสารสองทาง คือจากหน่วยงานองค์กรหรือสถาบันการประชาสัมพันธ์จึงมีความสำคัญต่อหน่วยงาน ดังนี้

1. เป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้เกิดกับหน่วยงาน เพราะการสร้างภาพพจน์ที่ดีจะทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานเป็นอย่างดี
2. เพื่อให้ประชาชนรู้จักและเห็นคุณค่าของหน่วยงานและเห็นสมควรให้ความร่วมมือและสนับสนุน
3. เป็นการทำหน้าที่แก้ไขภาพพจน์หรือทัศนคติที่เป็นทางลบของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานให้เป็นไปในทางที่ดี

บทบาทสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ในอันที่จะได้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการสื่อสารจะมีความสมบูรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลนั้นจะต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. ผู้ส่งสาร (Sender) คือคนแรกที่เริ่มต้นสื่อสาร อาจจะเป็นบุคคล หน่วยงาน องค์กรหรือสถาบัน
2. ข่าวนสาร (Messages) คือ สารหรือเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งสารต้องการที่จะส่ง ซึ่งข่าวสารดังกล่าวสามารถสื่อความหมายหรือตีความหมายให้เกิดความเข้าใจได้เช่นการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับการรับสมัครผู้เข้าร่วมประเมินเทียบระดับการศึกษา กำหนดการ ปฐมนิเทศ เป็นต้น
3. สื่อ/ช่องทาง (Channel) คือหนทางที่จะนำข่าวสารหรือเนื้อหาสาระจากผู้ส่งไปถึงผู้รับได้ ช่องทางการสื่อสารมีมากมาย เช่น การพูด การเขียน วิทยู โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครือข่ายทางอินเทอร์เน็ต
4. ผู้รับสาร (Receiver) คือบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสารและจุดปลายทางของการสื่อสาร โดยที่ผู้ส่งสารส่งมาให้โดยผ่านสื่อหรือช่องทาง ผู้รับสารจึงเป็นที่ผู้ส่งสารพยายามที่จะสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ตามที่คุณผู้ส่งสารตั้งเป้าหมายไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรและกลุ่มประชาชนได้รับรู้ความจริง สร้างความเข้าใจให้ถูกต้อง เพื่อที่จะสร้างความเชื่อถือ ศรัทธาและความร่วมมือตลอดจนความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆบรรลุเป้าหมายสามารถดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

4.4 การแนะแนวและการรับสมัคร

การแนะแนว เป็นขั้นตอนสำคัญ ที่สถานศึกษาจะต้องสร้างความเข้าใจเบื้องต้นให้กับผู้ที่สมัครเข้าประเมินเทียบระดับการศึกษา เช่น ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนและต้องมีหลักฐานแสดงถึงประสบการณ์ในด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะอย่าง

หลักฐานแสดงถึงการพัฒนาสังคมและชุมชนซึ่งในการประเมินผู้เข้าประเมินอาจไปดูหลักฐานจากการปฏิบัติจริงด้วย การนำเสนอหลักฐานต่าง ๆ นำเสนอในรูปแฟ้มประมวลประสบการณ์และการประเมินจะมีการประเมิน โดยการสัมภาษณ์และอื่นๆหลายวิธีซึ่งการประเมินเทียบระดับการศึกษานี้เหมาะสำหรับผู้ที่มีประสบการณ์ ประสบความสำเร็จในอาชีพและทำงานให้กับสังคม ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่รับสมัครพิจารณาว่าผู้สมัครเข้าประเมินไม่มีสิ่งเหล่านี้ควรจะให้สมัครเรียนโดยวิธีเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเรียนรูปแบบอื่นๆของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยที่อยู่ในเขต หรืออำเภอ ก็สามารถได้วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายเช่นเดียวกัน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ดังนี้

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์.(2548: 8) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการวางแผนเกี่ยวกับข้อมูลทักษะและประสบการณ์ต่างๆ ที่มีประโยชน์และเป็นที่ต้องการของบุคลากรในโรงเรียน เป็นโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพและมีลักษณะ 3 ประการคือ มีการปรับปรุงพัฒนาตลอดเวลา มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีครูแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบหรือแล้วแต่นโยบายของสถานศึกษา

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์.(2549: 4) ได้ให้ความหมายการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ รู้ถึงความสามารถความสนใจของตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถเลือกและตัดสินใจได้ว่าตนเองควรจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพอะไร หรือควรดำเนินชีวิตอย่างไรได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับปรุงให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและมีความสำเร็จในชีวิต

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2549: 13) ได้กล่าวถึงประเภทของการแนะแนวแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การแนะแนวทางการศึกษา (Education Guidance) การแนะแนวทางการศึกษาเป็นกระบวนการของการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทางด้านการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทราบถึงแนวทางการเข้ารับการศึกษา แนวโน้มของการศึกษา โอกาสของการศึกษาในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ สามารถเลือกแนวทางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถทางสติปัญญาความถนัดความสนใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

2. การแนะแนวทางอาชีพ (Vocational Guidance) การแนะแนวทางอาชีพเป็นกระบวนการของการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ แนวทางและโอกาสของการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ การแนะแนวทางอาชีพจะช่วยให้ผู้เรียน ผู้รับบริการรู้จักศึกษาโลกของงานอาชีพ รู้จักเตรียมตัวทางด้านอาชีพและช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับตัวเอง สามารถวางแผนการประกอบอาชีพได้ ซึ่งจะทำให้ทำงานอาชีพ ได้บรรลุผล

3. การแนะแนวทางด้านสังคม (Personal Social Guidance) การแนะแนวทางด้านสังคมส่วนตัวเป็นกระบวนการของการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนหรือผู้รับบริการให้รู้จักปฏิบัติตนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นผู้มีสุขภาพกายและ

สุขภาพจิตดี มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น รู้จักทำตนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพื่อช่วยเหลือแต่ละบุคคล ให้รู้ถึงความสามารถความสนใจของตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถเลือกและตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินการพัฒนาศักยภาพตนเองและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต

4.5 การปฐมนิเทศ

การปฐมนิเทศเป็นขั้นตอนสำคัญซึ่ง ผู้เข้ารับการประเมินทุกคนต้องเข้ารับการปฐมนิเทศ เพื่อรับฟังคำชี้แจงทำความเข้าใจในนโยบายของโครงการประเมินเทียบระดับการศึกษา การสร้างความอบอุ่นให้กับผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา แนะนำบุคลากรสถานที่สื่อการเรียนรู้และสื่ออื่นๆ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเอกสารคู่มือการประเมินเทียบระดับการศึกษา วิธีการประเมิน ขั้นตอนการประเมิน กำหนดการประเมิน และระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด การรวบรวมและนำเสนอหลักฐานการประเมิน กำหนดวันและเวลาที่จะต้องเข้าประเมินและจัดส่งแฟ้มประมวลประสบการณ์ ซึ่งการประเมินเทียบระดับการศึกษาผู้เข้าประเมินจะต้องเข้าประเมินด้วยวิธีการหลายๆวิธีประกอบกัน เพื่อตรวจสอบและพิสูจน์ให้ได้ว่าผู้ประเมินมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละระดับ การศึกษาผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาต้องตรวจสอบคุณสมบัติของตนเอง ให้ครบถ้วนถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ หากสถานศึกษาที่รับสมัครประเมินเทียบระดับการศึกษาตรวจสอบภายหลังว่าไม่ถูกต้องกับความเป็นจริงหรือมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนหรือไม่นำหลักฐานมาแสดงตามเวลาที่กำหนด ผู้เข้าประเมินยินยอมให้คัดชื่อออก และหากตรวจสอบภายหลังที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาตามหลักสูตรไปแล้ว ผู้เข้าประเมินต้องยอมให้สถานศึกษาประกาศยกเลิกหลักฐานการศึกษาแล้วแต่กรณีรวมทั้งไม่เรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น โดยผู้เข้าประเมินต้องลงชื่อให้เรียบร้อยในใบสมัครเทียบระดับการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการรับรองตนเองการปฐมนิเทศนักศึกษาการศึกษาได้ให้ความหมายการปฐมนิเทศไว้ ดังนี้

อัญชลี บันธรรม (2552: 15) ได้อธิบายไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการปฐมนิเทศเพื่อให้คนงานใหม่เข้าใจปรัชญาและวัตถุประสงค์ของโรงพยาบาล มีการรับรู้เกี่ยวกับโรงพยาบาลและบทบาทของตนเองอย่างถูกต้อง ได้เรียนรู้วิธีการทำงานและนวัตกรรมขององค์กร ตลอดจนรู้จักเพื่อนร่วมงานใหม่และสามารถทำงานร่วมกันได้ โดยโรงพยาบาลควรให้ข้อมูลแก่คนงานใหม่ในเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของโรงพยาบาล สภาพทางกายภาพของโรงพยาบาล โครงสร้างการบริหารการปฏิบัติเกี่ยวกับการปลอดภัยของโรงพยาบาล สภาพทางกายภาพของโรงพยาบาล แนวปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยและอัคคีภัย บริการด้านสุขภาพและบริการช่วยเหลืออื่นๆสำหรับคนงาน นโยบายสำคัญและสิทธิประโยชน์ที่คนงานจะได้รับ รวมถึงช่วงเวลา วิธีการและผู้ที่ทำหน้าที่

ให้การดูแลฝึกอบรมและทดลองงานของพนักงานใหม่ ซึ่งการปฐมนิเทศที่ดีจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยให้พนักงานใหม่สามารถเรียนรู้การทำงานและมีพฤติกรรมตามที่องค์กรคาดหวัง

สรุปว่าการปฐมนิเทศ คือ เป็นขั้นตอนสร้างความเข้าใจ โดยรวมให้กับบุคคลที่เข้าสู่องค์กรใหม่ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีการ ขั้นตอน มีการแนะนำข้อมูลความรู้ต่างๆเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการปฐมนิเทศสามารถเรียนรู้ และปฏิบัติตามกฎระเบียบเป็นที่ยอมรับในองค์กร

4.6 วิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษา

วิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษา ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประกอบกัน ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อให้สามารถตรวจสอบ สืบค้นข้อมูลความรู้ ความสามารถของผู้เข้ารับการประเมินได้อย่างแท้จริง โดยใช้การทดสอบ การสัมภาษณ์ การประเมินเชิงประจักษ์ การตรวจสอบหลักฐาน การประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการประเมิน 2 มิติ ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย . 2555 ก: 14-18)

4.6.1 การประเมินมิติประสบการณ์ ผู้เข้ารับการประเมินเทียบ

ระดับการศึกษาต้องนำเสนอข้อมูลและหลักฐานตามข้อคำถามของแต่ละมาตรฐาน คือ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน ด้วยลายมือตนเองไว้ในแฟ้มประมวลประสบการณ์ เพื่อให้คณะกรรมการประเมิน ได้ศึกษาเป็นข้อมูลเบื้องต้น ก่อนที่จะประเมินเชิงประจักษ์

ฉะนั้น ผู้เข้ารับการประเมิน จะต้องนำเสนอข้อมูลความรู้และประสบการณ์ ตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้อย่างละเอียดและสมบูรณ์ที่สุด พร้อมมีหลักฐานประกอบ หากผู้เข้ารับการประเมินมีประสบการณ์ และหลักฐานที่บ่งบอกถึงระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้เข้ารับการประเมินอาจจะได้รับการประเมินสูงกว่าระดับการศึกษาที่ยื่นขอรับการประเมินไว้ โดยคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา จะเป็นผู้พิจารณาตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด นอกจากนี้ หลังจากทีคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ได้มีการประเมินเชิงประจักษ์เสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องนำเสนอเหตุผลประกอบการประเมินของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาแต่ละคนเพื่อเป็นร่องรอยที่ปรากฏอยู่ในแบบฟอร์มการประเมิน และสถานศึกษาจะต้องจัดเก็บหลักฐานแบบฟอร์มดังกล่าวไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อการตรวจสอบหากมีผู้ร้องขอตรวจสอบผลการประเมินดังกล่าวต้องใส่แบบประเมิน

4.6.2 การประเมินมิติความรู้ความคิด

สำนักงาน กศน. เป็นผู้จัดทำเครื่องมือการประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติความรู้ ความคิดที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 มาตรฐาน ประเมินโดยใช้แบบทดสอบปรนัย และอัตนัย

วิธีการดำเนินการ

1. สำนักงาน กศน. และสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา เป็นผู้กำหนดระยะเวลาการประเมินตามความพร้อม
2. สำนักงาน กศน. แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำข้อสอบตาม มาตรฐาน ตัวชี้วัดของทุกระดับการศึกษา
3. สถาบัน กศน.ภาคทุกภาค แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสำเนา ข้อสอบทุกระดับการศึกษา
4. สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาทุกแห่ง ต้องจัดส่ง กระดาษคำตอบปรนัยและอัตนัยให้สถาบัน กศน.ภาค ในแต่ละภาค ดำเนินการตรวจ กระดาษคำตอบ และเมื่อสถาบัน กศน.ภาค ดำเนินการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ดำเนินการจัดส่งคืนสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาเพื่อสรุปผลต่อไป

4.6.3 การเข้าร่วมสัมมนาวิชาการ

ผู้เข้ารับการประเมินที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาแล้ว ต้องเข้าร่วมสัมมนาวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ผ่านการประเมินมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ที่หลากหลายร่วมกัน และเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการประเมิน ในรุ่นเดียวกัน อีกทั้งเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาด้วย

กิจกรรมสัมมนาวิชาการถือว่าเป็นเงื่อนไขของเกณฑ์การผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาเป็นผู้จัดทำ หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา พร้อมทั้ง ออกแบบกิจกรรมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 วัน 1 คืน โดยมีเนื้อหาความรู้ด้านวิชาการไม่น้อย กว่า 15 ชั่วโมง ทั้งนี้ให้ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย เอง เพราะการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับกิจกรรม เนื้อหาที่ คณะกรรมการผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ร่วมกันวางแผนและกำหนดขึ้นโดยมีวิธี ดำเนินงานดังนี้

1. สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร กิจกรรม การประเมินผลการจัด กิจกรรมสัมมนาวิชาการไว้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้ผ่านการประเมินเลือกได้ตามความสนใจ
 2. สถานศึกษาสร้างความเข้าใจวัตถุประสงค์ และประโยชน์การเข้าร่วม กิจกรรมสัมมนาวิชาการให้แก่กรรมการหรือผู้แทนที่ผ่านการประเมิน เพื่อวางแผน กำหนดรูปแบบ กิจกรรม เนื้อหา ค่าใช้จ่าย วันเวลา และสถานที่จัดกิจกรรม
- อนึ่ง การจัดกิจกรรมสัมมนาวิชาการ ให้กรรมการหรือผู้แทนที่ผ่านการ ประเมิน เป็นผู้พิจารณา คำนวณและจัดเก็บค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งรายงานผลการจัดกิจกรรมให้ สถานศึกษาและผู้เข้าร่วมกิจกรรมรับทราบ

3. สถานศึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมแก่ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4. รูปแบบ วิธีการจัดสัมมนาวิชาการ จะใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์/เหตุการณ์จริง

5. ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา **ต้องเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาวิชาการตลอดระยะเวลา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80**

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า วิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติความรู้ ความคิด โดยใช้แบบทดสอบปรนัย และอัตนัย และและมิติประสบการณ์ ผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต้องจัดทำแฟ้มประสบการณ์ของตนเองนำเสนอข้อมูลและหลักฐานตามข้อคำถามของแต่ละมาตรฐาน คือ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน ด้วยลายมือตนเองไว้ในแฟ้มประมวลประสบการณ์ เพื่อให้คณะกรรมการประเมิน ได้ศึกษาเป็นข้อมูลเบื้องต้น ก่อนที่จะประเมินเชิงประจักษ์ ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด นอก จากนี้ ผู้ที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาวิชาการ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการประเมินในรุ่นเดียวกัน จึงจะถือว่าเป็นผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่สมบูรณ์

4.7 การประมวลผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา

การประเมินเทียบระดับการศึกษา สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้พัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ พร้อมตัวบ่งชี้เพื่อประเมินใน 2 มิติ คือ มิติความรู้ ความคิด และมิติประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พร้อมทั้งจัดทำกรอบ และเครื่องมือการประเมินเทียบระดับการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา นำไปประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ แฟ้มประมวลประสบการณ์ การสัมภาษณ์ การปฏิบัติจริง การเสนอผลงาน การตรวจสอบหลักฐานประกอบเครื่องมือและวิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษาในแต่ละมิติ การประเมินเทียบระดับ จะใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาจะต้องผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ครบทั้ง 4 ข้อ ดังต่อไปนี้(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย .2555 ค: 18)

1. ผู้เข้ารับการประเมิน ต้องเข้ารับการประเมินมิติประสบการณ์ ทั้ง 3 มาตรฐาน และต้องได้คะแนนรวมทุกมาตรฐาน ตามเกณฑ์การผ่านของแต่ละระดับการศึกษาที่กำหนด ดังนี้

1.1 ระดับประถมศึกษา ต้องได้ 60- 78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50-65

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องได้ 79 – 96 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 66-80

1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องได้ 97 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81ขึ้นไป

2. ผู้เข้ารับการประเมิน ต้องเข้ารับการประเมินมิติความรู้ความคิด ทั้ง 6 มาตรฐาน และต้องได้คะแนนรวมทุกมาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

3. ผู้ผ่านการประเมินทั้ง 2 มิติ ต้องเข้าร่วมสัมมนาวิชาการตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ผู้เข้ารับการประเมินต้องผ่านการประเมินมิติความรู้ความคิด และมิติประสบการณ์ในระดับเดียวกัน จึงถือว่าผ่านการประเมินในระดับการศึกษานั้นๆ

การผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา จะให้ผลการประเมินเป็น “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน” โดยไม่มีระดับคะแนน และไม่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) สำหรับผู้ที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาแล้ว ให้ถือว่ามีความรู้ความสามารถเทียบเท่ากับผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถนำไปสมัครศึกษาต่อ สมัครเข้าทำงานได้เช่นเดียวกับการศึกษาในระบบ แต่หากผู้ผ่านการประเมินประสงค์จะศึกษาต่อ จะต้องไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในบางเนื้อหา

การรับเอกสารหลักฐานการศึกษา ผู้เข้ารับการประเมินที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเทียบระดับการศึกษาแล้ว สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาจะออกเอกสารหลักฐานการศึกษาให้ผู้ผ่านการประเมินไว้เป็นหลักฐานในกรณีที่ “ไม่ผ่าน” การประเมินมิติใดมิติหนึ่ง สามารถเก็บสะสมผลการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่ผ่านไว้ได้ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่อนุมัติผลตามคำร้องขอเทียบระดับการศึกษาครั้งแรก

หากผู้เข้ารับการประเมิน ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติใดมิติหนึ่งหรือทั้งสองมิติ ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องศึกษาหาความรู้ และสั่งสมประสบการณ์เพิ่มเติม แล้วเตรียมตัวสมัครเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาใหม่

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การใช้เครื่องมือการประมวลผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา ตามเกณฑ์ตัดสินการผ่านการประเมินระดับการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ สามารถวัดความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้เข้าประเมิน ด้วยการประเมินที่มีความหลากหลายโดยผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้ารับการประเมินให้ครบหลักสูตรตามที่สถานศึกษาทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษากำหนด

4.8 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับ และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2546 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2546 กำหนดวิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดของสำนักงาน กศน. ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งการดำเนินการจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ จำเป็นต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานสถานศึกษา และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย . 2555 ก: 59-63)

4.8.1 สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา

สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา มีหน้าที่ดังนี้

1. สรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ประกาศกำหนดเทียบระดับการศึกษา ตามวันเวลาที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด พร้อมกันทั่วประเทศ เป็นการทั่วไปไม่น้อยกว่าปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
3. จัดเตรียมคู่มือผู้เข้าประเมิน พร้อมใบสมัครและใบลงทะเบียน
4. แต่งตั้งนายทะเบียนเทียบระดับการศึกษาของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา
5. รับสมัคร ลงทะเบียน ปฐมนิเทศ แนะนำผู้เข้าประเมินเทียบระดับการศึกษา
6. ตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้เข้าประเมินที่นำหลักฐานการศึกษาเดิมมาเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
7. กำหนดวันและเวลาประเมินมีมติประสบการณ์
8. จัดเตรียมเครื่องมือ สำหรับผู้เข้าประเมินตามกรอบและเครื่องมือที่สำนักงาน กศน.กำหนด
9. จัดเตรียมเครื่องมือและเอกสารการประเมินเทียบระดับการศึกษา สำหรับคณะกรรมการประเมินตามกรอบและเครื่องมือที่สำนักงาน กศน.กำหนด
10. ประชุมคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาเพื่อชี้แจงวิธีการประเมินเทียบระดับการศึกษา
11. ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้ประเมินเป็นมวลประสบการณ์และความรู้ที่เป็นองค์รวมของบุคคล ให้เป็นไปตามกรอบและเครื่องมือที่สำนักงาน กศน.กำหนด

12. กำกับดูแลการประเมินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน กศน.

กำหนด

13. อนุมัติผลการประเมิน ประกาศผลการประเมินเทียบระดับการศึกษา จัดทำหลักฐานการประเมินและรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา

14. จัดทำแบบรายงานผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้สำนักงาน กศน.จังหวัด /กทม. ภายใน 30 วัน นับจากวันที่อนุมัติผลการประเมินและจัดส่งแบบรายงานการออกประกาศนียบัตรให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ภายใน 45 วัน นับจากวันที่อนุมัติผลการประเมินเพื่อให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. เก็บไว้เป็นหลักฐาน

15. จัดเก็บหลักฐานการประเมินของผู้เข้าประเมินทั้งหมดไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันอนุมัติผลตามคำร้องขอเทียบระดับการศึกษาครั้งแรก

16. อื่นๆตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน กศน.

4.8.2 คณะกรรมการการประเมินเทียบระดับการศึกษา

สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาจำนวนไม่เกินห้าคนทั้งนี้ ต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาของการศึกษาระดับนั้น จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลจำนวนหนึ่งคน ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน และให้หัวหน้าสถานศึกษาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษานั้นจำนวนหนึ่งคนเป็นเลขานุการ และให้คณะกรรมการชุดนี้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของสถานศึกษา ให้หัวหน้าสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาเป็นผู้แต่งตั้ง การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้ประธานคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของสถานศึกษานั้นเป็นผู้แต่งตั้ง

4.8.3 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการประเมินเทียบระดับการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีหน้าที่ดังนี้

1. ดำเนินการกำหนดข้อบังคับ และจัดให้มีการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมทั้งมีการสรุปรายงานผลการประชุมด้วยทุกครั้ง
2. ดำเนินการประเมินมิติประสบการณ์เชิงประจักษ์ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของผู้เข้ารับการประเมิน
3. ดำเนินการประเมินมิติความรู้ความคิด ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของผู้เข้ารับการประเมินทั้งนี้ให้ใช้ระเบียบว่าด้วยการดำเนินการสอบ และระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็น โดยกำหนดบทบาทและระยะเวลาในการดำเนินงาน
5. ให้ความเห็นชอบในผลการประเมิน

6. ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา
7. ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาให้แก่คณะกรรมการหรือคณะทำงาน
8. วินิจฉัยตัดสินปัญหาเพื่อหาข้อยุติในกระบวนการประเมินเทียบระดับการศึกษา
9. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.9 ข้อมูลพื้นฐาน สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับการศึกษา

สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสถานศึกษา จำนวน 50 แห่ง โดยมีชื่อในปัจจุบันว่า ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต โดยได้รับการประกาศจัดตั้งขึ้นเมื่อในปี พ.ศ. 2540 ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสถานศึกษา ในชื่อ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต จำนวน 40 เขต ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2551 ทำให้มีการประกาศจัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม จำนวน 10 แห่ง และมีการเปลี่ยนชื่อ สถานศึกษาใหม่ชื่อ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ตามระเบียบว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีชื่อย่อว่า “สำนักงาน กศน.กทม.” มีหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน

โดย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต มีบทบาทภารกิจในการดำเนินการจัดการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ ขาด พลาด โอกาส และด้อยโอกาสทางการศึกษา
2. การจัดการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การจัดการศึกษาพัฒนาสังคมและชุมชน
3. การจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย
5. การส่งเสริมการรู้หนังสือให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้

โดยในวันที่ 30 มีนาคม 2555 สำนักงาน กศน. ได้ประกาศให้สถานศึกษาในสังกัด จำนวน 470 แห่ง ทั่วประเทศ ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยมีสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ในการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 26 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย เขตดุสิต เขตวัฒนา เขตมีนบุรี เขตราชพฤกษ์บูรณะ เขตสวนหลวง เขตราชเทวี เขตพระนคร เขตดินแดง เขตวัง

ทองหลาง เขตบางซื่อ เขตบางเขน เขตดอนเมือง เขตสายไหม เขตปทุมวัน เขตบางคอแหลม เขตคลองเตย เขตบางกอกใหญ่ เขตจอมทอง เขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตหนองจอก เขตบึงกุ่ม และ เขตบางกะปิ

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษาการประเมินเทียบระดับการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้กับบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ ในการดำรงชีวิตแต่ยังไม่ได้วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ได้รับสิทธิในการเข้ารับการประเมินทั้งนี้ผู้ประสงค์จะเข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติอันประกอบด้วย มีสัญชาติไทย หรือถ้าเป็นบุคคลต่างด้าวต้องเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ เมื่อนับถึงวันรับสมัคร ไม่เป็นนักเรียนนักศึกษาในระบบ หรือนอกระบบในรูปแบบวิธีเรียนอื่นๆ และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี และสถานที่ทำงานต้องอยู่ในเขตพื้นที่บริการ นั้นๆ ตามหลักการประเมินเทียบระดับการศึกษา การประเมินเทียบระดับการศึกษาเป็นการยกระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมาย โดยการยอมรับประสบการณ์การทำงาน ของผู้เข้ารับการประเมินอีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา โดยมีขอบข่ายการประเมิน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐาน ทักษะการพัฒนาอาชีพ ทักษะการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทักษะการพัฒนาสังคม โดยในการประเมินจะมีคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยมณฑลประเมินเทียบระดับการศึกษา จะประกอบด้วย 2 มิติ ได้แก่ 1.มิติประสบการณ์ 2. มิติความรู้ความคิด โดยในการประเมินทั้ง 2 มิติ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กำหนดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โดยมีมิติประสบการณ์ ผู้เข้าประเมินต้องนำเสนอข้อมูล ซึ่งมุ่งเน้นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง ในรูปแบบแฟ้มประมวลประสบการณ์ ในด้านการประเมินมิติความรู้ความคิด จะประเมินด้วยแบบทดสอบมาตรฐานของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อผู้เข้าประเมินมีผลการประเมินเป็นผ่านในทั้งสองประสบการณ์ แล้วจะต้องเข้าร่วมการสัมมนาวิชาการ ซึ่งกำหนดให้การสัมมนาวิชาการต้องมีกำหนดไม่น้อยกว่า 2 วัน 1 คืน และผู้เข้ารับการประเมินต้องมีเวลาในการเข้าร่วมสัมมนา ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง และเมื่อผู้เข้ารับการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินเทียบระดับ ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาจะดำเนินการออกหลักฐานทางการศึกษาให้กับผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาในเขตพื้นที่บริการกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงเท่าที่ศึกษาค้นคว้าได้ มีดังนี้

พรุ่ง ดวงแก้ว (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อลดการเรียนเพื่อลดการเรียนซ้ำในรายวิชา/กลุ่มวิชาที่เรียนผ่านมาแล้ว กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาที่ขอเทียบโอนผลการเรียนและผ่านการเรียนในรายวิชา/กลุ่มวิชามาแล้วในหลักสูตรเก่า แล้วเทียบไปสู่หลักสูตรใหม่ ส่วนสถานศึกษาอาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเทียบโอนผลการเรียนไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ประจำวิชาและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รายวิชาที่ขอเทียบโอนต้องได้ระดับคะแนน 2 ขึ้นไป และเป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 จำนวนหน่วยกิตจึงไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผลการเทียบโอนผลการเรียนสามารถนำไปยกเว้นการเรียนในรายวิชานั้น

2) วัตถุประสงค์ของการประเมินเทียบโอนประสบการณ์วิชาชีพเพื่อส่งเสริมกระบวนการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมที่มีหลักฐานแสดงความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมาก่อนไม่น้อยกว่า 2 ปี ส่วนสถานศึกษาจะจัดให้มีที่ปรึกษามีหน้าที่ตรวจสอบความรู้หรือประสบการณ์ ได้แก่ ใบสำคัญ 28 วุฒิบัตร เกียรติบัตร หนังสือรับรอง แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกประจำวัน โฉนดและรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น การประเมินจะจัดในรูปของรูปคณะกรรมการ สำหรับผลการประเมินผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปขอยกเว้นการเรียนรายวิชาในหลักสูตร

วรพจน์ เตียวกุล และคณะ (2549: 27) ได้ดำเนินการศึกษา กรณีการศึกษาเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน พบว่า โดยภาพรวมวิธีการประเมินในแต่ละด้านซึ่งใช้เครื่องมือหลายประเภทนั้น มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการประเมินในระดับมาก ด้านวิธีการและเครื่องมือประเมินสามารถวัดสืบค้นศักยภาพของผู้เข้ารับการประเมินได้สอดคล้องกับมาตรฐานและระดับการศึกษา สำหรับการประเมินในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงระดับเดียว โดยไม่จำกัดความรู้พื้นฐานของผู้รับการประเมินพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนมากยังไม่เห็นด้วยเพราะมีข้อจำกัดด้านเครื่องมือการประเมินและการควบคุมคุณภาพด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการประเมินพบว่า ผู้เข้ารับการประเมินมีความพึงพอใจการให้บริการที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่มากที่สุด รองลงมาคือการจัดสัมมนาวิชาการผู้ผ่านการประเมิน และคณะกรรมการการประเมินภาคปฏิบัติตามลำดับ และพึงพอใจน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์

ณัฐพงศ์ ตีกแสง (2550: 88-99) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาให้มีคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา ครั้งที่ 2/2549 กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี จำนวน 116 คน 2) คณะอนุกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ครั้งที่ 2/2549 จำนวน 40 คน กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จากประชากรที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดสระบุรี

จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินเทียบระดับภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการตรวจสอบและด้านการประเมินผลและด้านการปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาให้มีคุณภาพโดยยึด แนวทางของวงจรเดมมิง (Deming) นั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการปฏิบัติในส่วนของกิจกรรมการจัดทำแฟ้มประมวลผลประสพการณ์ และขั้นตอนการวางแผนในส่วนกิจกรรมการแนะแนวและการปฐมนิเทศผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและยาวนานขึ้น
- 2) ด้านการรับสมัคร ให้ขยายเวลาในการรับสมัครให้มากขึ้นกว่าเดิม
- 3) ด้านการแนะแนว ให้จัดวันหยุด (เสาร์ – อาทิตย์)
- 4) ด้านการสอบข้อเขียน ให้ขยายระยะเวลาในการทำข้อสอบเพิ่มเติมขึ้น
- 5) ด้านการทำแฟ้มประมวลผลประสพการณ์ ให้ขยายระยะเวลาในการจัดทำแฟ้มให้มากขึ้น และให้มีตัวอย่างแฟ้มประมวลผลประสพการณ์ประกอบด้วย

การวิจัยยังรวบรวมข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่มกับสมาชิก 12 คน สนทนา 7 ประเด็น ผลการสนทนาสรุปได้ ดังนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์ ได้ข้อสรุปว่า สมาชิกเน้นให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและยาวนาน
- 2) การรับสมัคร ได้ข้อสรุปว่าสมาชิกอยากให้ขยายเวลาในการรับสมัครให้มากขึ้น
- 3) การแนะแนว ได้ข้อสรุปว่าสมาชิกอยากให้จัดในวันหยุด (วันเสาร์ – วันอาทิตย์)
- 4) การปฐมนิเทศ ได้ข้อสรุปว่าสมาชิกแสดงความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการดีแล้ว
- 5) การสอบข้อเขียน ได้ข้อสรุปว่าสมาชิกแสดงความคิดเห็นว่าข้อสอบยาก ระยะเวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป
- 6) การทำแฟ้มประมวลผลประสพการณ์ ได้ข้อสรุปว่า สมาชิกอยากให้ขยายเวลาในการจัดทำแฟ้มให้มากขึ้น และให้มีตัวอย่างแฟ้มประมวลผลประสพการณ์ประกอบด้วย

7) การสัมภาษณ์ ได้ข้อสรุปว่าสมาชิกเห็นว่าได้ดำเนินการดีแล้วและเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรเปิดโอกาสให้สมาชิกที่ไม่ผ่านการประเมินมีโอกาสสอบซ่อมได้

ผลจากการสนทนากลุ่มสอดคล้องกับข้อค้นพบจากการสอบถาม ดังนั้นข้อค้นพบจากการสอบถามจึงมีความเที่ยงตรงในระดับหนึ่ง สมควรนำไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวการปฏิบัติต่อไป

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง (2550: 44) ได้รายงานการติดตามผลการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาในภาคกลาง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลางข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ

1) ควรจัดให้มีสถานศึกษาทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาให้ครอบคลุมทุกจังหวัด

2) ควรมีการดำเนินการปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มีเวลาทำแฟ้ม โครงการงาน และการเตรียมตัวในการสอบ

3) การจัดทำแฟ้มงานยังมีปัญหา เนื่องจากผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดทำเอง โดยไม่มีการพบกลุ่มให้ความรู้ จึงเกิดความยากลำบากในการจัดทำแฟ้ม สำหรับบางคนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ซึ่งไม่เข้าใจวิธีการ ไม่มีหลักฐานประกอบ ทำให้ผู้เข้ารับการประเมินบางคนจ้างให้ผู้อื่นจัดทำให้แทน

นงคราญ รัชดาธิกุล (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ พบว่านักศึกษาที่ศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน และนักศึกษาที่มีระดับความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี กับ 6-9 ปี และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-9 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฑารัตน์ เนวะมาตย์ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษา การประเมินการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า

1) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร มีความพร้อมของปัจจัยในการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2) ด้านกระบวนการดำเนินงานมีการปฏิบัติในการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และนักเรียนนักศึกษามีปัญหาอุปสรรคในด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดงบประมาณในการดำเนินงานด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอ ด้านบุคลากร ได้แก่ ไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบงานการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์โดยตรง ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ไม่มีเอกสาร/คู่มือการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนนักศึกษาการประชาสัมพันธ์การสมัครเข้ารับการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ไม่ทั่วถึง

พรรณี ขอบบัวคลี (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์อาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2546 สาขาอุตสาหกรรม ระหว่างปีการศึกษา 2549-2550 วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง พบว่า การประเมินด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างาน และหัวหน้าแผนก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วรุณี สุภาพ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์และการให้ความหมายของการศึกษาเพื่อการพัฒนาพื้นที่ทางการศึกษาในสังคมไทย:กรณีศึกษานักเรียนไทยที่ศึกษาโปรแกรมเตรียมความพร้อมเพื่อสอบวัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสหรัฐอเมริกาในประเทศไทยในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์และพื้นที่การศึกษาของนักเรียนไทยที่ศึกษาโปรแกรมเตรียมความพร้อมเพื่อสอบวัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย 2) เพื่อวิเคราะห์การให้ความหมายของการศึกษาของนักเรียนไทยที่ศึกษาโปรแกรมเตรียมความพร้อมเพื่อสอบวัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่การศึกษาในสังคมไทยตามอัตลักษณ์และการให้ความหมายของนักเรียนไทยที่ศึกษาโปรแกรมเตรียมความพร้อมเพื่อสอบวัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยได้แก่ วิจัยภาคสนาม การศึกษาประวัติศาสตร์ชีวิต การสังเกตการณ์สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า

1. อัตลักษณ์ของนักเรียน GED เป็นอัตลักษณ์ที่มีความเคลื่อนไหวและปรับเปลี่ยนตามอิทธิพลของวาทกรรมและอำนาจ ในพื้นที่ทางสังคม นักเรียน GED จะก่อ/แสดงอัตลักษณ์ขึ้นเพื่อต่อรองทางอำนาจและสร้างตัวตนในพื้นที่ทางสังคม โดยมีการเสนอจุดต่าง สมานจุดร่วมของกลุ่มอัตลักษณ์ร่วมของนักเรียน GED ให้ความสำคัญกับเรื่องทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมที่มุ่งความเป็นนานาชาติ วิถีชีวิตบริโภคนิยมเน้นสินค้าและบริการราคาแพง อีกทั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่แตกต่างจากการเรียนโรงเรียนด้านเวลา รูปแบบการเรียนและจุดมุ่งหมายของการศึกษาจึงนำเสนอออกมาเป็นอัตลักษณ์ร่วมของนักเรียน GED ในลักษณะเด็กอินเตอร์ รวย เรียนเก่ง (ไม่) รัต

2. พื้นที่ทางการศึกษาของนักเรียน GED มีความสัมพันธ์กับการแสดงอัตลักษณ์ พื้นที่การศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การให้ความหมายของการศึกษาและการแสดงอัตลักษณ์ของนักเรียน GED พบว่าพื้นที่ทางการศึกษานักเรียน GED ประกอบด้วยพื้นที่ 2 ลักษณะคือ พื้นที่ทางกายภาพได้แก่บ้าน สถาบันกวดวิชา พื้นที่สาธารณะย่านสยามสแควร์ หรือห้างสรรพสินค้าชั้นนำ และสถานบันเทิงยามค่ำคืน พื้นที่อีกลักษณะหนึ่งคือ พื้นที่เสมือนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน ได้แก่ เครือข่ายสังคมออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสารต่างประเทศเป็นหลัก พื้นที่ที่พบจะมีทั้งพื้นที่เฉพาะสำหรับนักเรียน GED และพื้นที่สาธารณะนักเรียน GED จะเลือกพื้นที่ไม่ซ้ำซ้อนกับเด็กไทยแต่นิยมที่จะใช้พื้นที่ร่วมกับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนนานาชาติและผู้มีรายได้สูง

3. การให้ความหมายการศึกษาได้รับอิทธิพลจากอัตลักษณ์และพื้นที่การศึกษาที่นักเรียนปรากฏตัว การให้ความหมายการศึกษาจะประกอบไปด้วยขั้นตอน การสร้างความหมาย การถ่ายทอดความหมายและการแสดงออกทางความหมายที่มีความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ และพื้นที่ทางการศึกษา นักเรียน GED ให้ความหมายของการศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ 1) การศึกษาคือการพัฒนามนุษย์ซึ่งเน้นทักษะการคิดและการสื่อสารทางสังคมที่เน้นการใช้ภาษาต่างประเทศ 2) การศึกษาเพื่ออาชีพเน้นความสำคัญกับการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพในการทำงาน 3) การศึกษาเพื่อยกระดับความต้องการทางการเรียนและนำเชื่อถือ ในสังคมเป็นการให้ความหมายการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิและค่านิยมในการศึกษาต่อและการทำงานโดยให้ความสำคัญกับหลักสูตรนานาชาติ และจบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

4. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางการศึกษาเป็นการสร้างพื้นที่ทางการศึกษาบนแนวคิดความหลากหลายทางอัตลักษณ์ ผ่านพื้นที่ทางการศึกษา 2 ลักษณะ 1) พื้นที่เสมือนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 2) พื้นที่กิจกรรมเป็นที่ตั้งโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียน GED ให้มีลักษณะ 4 ประการคือ รู้จักความเป็นไทย ใส่ใจการอยู่ร่วมกัน รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีและมีความรู้เรื่องการบริโภค วิธีดำเนินการเน้นการสร้างพื้นที่บนเว็บไซต์เพื่อเป็นพื้นที่ประสานงานและเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน GED การให้ความรู้ผ่านชุดความรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของพื้นที่ทางการศึกษา ทั้ง 4 ลักษณะ การดำเนินงานภายใต้ภาคีความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและพัฒนาพื้นที่ทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ครอบครัว สถานศึกษาและสถาบันทางสังคม

จารุณี แก้วประภา (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองพะเยา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของคณะกรรมการประเมินเทียบระดับ และคณะบุคลากร กศน.มีความคิดเห็นต่อการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังนี้ การประเมินด้านบริบทซึ่งเป็นการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ เมื่อพิจารณาตามหลักการและเหตุผลความจำเป็นที่ต้องดำเนินการ ว่าโครงการมีความเหมาะสมเป็นไปตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ สอนก่อนนโยบาย/ยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบาย/ยุทธศาสตร์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยการประเมินด้านปัจจัย ซึ่งเป็นการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งจะเกี่ยวกับความพอเพียง

ความพร้อมโดยโครงการมีความเหมาะสมบุคลากรมีความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างมีระบบ สถานที่ประเมินเทียบระดับมีความเหมาะสมสะดวกในการเดินทาง วัสดุอุปกรณ์เพียงพอและเหมาะสม มีสื่อและแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องเหมาะสม มีแผนนิเทศติดตามผลและระบบช่วยเหลือผู้เข้าประเมินและการสรรหาคณะกรรมการประเมินเหมาะสมกับการดำเนินงาน การประเมินด้านกระบวนการ เป็นการประเมินด้านกระบวนการทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับประสบการณ์และมีการพัฒนาบุคลากรและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดองค์ความรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านรูปแบบการประเมินเทียบระดับมีความหลากหลาย เครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการประเมินมีระบบการประเมินเทียบระดับที่เป็นระบบ และการประเมินด้านผลผลิต พบว่าสถานศึกษาสามารถจัดการบริการประเมินเทียบระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและจำเป็นจะต้องดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโครงการสามารถส่งเสริมและพัฒนาเพื่อยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นและผู้เข้าประเมินเทียบระดับได้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่หลากหลายเช่น การจัดทำแฟ้มประสบการณ์ /การปฏิบัติจริง /การสัมภาษณ์ พูดคุย และสถานศึกษามีระบบการประเมินที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการประเมิน

2. ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการการประเมินเทียบระดับ มีความคิดเห็นต่อการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังนี้ การประเมินด้านบริบท พบว่าโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าประเมินเทียบระดับและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและประสบการณ์ของผู้เข้าประเมินเทียบระดับช่วยในการพัฒนาผู้เข้าประเมินเทียบระดับให้มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และสะสมประสบการณ์อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การประเมินด้านกระบวนการ พบว่าสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานและแผนปฏิบัติการเป็นไปตามขั้นตอน โครงการมีความชัดเจน สมบูรณ์เหมาะสม บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานและมีการปรับแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระยะ การประเมินด้านผลผลิตพบว่าสถานศึกษามีความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการ สะอาดร่มรื่นและมีการจัดสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการนำความรู้ที่ได้รับไปจัดทำแฟ้มประสบการณ์และการประเมินมิติด้านประสบการณ์ (การสัมภาษณ์)

3. การดำเนินงานในภาพรวมของการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา พบว่าการดำเนินงานประเมินเทียบระดับ มีการประเมินด้านปัจจัยมีความสอดคล้องกับบริบทของการดำเนินงานมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบริบท ด้านผลผลิตและด้านกระบวนการตามลำดับ

ธนกร บุตรมั่น (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย ความพอใจของผู้เรียนเกี่ยวกับการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม.ปริญญาโท. สาขาการบริหารการศึกษา.กรุงเทพฯ.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพอใจของผู้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยสุด ดังนี้ ด้านวิเคราะห์อาชีพ ประเมินตัดสินและให้ระดับคะแนนจัดทำข้อสอบภาคทฤษฎี /หรือภาคปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การประเมินกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ กำหนดกรอบประเมิน และกำหนดคำอธิบายลักษณะงาน เป็นลำดับสุดท้าย

2. ปัญหาการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์มีกระบวนการหลายขั้นตอน
ไม่ชัดเจน

3. ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจและตีความแตกต่างกัน ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติ ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ความรับผิดชอบบ่อยและต้องทำงานในหน้าที่อื่นด้วย จึงขาดความต่อเนื่องและล่าช้า ข้อเสนอแนะ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ประกอบด้วย สร้างความรู้และความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ ให้ข่าวสารกับผู้เรียนเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์โดยผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ทราบตั้งแต่เริ่มแรกของการเข้าศึกษา และลดขั้นตอนวิธีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้กระชับและรวดเร็ว

จิรัฐ แก้วกุล (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1)ด้านการบริหาร 2)ด้านผู้เรียน 3)ด้านครูผู้สอน 4)ด้านหลักสูตรและ 5)ด้านชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า จำแนกตาม ตัวแปรต้น พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ

2.1 นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.2 นักศึกษาที่จบการศึกษาจากนอกระบบโรงเรียนมีความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่จบการศึกษาในระบบโรงเรียนและอื่นๆโดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.3 นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดม่วงแค มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน และด้านชุมชนแตกต่างจากนักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้อื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น สูงกว่า และนักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม 1 มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างจาก นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.4 นักศึกษาที่มีงานทำ มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่มีงานทำ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

3. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีดังนี้

3.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้านอาชีพและการพัฒนาตนเองของนักศึกษา สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู จัดอบรมครูให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านวิชาการให้ผู้เรียน สนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นผู้ลงนามในสัญญาความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาของรัฐเพื่อใช้สถานที่พบกลุ่ม ควรอบรมเครือข่ายการศึกษานอกระบบทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และประกาศเกียรติคุณเครือข่ายที่ร่วมจัดการศึกษา

3.2 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ควรกำหนดเนื้อหาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและสังคม ครูผู้สอนควรวิเคราะห์นักศึกษาเพื่อวางแผน กำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่เหมาะสม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำแผนการเรียนรู้ของตนเอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน แบ่งเวลาเรียนและทบทวนบทเรียนที่เหมาะสม จัดหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอกับนักศึกษา มีความรู้ตรงกับสาขาวิชาที่สอน จัดหาวิทยากรสอนเสริมที่มีความเชี่ยวชาญ จัดหาทรัพยากรทางการศึกษาและสื่อให้เพียงพอ พัฒนาสถานที่พบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต ให้บริหารสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต จัดทำแผนใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา

ลัดดา จันธิมา. (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2552 การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2552 พบว่าผลการดำเนินงานเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2552 โดยภาพรวม พบว่าด้าน

ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านปฐมนิเทศผู้เข้ารับการประเมินและการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ปัญหาอุปสรรค พบว่า คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาและเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ลาว ให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและคณะกรรมการด้านการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากส่วนใหญ่บุคลากรเจ้าหน้าที่ เข้ามาบรรจุใหม่และคณะกรรมการเพิ่งได้รับการสรรหายังขาดความรู้ ความเข้าใจ วิธีการขั้นตอน กระบวนการด้านการประเมินโครงการเทียบระดับ ส่วนผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีเวลามาปฐมนิเทศเนื่องจากติดภารกิจประจำและงานด้านสังคมชุมชน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาและเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ลาว ควรจัดอบรมประชุมชี้แจง คณะกรรมการประเมินด้านการประเมินโครงการเทียบระดับการศึกษาและจัดทำคู่มือสำหรับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มากยิ่งขึ้น ส่วนผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาพบว่า การปฐมนิเทศควรอยู่ในกระบวนการที่เป็นจุดเน้น เป็นเงื่อนไขให้ทุกคนที่เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาต้องมารับฟังการประชุมชี้แจงด้วยตนเอง

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในต่างประเทศ

เฮลเมอร์ และเฮส (Heilmeier and Heath 2000) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินเพื่อเทียบโอนผลการศึกษานักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยไซมอน เฟรเซอร์ แคนาดา ในปี ค.ศ. 1998 โดยรายงานการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่จบมาจากมหาวิทยาลัยในบริติช โคลัมเบีย จำนวน 400 คน จากการวิเคราะห์รายงานผลการเรียนปรากฏว่า สามารถโอนผลการศึกษาได้ถึงร้อยละ 85.2 ของจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนทั้งหมด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.3 ของนักศึกษาที่โอนหน่วยกิตได้ต่อนักศึกษาที่ไม่สามารถโอนผลการศึกษาได้ ซึ่งสาเหตุเบื้องต้นที่ไม่สามารถโอนผลการเรียนของนักศึกษาได้ เนื่องจากรายวิชาและเนื้อหาไม่ตรงกับรายวิชาและเนื้อหาวิชาของแผนการเรียนในมหาวิทยาลัยนักศึกษาบางคนโอนผลการเรียนในรายวิชาที่โอนได้เกินความจำเป็น เพราะนำหนักการเทียบโอนในแต่ละรายวิชาไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับแผนการเรียนตามหลักสูตร ซึ่งสาขาวิชาส่วนใหญ่ที่นักศึกษา เลือกนั้นไม่สามารถเทียบโอนผลการศึกษาได้ตามมหาวิทยาลัยต้องการ

ฮิวส์ตัน และคณะ (Hagedorn and other 2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนโปรแกรมการเรียนของโรงเรียนและวิทยาลัยให้สอดคล้องกับวิทยาลัยชุมชน โดยยึดตามสภาพที่เป็นจริง ซึ่งรายงานการวิจัยได้ครอบคลุมและป้องกันการเสี่ยงอันเนื่องจากการสนับสนุน การจัดแผนโปรแกรมการเรียนสำหรับนักเรียนระดับไฮสคูล ที่จะเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยชุมชนเป็นจุดประสงค์หลัก และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับภาควิชาของมหาวิทยาลัยที่เคร่งครัดกับความรู้พื้นฐานของ

ผู้เรียน โดยการจัดการโปรแกรมการเรียนรู้ทั้ง 3 โปรแกรม ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านอาชีพ 2) การเทียบโอน 3) นักวิศวกรรมในอนาคต โดยการฝึกฝนทางด้านอาชีพนั้น เริ่มเมื่อนักเรียนอยู่ปีที่ 3 ของมัธยมศึกษา ซึ่งฝึกฝนไปพร้อมกับด้านวิชาการความรู้ ช่างเทคนิคและลูกจ้างประจำ นักเรียนจะต้องสมัครเข้าไปฝึกฝนในวิทยาลัยชุมชนตามโปรแกรมที่จัดขึ้น และจะได้รับผลการเรียนในลักษณะของทวิภาคี การพัฒนาด้านอาชีพเป็นการให้โอกาสผู้เรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยตามหลักสูตร 4 ปี ส่วนการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์นั้น ประกอบด้วย 1) การให้ทุนการศึกษา 2) การเป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาและเรียนตามโปรแกรมจนสำเร็จการศึกษา จะได้วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และจะมีโอกาสได้เข้าทำงานตามหน่วยงานที่ให้การอุปการะทุนการศึกษา จากต้นแบบของการจัดโปรแกรมผลิตนักวิศวกรรมดังกล่าว ได้ขยายวงกว้างออกไปให้มากขึ้น โดยมีวิทยาลัยชุมชน เข้าร่วมแล้ว 37 แห่ง และมีนักศึกษาในโครงการประมาณ 1,000 คน

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การดำเนินการงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น บทบาทของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงาน การศึกษา การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ตามขั้นตอน 7 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านการแนะแนวและรับสมัคร ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการประเมินมิติตความรู้อ ความคิด ด้านการประเมินมิติตประสบการณ์ ด้านการสัมภาษณ์วิชาการ และด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา เพื่อได้รับทราบสภาพปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน เจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน จำนวน 26 คน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 78 คน ในสถานศึกษาที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 130 คน และใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

2.1.1 แบบสอบถามการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

เจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครแบบสอบถามมีโครงสร้างลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน 5 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ให้คะแนน 4 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ให้คะแนน 3 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ให้คะแนน 2 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ให้คะแนน 1 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ให้คะแนน 0 คะแนน	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนางานประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

แบบสรุปจากการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประเมิน

เทียบระดับการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาเพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและความมุ่งหมายของการวิจัยอย่างครบถ้วน

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน

2.2.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของสถานศึกษาที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษาเขตในกรุงเทพมหานคร

2.2.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

2.2.2.3 ข้อคำถามปลายเปิด ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารสถานศึกษาเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

2.2.2.4 สร้างแบบสรุปจากการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

2.2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญา นิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและรูปแบบของข้อคำถามแล้วนำไปใช้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2.4 นำแบบสอบถาม ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของสำนวนภาษา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อความมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อความไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ในแต่ละข้อแล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หรือค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

(IOC : Index of item objective congruence) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.2.5 นำแบบสอบถามไปปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องทั้งในเรื่องภาษาและเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอประธานและกรรมการพิจารณา

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ศูนย์ ละ 5 คน รวม 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .9676 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วจัดเป็นเสร็จสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษาเขต ในกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินและคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม และกำหนดระยะเวลา ในเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม 2557

3.3 เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ผลและอภิปรายผล

3.4 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละกลุ่ม โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล สรุปแนวทางการการศึกษากการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร แต่ละด้าน

3.5 ดำเนินการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่าง ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยการซักถามความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนด เพื่อไม่ให้คำสนทนาต้องตกหล่นไป จึงมีการเตรียมการบันทึกเทปเสียงระหว่างการสนทนา เพื่อนำมาถอดเป็นข้อความลงในกระดาษเพื่อใช้ในขั้นวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ ประมาณ 1 ชั่วโมง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการคำนวณหาค่าสถิติต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ใน การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

4.2 ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้วิธีวิเคราะห์การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยรวมเป็นรายข้อและรายด้าน

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 0 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

4.2.1 การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติในการทดสอบค่าคะแนนที่ (t-test for Independent Sample) ทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และ โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือเอฟเทส (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tukey HSD

4.3 ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และประมวลผลสรุปโดยแยกเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มได้ดำเนินการ ดังนี้

4.4.1 ถอดเทปจากการสนทนากลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มเขียนลงในกระดาษแต่ละด้านโดยจำแนกความคิดเห็นออกจากกัน

4.4.2 นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์ทีละกลุ่ม

4.4.3 จำแนกผลการสนทนากลุ่มออกเป็นแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของผู้สนทนาแต่ละกลุ่ม เนื้อหาเดียวกันรวมไว้ด้วยกัน ส่วนเนื้อหาที่ต่างออกไป แยกไว้ต่างหาก

4.4.4 นำผลการสนทนา จากผู้ให้สนทนาแต่ละกลุ่มมาสรุปผลรวมออกเป็นรายด้าน

5.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถามโดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence :IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

5.2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใช้ทดสอบค่าคะแนนที (t-test)

5.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tukey HSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
MS	แทน	ค่าแปรปรวน (Mean of Squares) ระหว่างกลุ่ม
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F- Distribution
P	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร ด้านการแนะแนวและรับสมัคร ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ด้านการสัมมนาวิชาการ และด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษาโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ของผู้บริหาร สถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ตอนที่ 5 ผลจากการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับ การศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	57	43.80
หญิง	73	56.20
รวม	130	100.00
2. อายุ		
ไม่เกิน 35 ปี	28	21.50
36-45 ปี	35	26.90
46-60 ปี	53	40.80
61 ปีขึ้นไป	14	10.80
รวม	130	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	80	61.54
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	50	38.50
รวม	130	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา		
ผู้บริหารสถานศึกษา	26	20.00
เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน	27	20.80
คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา	77	59.20
รวม	130	100.00
5. ประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา		
1-3 ปี	90	69.20
4-6 ปี	21	16.20
7- 9 ปี	19	14.60
รวม	130	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 130 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.2

ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.80

ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.54

ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับ ส่วนใหญ่เป็น คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.20

มีประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ ระหว่าง 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.20

**ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร**

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครโดยรวม และรายด้าน

รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1.ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร	130	3.89	0.86	มาก
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	130	4.00	0.87	มาก
3.ด้านการปฐมนิเทศ	130	3.91	0.94	มาก
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	130	4.25	0.59	มาก
5.ด้านการประเมินมิติประสบการณ์	130	4.33	0.65	มาก
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	130	4.16	0.71	มาก
7.ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา	130	4.14	.74	มาก
รวม	130	4.09	0.76	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา ของของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน
กรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงาน โดย รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ
ด้านด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาคือด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด
($\bar{x} = 4.25$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ($\bar{x} = 3.89$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครด้านการ
ประชาสัมพันธ์รับสมัคร

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	สื่อ	130	3.67	0.91	มาก
2	บุคลากร	130	4.15	0.88	มาก
3	สถานที่ในการประชาสัมพันธ์	130	3.93	0.73	มาก
4	ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์	130	3.84	0.94	มาก
	รวม	130	3.89	0.86	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือบุคลากร ($\bar{x} = 4.15$) รองลงมาคือสถานที่ในการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.93$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สื่อ ($\bar{x} = 3.67$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านย่อยสื่อ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์	130	4.09	.76	มาก
2	เว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย ได้แก่(Facebook Twister ฯลฯ)	130	3.52	1.04	มาก
3	วิทยุชุมชน	130	2.93	1.14	ปานกลาง
4	สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ แผ่นพับ แผ่นปลิว เป็นต้น	130	4.15	.73	มาก
	รวม	130	3.67	0.91	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยสื่อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 4 สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ แผ่นพับ แผ่นปลิว ($\bar{x} = 4.15$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 1 ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.09$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 3 วิทยุชุมชน ($\bar{x} = 2.93$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านย่อยบุคลากร

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
6	มีคำสั่งในการมอบหมายให้บุคลากรดำเนินการประชาสัมพันธ์	130	4.35	.74	มาก
7	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์	130	3.95	1.03	มาก
	รวม	130	4.15	0.88	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 6 มีคำสั่งในการมอบหมายให้บุคลากรดำเนินการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.35$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 7 คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.95$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านย่อยสถานที่ในการประชาสัมพันธ์

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
9	สถานศึกษาทศน.ในพื้นที่บริการ	130	4.41	.64	มาก
10	สถานประกอบการในพื้นที่บริการ	130	3.87	.74	มาก
11	ชุมชนในพื้นที่บริการ	130	3.82	.78	มาก
12	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่บริการ	130	3.65	.79	มาก
	รวม	130	3.93	0.73	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยสถานที่ในการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 9 สถานศึกษาทศน.ในพื้นที่บริการ ($\bar{x} = 4.41$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 10 สถานประกอบการในพื้นที่บริการ ($\bar{x} = 3.87$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 12 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่บริการ ($\bar{x} = 3.65$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ด้านย่อยระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
14	ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 15 วัน	130	3.37	1.28	ปานกลาง
15	ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 30 วัน	130	3.98	.84	มาก
16	ประชาสัมพันธ์ควบคู่การรับสมัคร	130	4.18	.72	มาก
	รวม	130	3.84	0.94	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 16 ประชาสัมพันธ์ควบคู่การรับสมัคร ($\bar{x} = 4.18$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 15 ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 30 วัน ($\bar{x} = 3.98$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 14 ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 15 วัน ($\bar{x} = 3.37$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแนะแนวการรับสมัคร

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	สื่อ	130	4.18	0.73	มาก
2	บุคลากร	130	4.12	0.89	มาก
3	เนื้อหาการแนะแนว	130	4.43	0.59	มาก
4	สถานที่รับสมัคร	130	3.56	1.10	มาก
5	ระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัคร	130	3.72	1.07	มาก
	รวม	130	4.00	0.87	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือเนื้อหาการแนะแนว ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมาคือ สื่อ ($\bar{x} = 4.18$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานที่รับสมัคร ($\bar{x} = 3.56$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแนะแนวการรับสมัคร ด้านย่อยสื่อ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
18	แผนผัง (Flowchart) ขั้นตอนการรับสมัคร	130	3.83	.97	มาก
19	สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่แผ่นพับ แผ่นปลิว	130	4.18	.75	มาก
20	คู่มือ/ระเบียบการ	130	4.31	.68	มาก
21	แบบฟอร์มการลงทะเบียน	129	4.40	.55	มาก
	รวม	130	4.18	0.73	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยสี่โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 21 แบบฟอร์มการลงทะเบียน ($\bar{x} = 4.40$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 20 ประชาสัมพันธ์คู่มือ/ระเบียบการ ($\bar{x} = 4.31$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 18 แผนผัง (Flowchart) ขั้นตอนการรับสมัคร ($\bar{x} = 3.83$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแนะแนวการรับสมัคร ด้านย่อยบุคลากร

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
23	มีคำสั่งให้บุคลากรดำเนินการแนะแนวและรับสมัคร	130	4.39	.67	มาก
24	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการรับสมัครและแนะแนว	130	3.86	1.11	มาก
	รวม	130	4.12	0.89	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 23 มีคำสั่งให้บุคลากรดำเนินการแนะแนวและรับสมัคร ($\bar{x} = 4.39$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 24 คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการรับสมัครและแนะแนว ($\bar{x} = 3.86$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแนะแนวการรับสมัคร ด้านย่อยเนื้อหาการแนะแนว

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
26	คุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัคร ประเมินเทียบระดับ	130	4.45	.55	มาก
27	กระบวนการเทียบระดับได้แก่ การประเมินความรู้ความคิด การประเมินประสบการณ์และการสัมภาษณ์วิชาการ	130	4.42	.60	มาก
28	เกณฑ์การจบหลักสูตร	130	4.42	.62	มาก
	รวม	130	4.43	0.59	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยเนื้อหาการแนะแนวโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 26 คุณสมบัตินักเรียนผู้เข้ารับสมัคร ประเมินเทียบระดับ ($\bar{x} = 4.45$) โดยค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 27 คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการรับสมัครและแนะแนว ($\bar{x} = 4.42$) และข้อที่ 28 เกณฑ์การจบหลักสูตร ($\bar{x} = 4.42$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแนะแนวการรับสมัคร ด้านย่อยสถานที่รับสมัคร

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
30	สถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร	130	4.53	.60	มากที่สุด
31	ศูนย์ กศน. แขวง ของสถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร	130	3.62	1.03	มาก
32	สถานศึกษาประเมินเทียบระดับและสถานศึกษาในพื้นที่บริการ ดำเนินการรับสมัคร	130	3.70	1.12	มาก
33	กศน.แขวงทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร	130	3.13	1.28	ปานกลาง
34	ศรช.ทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร	130	2.85	1.49	ปานกลาง
	รวม	130	3.56	1.10	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยสถานที่รับสมัครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 30 สถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร ($\bar{x} = 4.53$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 32 สถานศึกษาประเมินเทียบระดับและสถานศึกษาในพื้นที่บริการ ดำเนินการรับสมัคร ($\bar{x} = 3.70$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 34 ศรช.ทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร ($\bar{x} = 2.85$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแนะ
แนวการรับสมัคร ด้านย่อยระยะเวลา

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
	ท่านเห็นวาระเวลาในการดำเนินการรับ สมัครที่เหมาะสมคือ				
36	15-30 วัน	129	3.71	1.26	มาก
37	31-45 วัน	130	3.88	.89	มาก
38	46 วันขึ้นไป	129	3.57	1.06	มาก
	รวม	130	3.72	1.07	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยเนื้อหาการแนะแนวโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 37 31-45 วัน ($\bar{x} = 3.88$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 36 15-30 วัน ($\bar{x} = 3.71$)
และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 38 46 วันขึ้นไปวัน ($\bar{x} = 3.57$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการ
ปฐมนิเทศ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	วิธีการปฐมนิเทศ	130	4.26	0.82	มาก
2	บุคลากรและการมีส่วนร่วม	130	3.84	1.03	มาก
3	เนื้อหา	130	4.20	0.88	มาก
4	ระยะเวลา	130	3.35	1.04	ปานกลาง
	รวม	130	3.91	0.94	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการ
ประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านการปฐมนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้าน
ย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือวิธีการปฐมนิเทศ ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมา คือเนื้อหา ($\bar{x} = 4.20$) และค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดคือ ระยะเวลา ($\bar{x} = 3.35$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการ
ปฐมนิเทศ ด้านย่อยวิธีการปฐมนิเทศ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
39	แจกระเบียบการ หรือคู่มือการประเมินเทียบ ระดับการศึกษา	130	4.42	.63	มาก
40	มีการบรรยายและตอบข้อซักถาม	130	4.44	.61	มาก
41	เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้	130	4.05	1.01	มาก
42	แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินและพบครูพี่เลี้ยง	130	4.14	1.04	มาก
43	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปฐมนิเทศ	129	4.29	.85	มาก
	รวม	130	4.26	0.82	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือข้อที่ 40 มีการบรรยายและตอบข้อซักถาม ($\bar{x} = 4.44$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 39 แจกระเบียบ
การ หรือคู่มือการประเมินเทียบระดับการศึกษา ($\bar{x} = 4.42$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 41 เชิญวิทยากร
มาบรรยายให้ความรู้ ($\bar{x} = 4.05$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการ
ปฐมนิเทศ ด้านย่อยบุคลากรและการมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
45	มีการคัดเลือกคณะกรรมการนักศึกษา	130	3.81	1.12	มาก
46	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมใน การปฐมนิเทศ	130	3.88	0.95	มาก
	รวม	130	3.84	1.03	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยบุคลากรและการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับ
มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 46 คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการ

ปฐมนิเทศ ($\bar{x} = 3.88$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ ข้อที่ 45 มีการคัดเลือกคณะกรรมการนักศึกษา ($\bar{x} = 3.81$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการ ปฐมนิเทศ ด้านย่อยเนื้อหา

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
48	คุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับ	130	4.40	.60	มาก
49	ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติความรู้ความคิด	130	4.36	.63	มาก
50	ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติประสบการณ์	130	4.38	.65	มาก
51	การสัมมนาวิชาการ	130	4.40	.61	มาก
52	เกณฑ์การจบหลักสูตร	130	4.41	.63	มาก
	รวม	130	4.20	0.88	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือข้อที่ 52 เกณฑ์การจบหลักสูตร ($\bar{x} = 4.41$) โดยรองลงมา คือ ข้อที่ 48 คุณสมบัติของผู้เข้า รับการประเมินเทียบระดับและข้อที่ 51 การสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.40$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 49 ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติความรู้ความคิด ($\bar{x} = 4.36$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการ ปฐมนิเทศ ด้านย่อยระยะเวลา

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
54	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่ เหมาะสมคือ 3-4 ชั่วโมง	130	4.26	.75	มาก
55	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่ เหมาะสมคือ 5-6 ชั่วโมง	130	3.27	1.10	ปานกลาง
56	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่ เหมาะสมคือ 7-8 ชั่วโมง	130	2.53	1.27	ปานกลาง
	รวม	130	3.35	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยระยะเวลาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 54 ท่านเห็นวาระเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 3-4 ชั่วโมง ($\bar{x} = 4.26$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 55 ท่านเห็นวาระเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 5-6 ชั่วโมง ($\bar{x} = 3.27$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 56 ท่านเห็นวาระเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 7-8 ชั่วโมง ($\bar{x} = 2.53$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิด

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	การจัดสอบ	130	4.16	0.64	มาก
2	ผู้เข้าสอบ	130	4.17	0.59	มาก
3	การตัดสิน	130	4.42	.56	มาก
	รวม	130	4.25	0.59	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการตัดสิน ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมาคือผู้เข้าสอบ ($\bar{x} = 4.17$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดสอบ ($\bar{x} = 4.16$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิด ด้านย่อยการจัดสอบ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
58	ระยะเวลาการสอบเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เข้ารับการประเมิน	130	4.02	.704	มาก
59	ห้องสอบและสถานที่สอบเป็นไปตามระเบียบการจัดห้องสอบ	130	4.27	.56	มาก
60	การจัดทำคำชี้แจงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบ	130	4.16	.78	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

61	คณะกรรมการควบคุมห้องสอบ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยการสอบ	130	4.38	.60	มาก
	ท่านคิดว่าข้อสอบในรายวิชาต่างๆเหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด				
62	ความสามารถในการสื่อสาร	130	4.12	.63	มาก
63	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และตัดสินใจ	130	4.10	.59	มาก
64	ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี	130	4.08	.67	มาก
65	ความรู้ในการดูแลสุขภาพกายและจิตของตน	130	4.20	.64	มาก
66	ความเป็นไทยสากลและพลเมืองดี	130	4.19	.61	มาก
67	ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต	130	4.15	.64	มาก
	รวม	130	4.16	0.64	มาก

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยการจัดสอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 61 คณะกรรมการควบคุมห้องสอบ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยการสอบ ($\bar{x} = 4.38$) โดยรองลงมา คือ ข้อที่ 59 ห้องสอบและสถานที่สอบเป็นไปตามระเบียบการจัดห้องสอบ ($\bar{x} = 4.27$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 58 ระยะเวลาการสอบเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เข้ารับการประเมิน ($\bar{x} = 4.02$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมิน
มิตินิสัยความคิด ด้านย่อยผู้เข้าสอบ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
69	ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้า สอบ	130	4.43	.57	มาก
70	ผู้เข้าสอบขาดทักษะในด้านการเขียนมีการฝึก ทักษะในด้านการเขียนให้แก่ผู้เข้าสอบ	130	3.95	.65	มาก
71	การสอบมิตินิสัยความคิดเอื้อให้ผู้เข้าสอบ สามารถพัฒนาตนเองได้	130	4.13	.57	มาก
	รวม	130	4.17	0.59	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยผู้เข้าสอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือข้อที่ 69 ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้าสอบ ($\bar{x} = 4.43$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่
71 การสอบมิตินิสัยความคิดเอื้อให้ผู้เข้าสอบสามารถพัฒนาตนเองได้ ($\bar{x} = 4.13$) และค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือข้อ 70 ผู้เข้าสอบขาดทักษะในด้านการเขียนมีการฝึกทักษะในด้านการเขียนให้แก่ผู้เข้า
สอบ ($\bar{x} = 3.95$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมิน
มิตินิสัยความคิด ด้านย่อยการตัดสิน

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
73	การประเมินการสอบมิตินิสัยความคิด มี ความเที่ยงตรงโปร่งใสตรวจสอบได้	130	4.42	.56	มาก
	รวม	130	4.42	.56	มาก

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงานด้านการตัดสินโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการประเมินการสอบมิตินิเทศความรู้ความคิด มีความเที่ยงตรงโปร่งใสตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.42$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติประสิทธิภาพ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	เครื่องมือประเมิน	130	4.33	0.56	มาก
2	คณะกรรมการประเมิน	130	4.25	.84	มาก
3	วิธีการประเมิน	130	4.50	0.58	มากที่สุด
4	การพัฒนาผู้เรียน	130	4.24	0.62	มาก
	รวม	130	4.33	0.65	มาก

จากตาราง 23 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการดำเนินการประเมินมิติประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือวิธีการประเมิน ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมาคือเครื่องมือประเมิน ($\bar{x} = 4.33$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.24$)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติประสิทธิภาพ ด้านย่อยเครื่องมือประเมิน

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	ท่านเห็นว่าเครื่องมือในการประเมินฯในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในการประเมินผู้เรียน				
75	ด้านพัฒนาอาชีพ	130	4.35	.56	มาก
76	ด้านคุณภาพชีวิต	130	4.32	.57	มาก
77	ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน	130	4.32	.57	มาก
	รวม	130	4.33	0.56	มาก

จากตาราง 24 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยเครื่องมือประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 75 ด้านพัฒนาอาชีพ ($\bar{x} = 4.35$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ ข้อที่ 76 ด้านคุณภาพชีวิต และข้อที่ 77 ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน ($\bar{x} = 4.32$)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ด้านย่อยคณะกรรมการประเมิน

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
79	มีความรู้และประสบการณ์และศักยภาพในการประเมินอย่างเป็นระบบ	130	4.36	.57	มาก
80	คำนึงถึงประสบการณ์ที่แตกต่างของแต่ละบุคคล	130	4.36	.57	มาก
81	ประเมินความรู้และทักษะการปฏิบัติต่างๆ	130	4.30	.57	มาก
82	ประเมินกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ไขปัญหา	130	4.32	.56	มาก
83	ประเมินความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม	130	4.32	.57	มาก
84	ประเมินผลตามเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเที่ยงตรงตรวจสอบได้	130	4.38	.56	มาก
	รวม	130	4.25	.84	มาก

จากตาราง 25 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยคณะกรรมการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 84 ประเมินผลตามเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเที่ยงตรงตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.38$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 79 การสอบมิติ ความรู้ความคิดเอื้อให้ผู้เข้าสอบสามารถพัฒนาตนเองได้ และข้อที่ 80 คำนึงถึงประสบการณ์ที่แตกต่างของแต่ละบุคคล ($\bar{x} = 4.36$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 81 ประเมินความรู้และทักษะการปฏิบัติต่างๆ ($\bar{x} = 4.30$)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมิน
มิติประสบการณ์ ด้านย่อยวิธีการประเมิน

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
86	ประเมินจากสถานที่ทำงานจริง	130	4.53	.63	มากที่สุด
87	ประเมินจากแฟ้มประมวลประสบการณ์	130	4.51	.56	มากที่สุด
88	ประเมินจากร่องรอยการปฏิบัติงานเช่น ภาพถ่ายวุฒิบัตร ฯลฯ	130	4.47	.60	มาก
89	ประเมินจากการสัมภาษณ์	130	4.52	.54	มากที่สุด
	รวม	130	4.50	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 26 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยวิธีการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 86 ประเมินจากสถานที่ทำงานจริง ($\bar{x} = 4.53$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 89
ประเมินจากการสัมภาษณ์ ($\bar{x} = 4.52$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 88 ประเมินจากร่องรอยการปฏิบัติงาน
เช่น ภาพถ่ายวุฒิบัตร ฯลฯ ประเมินจากร่องรอยการปฏิบัติงานเช่น ภาพถ่ายวุฒิบัตร ฯลฯ ($\bar{x} = 4.47$)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมิน
มิติประสบการณ์ ด้านย่อยการพัฒนาผู้เรียน

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
91	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วย สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้	130	4.22	.65	มาก
92	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยเชื่อมโยง ประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้	130	4.22	.61	มาก
93	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยให้ บุคคลสามารถประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาของ ตนเองและของสังคมได้	130	4.29	.62	มาก
	รวม	130	4.24	0.62	มาก

จากตาราง 27 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 93 การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยให้บุคคลสามารถประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาของตนเองและของสังคมได้ ($\bar{x} = 4.29$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 91 การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ และข้อที่ 92 การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้ ($\bar{x} = 4.22$)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	บทบาทของสถานศึกษา	130	4.36	0.58	มาก
2	บทบาทของผู้เข้ารับการประเมิน	130	4.03	0.80	มาก
3	วิธีการสัมมนาวิชาการ	130	4.11	0.79	มาก
4	การประเมินผลสัมมนาวิชาการ	130	4.14	0.7	มาก
	รวม	130	4.16	0.71	มาก

จากตาราง 28 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการดำเนินการสัมมนาวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือบทบาทของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ การประเมินผลสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.14$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บทบาทของผู้เข้ารับการประเมิน ($\bar{x} = 4.03$)

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนา
วิชาการ ด้านย่อยบทบาทของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
95	ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการประเมินพัฒนาหลักสูตร ตามเกณฑ์ที่กำหนด (จำนวน วัน คีน)	130	4.37	.58	มาก
96	สร้างความเข้าใจกับผู้เข้ารับการประเมิน	130	4.38	.57	มาก
97	กำกับดูแลให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ เข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ของระยะเวลาที่กำหนด	130	4.35	.60	มาก
98	แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา สนับสนุนในการสัมมนาวิชาการ	130	4.37	.57	มาก
	รวม	130	4.36	0.58	มาก

จากตาราง 29 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยบทบาทของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 96 สร้างความเข้าใจกับผู้เข้ารับการประเมิน ($\bar{x} = 4.38$) โดย
รองลงมาคือ ข้อที่ 95 ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการประเมินพัฒนาหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนด (จำนวน
วัน คีน) และข้อที่ 98 แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาสนับสนุนในการสัมมนาวิชาการ
($\bar{x} = 4.37$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 97 กำกับดูแลให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ เข้าร่วมไม่น้อยกว่า
ร้อยละ ของระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.35$)

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนา
วิชาการ ด้านย่อยบทบาทของผู้เข้ารับการประเมิน

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
100	มีส่วนร่วมในการวางแผนการสัมมนาวิชาการ	130	4.13	.86	มาก
101	มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรม การสัมมนาวิชาการ	130	3.98	.88	มาก
102	มีส่วนร่วมในการดำเนินการสัมมนาวิชาการ	130	4.11	.63	มาก
103	มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสัมมนา วิชาการ	130	3.93	.86	มาก
	รวม	130	4.03	0.80	มาก

จากตาราง 30 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยบทบาทของผู้เข้ารับการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 100 มีส่วนร่วมในการวางแผนการสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.13$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 102 มีส่วนร่วมในการดำเนินการสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.11$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 103 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 3.93$)

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ ด้านย่อยวิธีการสัมมนาวิชาการ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
	ท่านใช้รูปแบบใดในการสัมมนาวิชาการ				
105	การฝึกอบรม	130	4.12	.81	มาก
106	การประชุมปฏิบัติการ	130	3.98	.85	มาก
107	การฝึกปฏิบัติ	130	4.04	.88	มาก
108	กิจกรรมและกระบวนการกลุ่ม	130	4.28	.70	มาก
109	กิจกรรมนันทนาการ	130	4.02	.82	มาก
110	การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมิน	130	4.22	.68	มาก
	รวม	130	4.11	0.79	มาก

จากตาราง 31 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยวิธีการสัมมนาวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 108 คือกิจกรรมและกระบวนการกลุ่ม ($\bar{x} = 4.28$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่ 110 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมิน ($\bar{x} = 4.22$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 106 การประชุมปฏิบัติการ ($\bar{x} = 3.98$)

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนา
วิชาการ ด้านย่อยการประเมินผลสัมมนาวิชาการ

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
112	ประเมินความพึงพอใจ	130	4.20	.66	มาก
113	ประเมินความรู้	130	4.08	.79	มาก
114	ประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการ พัฒนาตนเอง	130	4.16	.65	มาก
	รวม	130	4.14	0.7	มาก

จากตาราง 32 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมิน
เทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ด้านย่อยการประเมินผลสัมมนาวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับ
มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 112 ประเมินความพึงพอใจ ($\bar{x} = 4.20$) โดยรองลงมาคือ ข้อที่
114 ประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.16$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ ที่
113 ประเมินความรู้ ($\bar{x} = 4.08$)

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร ด้านจบหลักสูตร
และหลักฐานการศึกษา

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
116	ขออนุมัติการจบหลักสูตรต่อคณะกรรมการ ประเมินเทียบระดับการศึกษา	130	4.18	.73	มาก
117	ใช้โปรแกรม IT ในการประมวลผล	130	4.43	.60	มาก
118	จัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการ ประเมินอย่างเป็นระบบ	130	4.33	.61	มาก
119	ผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการ ประเมินได้	130	4.15	.73	มาก

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
120	ออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตร ให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน	130	3.99	.84	มาก
121	มีการติดตามผลของผู้เข้ารับการประเมินเทียบ ระดับหลังจบหลักสูตร	130	3.80	.97	มาก
	รวม	130	4.14	.74	มาก

จากตาราง 33 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการด้านจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 117 ใช้โปรแกรม IT ในการประมวลผล ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมาคือข้อที่ 118 วิธีการสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 3.33$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 121 มีการติดตามผลของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับหลังจบหลักสูตร ($\bar{x} = 3.80$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 ด้าน คือ (1) ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร (2) ด้านการแนะแนวและรับสมัคร (3) ด้านการปฐมนิเทศ (4) ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด (5) ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ (6) ด้านการสัมมนาวิชาการ และ (7) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษาโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tukey HSD

3.1 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศเพื่อทำการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้านต่างกัน โดยใช้ t-test ดังแสดงในตาราง 34

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติงานการประเมินเทียบ ระดับการศึกษา	ชาย		หญิง		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร	3.72	.47	3.97	.46	-2.94	.00
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	3.86	.47	4.01	.41	-1.95	.05*
3.ด้านการปฐมนิเทศ	4.07	.78	4.05	.47	.166	.86
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	4.22	.38	4.14	.48	1.31	.30
5.ด้านการประเมินมิติประสบการณ์	4.40	.42	4.32	.44	1.09	.28
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	4.15	.42	4.15	.49	-.039	.97
7.ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐาน การศึกษา	4.13	.57	4.16	.56	-.207	.84
รวม	4.08	.33	4.11	.39	-.54	.59

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร เพศชาย และเพศหญิง มีการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร เพศชาย และเพศหญิงมีการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร และด้านการแนะแนวการรับสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุเพื่อทำการ ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบ ระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครที่มี อายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้านต่างกัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ดังแสดง ในตาราง 35-37

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติงานการ ประเมินเทียบระดับ การศึกษา	อายุ											
	ไม่เกิน 35 ปี			36 – 45 ปี			46 - 60 ปี			61 ปีขึ้นไป		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1.ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร	4.01	.35	มาก	3.84	.46	มาก	3.78	.50	มาก	3.92	.63	มาก
2.ด้านการแนะแนวการรับ สมัคร	4.12	.40	มาก	3.97	.45	มาก	3.87	.46	มาก	3.89	.40	มาก
3.ด้านการปฐมนิเทศ	4.12	.35	มาก	3.97	.47	มาก	4.04	.54	มาก	4.23	.43	มาก
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	4.14	.37	มาก	4.12	.49	มาก	4.16	.41	มาก	4.49	.45	มาก
5.ด้านการประเมินมิติ ประสบการณ์	4.28	.44	มาก	4.33	.47	มาก	4.36	.42	มาก	4.58	.33	มากที่สุด
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	4.20	.47	มาก	4.18	.42	มาก	4.07	.47	มาก	4.30	.48	มาก
7.ด้านการจบหลักสูตรและ หลักฐานการศึกษา	4.22	.50	มาก	4.13	.56	มาก	4.07	.62	มาก	4.33	.48	มาก
รวม	4.16	.36	มาก	4.08	.38	มาก	4.05	.36	มาก	4.25	.35	มาก

จากตาราง 35 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร มีอายุน้อยกว่า ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย ด้านการปฐมนิเทศ ($\bar{x} = 4.23$) ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด ($\bar{x} = 4.49$) ด้านการประเมินมิติประสพการณ์ ($\bar{x} = 4.58$) ด้านการสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.30$) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.33$) สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีอายุน้อยกว่า ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีอายุไม่เกิน 35 ปี มีค่าเฉลี่ย ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร ($\bar{x} = 4.01$) ด้านการแนะแนวการรับสมัคร ($\bar{x} = 4.12$) สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีอายุมากกว่า

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติงานการประเมิน เทียบระดับการศึกษา	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1.ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	1.321	3	.344	1.497	.22
	ภายในกลุ่ม	28.935	126	.230		
	รวม	29.966	129			
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	1.186	3	.395	2.309	.11
	ภายในกลุ่ม	24.430	126	.194		
	รวม	25.616	129			
3.ด้านการปฐมนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.861	3	.287	1.283	.28
	ภายในกลุ่ม	28.196	126	.224		
	รวม	29.057	129			
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	ระหว่างกลุ่ม	1.550	3	.517	2.828	.04
	ภายในกลุ่ม	23.021	126	.183		
	รวม	24.571	129			
5.ด้านการประเมินมิติ ประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	.868	3	.289	1.567	.20
	ภายในกลุ่ม	23.261	126	.185		
	รวม	24.130	129			
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.790	3	.263	1.246	.27
	ภายในกลุ่ม	26.613	126	.211		
	รวม	27.403	129			
7.ด้านการจบหลักสูตรและ หลักฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.990	3	.330	1.032	.38
	ภายในกลุ่ม	40.289	126	.320		
	รวม	41.279	129			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.570	3	.190	1.441	.23
	ภายในกลุ่ม	16.615	126	.132		
	รวม	17.186	129			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tukey HSD เพื่อค้นหาว่าอายุคู่ใดบ้างที่มีคะแนนความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด แตกต่างกัน ดังตารางที่ 37

ตาราง 37 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด

อายุ		ไม่เกิน 35 ปี	36 – 45 ปี	46 - 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
	$\bar{x}$	4.15	4.12	4.16	4.49
ไม่เกิน 35 ปี	4.15		.03	.01	.34
36 – 45 ปี	4.12			.04	.37*
46 - 60 ปี	4.16				.33*
61 ปีขึ้นไป	4.49				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด แตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

ที่มีอายุ 36 – 45 ปี และ 46 -60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่มีค่าเฉลี่ยของความ คิดเห็น ($\bar{x} = 4.49$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อทำการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการ ประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน กรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานการประเมิน เทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้านต่างกัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และโดยใช้ค่าที (t-test) ดังแสดงในตาราง 38-39

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานการประเมิน เทียบระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี			ปริญญาตรีโท/ปริญญาเอก		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1.ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร	3.90	.44	มาก	3.80	.55	มาก
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	3.96	.45	มาก	3.96	.44	มาก
3.ด้านการปฐมนิเทศ	4.02	.43	มาก	4.14	.54	มาก
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	4.15	.42	มาก	4.23	.44	มาก
5.ด้านการประเมินมิติ ประสบการณ์	4.35	.42	มาก	4.37	.45	มาก
6.ด้านการสัมภาษณ์วิชาการ	4.18	.42	มาก	4.12	.52	มาก
7.ด้านการจบหลักสูตรและ หลักฐานการศึกษา	4.10	.57	มาก	4.21	.54	มาก
รวม	4.09	.34	มาก	4.12	.41	มาก

จากตาราง 38 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม($\bar{x} = 4.12$) สูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ($\bar{x} = 4.37$) รองลงมาด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด($\bar{x} = 4.23$)

ตาราง 39 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้วิธีทดสอบ ค่าที (t-test)

การปฏิบัติงานการประเมิน เทียบระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา						t	p
	ปริญญาตรี			ปริญญาตรีโท/ ปริญญาเอก				
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ		
1.ด้านการประชาสัมพันธ์ รับ สมัคร	3.90	.44	มาก	3.80	.55	มาก	1.15	.25
2.ด้านการแนะแนวการรับ สมัคร	3.96	.45	มาก	3.96	.44	มาก	-.262	.79
3.ด้านการปฐมนิเทศ	4.02	.43	มาก	4.14	.54	มาก	-1.39	.16
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	4.15	.42	มาก	4.23	.44	มาก	-1.09	.27
5.ด้านการประเมินมิติ ประสบการณ์	4.35	.42	มาก	4.37	.45	มาก	-.277	.78
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	4.18	.42	มาก	4.12	.52	มาก	.663	.50
7.ด้านการจบหลักสูตรและ หลักฐานการศึกษา	4.10	.57	มาก	4.21	.54	มาก	-1.12	.26
รวม	4.09	.34	มาก	4.12	.41	มาก	-2.32	3.01

จากตาราง 39 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษาเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้านต่างกัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 40-41

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานการประเมินเทียบ ระดับการศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา								
	ผู้บริหารสถานศึกษา			เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน			คณะกรรมการประเมินเทียบระดับ การศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1.ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร	3.87	.51	มาก	3.84	.42	มาก	3.86	.50	มาก
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	4.05	.46	มาก	3.93	.48	มาก	3.92	.43	มาก
3.ด้านการปฐมนิเทศ	4.21	.47	มาก	3.97	.43	มาก	4.04	.49	มาก
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	4.20	.38	มาก	4.17	.40	มาก	4.17	.47	มากที่สุด
5.ด้านการประเมินมิติประสบการณ์	4.39	.39	มาก	4.36	.42	มาก	4.34	.45	มากที่สุด
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	4.11	.45	มาก	4.23	.55	มาก	4.14	.43	มาก
7.ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐาน การศึกษา	4.19	.60	มาก	4.25	.55	มาก	4.10	.56	มาก
รวม	4.14	.34	มาก	4.11	.33	มาก	4.08	.39	มาก

จากตาราง 40 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม($\bar{x} = 4.14$) สูงกว่า เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ด้านการแนะนำการรับสมัคร ($\bar{x} = 4.05$) ด้านการปฐมนิเทศ ($\bar{x} = 4.21$) ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด ($\bar{x} = 4.20$) ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ($\bar{x} = 4.39$) สูงกว่า เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ส่วน เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย ด้านการสัมภาษณ์วิชาการ ($\bar{x} = 4.23$) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.25$) สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ในขณะที่คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ยด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร ($\bar{x} = 3.86$) สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน

ตาราง 41 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1.ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	.016	2	.008	.033	.97
	ภายในกลุ่ม	29.951	127	.236		
	รวม	29.966	129			
2.ด้านการแนะนำการรับสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	.328	2	.164	.824	.44
	ภายในกลุ่ม	25.288	127	.199		
	รวม	25.616	129			
3.ด้านการปฐมนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.830	2	.415	1.867	.16
	ภายในกลุ่ม	28.227	127	.222		
	รวม	29.057	129			
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	ระหว่างกลุ่ม	.014	2	.007	.036	.97
	ภายในกลุ่ม	24.558	127	.193		
	รวม	24.571	129			
5.ด้านการประเมินมิติ ประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	.047	2	.023	.123	.88
	ภายในกลุ่ม	24.083	127	.190		
	รวม	24.130	129			

ตาราง 41 (ต่อ)

การปฏิบัติงานการประเมิน เทียบระดับการศึกษา	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.204	2	.102	.477	.62
	ภายในกลุ่ม	27.198	127	.214		
	รวม	27.403	129			
7.ด้านการจบหลักสูตรและ หลักฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.529	2	.265	.825	.44
	ภายในกลุ่ม	40.750	127	.321		
	รวม	41.279	129			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.078	2	.039	.290	.749
	ภายในกลุ่ม	17.107	127	.135		
	รวม	17.186	129			

จากตาราง 41 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 7 ด้านต่างกัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 42-43

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตใน กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานการประเมินเทียบ ระดับการศึกษา	ประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา								
	1-3 ปี			4-6 ปี			7-9 ปี		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1.ด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร	3.89	.48	มาก	3.67	.49	มาก	3.94	.43	มาก
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	3.94	.50	มาก	3.89	.32	มาก	4.08	.27	มาก
3.ด้านการปฐมนิเทศ	4.03	.50	มาก	3.94	.32	มาก	4.30	.45	มาก
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	4.18	.45	มาก	4.11	.35	มาก	4.24	.47	มากที่สุด
5.ด้านการประเมินมิติประสบการณ์	4.36	.44	มาก	4.27	.40	มาก	4.44	.43	มากที่สุด
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	4.19	.46	มาก	3.87	.36	มาก	4.27	.47	มาก
7.ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐาน การศึกษา	4.18	.54	มาก	3.94	.59	มาก	4.20	.63	มาก
รวม	4.11	.38	มาก	3.95	.29	มาก	4.21	.34	มาก

จากตาราง 42 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) สูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 1-3 ปี และ 4-6 ปีทุกด้าน

ตาราง 43 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1.ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	.932	2	.466	2.039	.13
	ภายในกลุ่ม	29.034	127	.229		
	รวม	29.966	129			
2.ด้านการแนะแนวการรับสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	.417	2	.209	1.052	.35
	ภายในกลุ่ม	25.198	127	.198		
	รวม	25.616	129			
3.ด้านการปฐมนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	1.488	2	.744	3.426	.04
	ภายในกลุ่ม	27.570	127	.217		
	รวม	29.057	129			
4.ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด	ระหว่างกลุ่ม	.187	2	.094	.487	.62
	ภายในกลุ่ม	24.384	127	.192		
	รวม	24.571	129			
5.ด้านการประเมินมิติ ประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	.288	2	.144	.767	.47
	ภายในกลุ่ม	23.842	127	.188		
	รวม	24.130	129			

ตาราง 43 (ต่อ)

การปฏิบัติงานการประเมิน เทียบระดับการศึกษา	แหล่ง ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
6.ด้านการสัมมนาวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.111	2	1.056	5.301	.01
	ภายในกลุ่ม	25.291	127	.199		
	รวม	27.403	129			
7.ด้านการจบหลักสูตรและ หลักฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.106	2	.553	1.748	.18
	ภายในกลุ่ม	40.173	127	.316		
	รวม	41.279	129			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.685	2	.343	2.637	.07
	ภายในกลุ่ม	16.500	127	.130		
	รวม	17.186	129			

จากตาราง 43 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการปฐมนิเทศ และด้านการสัมมนาวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tukey HSD เพื่อค้นหาว่าประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาคู่ใดบ้างที่มีคะแนนความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการปฐมนิเทศ และด้านการสัมมนาวิชาการแตกต่างกัน ดังตารางที่ 44-45

ตาราง 44 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการปฐมนิเทศ

ประสพการณ์ในการ ดำเนินงานประเมิน เทียบระดับการศึกษา		1-3 ปี	4-6 ปี	7-9 ปี
	$\bar{x}$	4.03	3.94	4.31
1-3 ปี	4.03		.09	.27
4-6 ปี	3.94			.36*
7-9 ปี	4.31			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสพการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปีมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการปฐมนิเทศแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสพการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 4-6 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{x} = 4.31$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ

ประสพการณ์ในการ ดำเนินงานประเมิน เทียบระดับการศึกษา		1-3 ปี	4-6 ปี	7-9 ปี
	$\bar{x}$	4.19	3.87	4.27
1-3 ปี	4.19		.33*	.07
4-6 ปี	3.87			.40*
7-9 ปี	4.27			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 45 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 4-6 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ด้านการสัมมนาวิชาการ แตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 1-3 ปี และ 7-9 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลจากข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.กทม.

ผลจากการวิเคราะห์สำหรับเขียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจาก ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา นำมาวิเคราะห์ประมวลผลสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประชาสัมพันธ์รับสมัครเพิ่มเติม โดยอยากให้หน่วยงานระดับบังคับบัญชาช่วยประชาสัมพันธ์ในการดำเนินการรับสมัคร ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตลอดปี และในสื่อประชาสัมพันธ์ควรมีการใส่รายละเอียดที่นักศึกษาควรทราบ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนคุณสมบัติ ของผู้เข้ารับสมัคร

2. ด้านการแนะแนวและรับสมัคร

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการแนะแนวการรับสมัคร โดยการแนะแนวการรับสมัครที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้ทำการแนะแนวต้องมีความรู้เกี่ยวกับงานประเมินเทียบระดับ สามารถตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ก่อนดำเนินการรับสมัครควรมีการประชุมเตรียมความพร้อมของบุคลากร ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอให้มีการแนะแนวการในชุมชนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ แนวทางรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ให้รับรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. ด้านการปฐมนิเทศ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการปฐมนิเทศ โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้เน้นถึงการปฐมนิเทศควรให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และให้มีการปฐมนิเทศกับนักศึกษาที่เข้าใหม่ในทุกรอบการสมัคร ส่วนระยะเวลาในการปฐมนิเทศไม่ควรเกิน 3 ชั่วโมงและควรดำเนินการจัดไม่เกินครึ่งวันเช้า

4. ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด ในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ควรมีการแนะแนวในการศึกษาค้นคว้า แนวทางการออกข้อสอบ แนวทางในการตอบคำถามข้อเขียน ส่วนในด้านการดำเนินการสอบ พบว่านักศึกษาทำข้อสอบไม่ทัน

เนื่องจาก มีเวลาในการทำข้อสอบน้อย รวมถึงนักศึกษาห่างจากการสอบมานาน ทำให้ตื่นเต้นจนทำข้อสอบไม่ทัน รวมทั้งปัญหาในการขาดสอบของนักศึกษาเนื่องจากการสอบหลายวันทำให้นักศึกษาไม่สามารถลงงานเข้าสอบได้ครบถ้วน ในด้านแบบประเมิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแบบทดสอบยากเกินไปในบางเรื่อง ไม่เหมาะกับผู้ที่เข้ารับการประเมิน ข้อสอบมีทั้งแบบอัตนัยและปรนัย ซึ่งผู้เรียนบางคนขาดทักษะในการเขียน

5. ด้านการประเมินมิติประสบการณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ในด้านต่าง ๆ เช่นผู้เข้ารับการประเมินไม่ได้ประกอบอาชีพตามที่แจ้งมาในตอนดำเนินการรับสมัคร ควรมีการตรวจเช็คข้อมูลการประกอบอาชีพ ในช่วงรับสมัครให้มีความรัดกุม ในบางอาชีพผู้เข้ารับการประเมินก็ไม่สะดวกให้คณะกรรมการเข้าไปประเมินเช่น ผู้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ทำงานในสถานบันเทิงที่เปิดในตอนกลางคืน ตัวแทนขาย (เซลล์แมน) ในบางกรณีผู้ประเมินต้องเดินทางไกล ทำให้ประเมินไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

6. ด้านการสัมมนาวิชาการ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการสัมมนาวิชาการ โดยให้ความเห็นว่า ในการสัมมนาวิชาการ มีระยะเวลาในการสัมมนานานเกินไป (3 วัน 2 คืน) ทำให้นักศึกษาที่เข้ารับการประเมินเทียบระดับไม่สามารถลงงานไปร่วมกิจกรรมได้ครบระยะเวลาที่กำหนด และมีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ จำนวนนักศึกษาในการดำเนินการสัมมนาวิชาการ ว่ามีผู้จบการศึกษาน้อยทำให้ การสัมมนาวิชาการในแต่ละรอบนักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าสัมมนาวิชาการสูง ทำให้ผู้เข้ารับการประเมินบางคนไม่สามารถเข้าร่วมสัมมนาวิชาการได้ ควรแก้ปัญหาโดยการรวมผู้เข้าสัมมนาวิชาการจากหลายๆสถานศึกษา เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการสัมมนา หรือควรให้ สำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมสัมมนาวิชาการให้สถานศึกษาในสังกัด

7. ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามอยากให้วุฒิกศศึกษาของผู้ผ่านการประเมินมีเกรดเฉลี่ย เพื่อเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาไปศึกษาในสถานศึกษาอื่นๆได้หลากหลายมากขึ้น สถานศึกษาควรดำเนินการอนุมัติการจบหลักสูตรภายใน 15 วัน และควรมีการจัดพิธีมอบวุฒิกศศึกษาให้กับผู้สำเร็จการศึกษา ในภาพรวมของจังหวัดเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในการจบหลักสูตรของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน เทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน ต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน และนำผลการสนทนาจากผู้สนทนาแต่ละกลุ่มมาสรุปผลรวมออกเป็นรายด้านดังนี้

4.1 ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร

4.1.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) งบประมาณมีจำกัดและบุคลากรของสถานศึกษาต้องรับผิดชอบงานหลายด้านสำนักงาน กศน.ควรช่วยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่อต่างๆที่มีความหลากหลายอีกทางหนึ่ง
- 2) สำนักงาน กศน. ควรเป็นผู้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมให้เป็นที่รับรู้ทั่วประเทศ เชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาประชาสัมพันธ์เชิงรุก ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบเช่น รายการโทรทัศน์ ETV หรือ website สื่อนหนังสือพิมพ์ ฯลฯ พร้อมเจาะลึกทุกพื้นที่
- 3) สำนักงาน กศน. ควรสนับสนุนเรื่องแผนพับ ใบปลิวแบบใช้ได้ตลอดปี โดยไม่ควรระบุปีการศึกษา

4.1.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพราะมีผู้สนใจในรูปแบบการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยวิธีการนี้เป็นจำนวนมาก แต่ไม่ทราบข้อมูลรูปแบบการดำเนินการจัดการศึกษา โดยให้มีรายละเอียดในการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพราะเท่าที่ผ่านมาประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบรายละเอียด และมีประชาชนสนใจมากแต่ไม่กล้าเข้ามาสมัครเพราะขาดความชัดเจนในรูปแบบการเรียน
- 2) การประชาสัมพันธ์ควรทำล่วงหน้าให้นานกว่านี้ เพราะการหาหลักฐานต่างๆต้องใช้เวลา และผู้เข้าประเมินส่วนมากมีงานประจำที่ต้องทำอยู่ตลอดเวลา
- 3) ควรประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานที่ไม่ค่อยมีเวลาติดตามข่าว

4.2 ด้านการแนะแนวและรับสมัคร

4.2.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) ควรมีหนังสือแนะแนวโดยเฉพาะ ที่อ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อให้รูปแบบการปฏิบัติเป็นรูปแบบเดียวกันในทุกสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของ กศน.ทุกคนเพื่อให้ทราบรายละเอียดชัดเจนสามารถแนะแนวได้ทุกคน
- 2) ควรกำหนดแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป ให้เร็วขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สถานศึกษาได้เตรียมการรับสมัครและแจ้งแนวทางการประเมิน (ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลง) แก่ผู้สมัครและแนะแนวได้ถูกต้อง พร้อมทั้งควรกำหนดวันที่รับสมัคร พร้อมทั้งช่วงระยะเวลาในการรับสมัครให้แน่นอนชัดเจนเหมือนกันในทุกปีการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการรับสมัครของสถานศึกษา
- 3) ส่วนกลางควรมีเกณฑ์กำหนดอายุผู้เข้ารับการประเมิน เช่นผู้เข้าประเมินควรมีอายุ 30 ปีขึ้นไป เพราะจะมีประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีอายุ 20-25 ปี ซึ่งจะมีผลต่อการทำแฟ้มประมวลประสบการณ์ โดยเฉพาะด้านสังคม และชุมชน

4.2.1 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) ควรมีเวลาในการรับสมัครนักศึกษาไม่น้อยกว่า 6 เดือน เพื่อจะได้เตรียมเอกสารและสอบถามข้อมูลการรับสมัคร
- 2) คณะครูมีการแนะนำที่ดี เอาใจใส่ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน
- 3) น่าจะมีสถานที่การรับสมัครเพิ่มเติมนอกจาก กศน.เขต เพื่อความสะดวกของผู้สมัครในเขตพื้นที่
- 4) ครูผู้ดูแลแนะแนวในแต่ละวิชา ควรมีการแนะแนวหลายครั้งเพื่อเปิดโอกาสให้แก่คนที่มาไม่ได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการประเมินได้ซักถาม

4.3 ด้านการปฐมนิเทศ

4.3.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) สถานศึกษาควรเห็นความสำคัญของการปฐมนิเทศ เพราะเป็นขั้นตอนกระบวนการที่จะสร้างความเข้าใจ ชี้แจงในการทำความเข้าใจมากขึ้น ต้องกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ทุกคนที่เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต้องมารับฟังการปฐมนิเทศด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้เข้าประเมินนำไปสู่การทำแฟ้มที่ดี
- 2) สถานศึกษาควรนำตัวอย่างแฟ้มประสบการณ์ของผู้ที่ผ่านการประเมินเพื่อเป็นตัวอย่างในการประกอบการจัดทำแฟ้ม และให้ผู้ผ่านการประเมินเล่าประสบการณ์การผ่านคณะกรรมการร่วมเล่าประสบการณ์การตรวจแฟ้ม ให้คำแนะนำตามตัวบ่งชี้การทำแฟ้ม

4.3.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) คณะครูบรรยายให้ความชัดเจนเป็นอย่างดี และแนะนำว่าควรทำแฟ้มงานอย่างไร ควรนำเสนอไปในทิศทางไหน โดยมีรุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้วมาเล่าประสบการณ์ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการทำแฟ้มต่างๆ
- 2) ควรมีการปฐมนิเทศเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบ การทำข้อสอบการตอบข้อเขียน และการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน

4.4 ด้านการประเมินมิตินิสัย ความคิด

4.4.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) เครื่องมือด้านมิตินิสัย ความคิด ค่อนข้างยาก การออกแบบเครื่องมือ ควรคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่ห่างเหินการเรียนรู้ในระบบมานาน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ทำให้เกิดความท้อแท้
- 2) การกำหนดวันสอบมิตินิสัย ความคิด ควรพิจารณาอย่าให้ตรงกับวันสำคัญต่างๆ เพราะทำให้ผู้ประเมินขาดสอบจำนวนมาก

4.4.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) สำหรับผู้ที่ทำข้อสอบข้อเขียนไม่ผ่านควรให้มีการสอบซ่อม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการจบการศึกษาและมีกำลังใจในการศึกษาต่อไป

2) ข้อสอบมีความยากเกินไป โดยเป็นคำถามที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตจริง หรือเป็นคำถามที่เป็นวิชาการมากเกินไป ทั้งนี้ถ้าผู้เรียนสอบไม่ผ่านก็ไม่ค่อยมีใครลงทะเบียนเรียนต่อ

4.5 ด้านการประเมินมิติประสบการณ์

4.5.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) ควรให้ข้าราชการ ครูอาสา และครู กศน.ตำบล มีบทบาทในการเทียบระดับการศึกษา โดยให้เป็นครูพี่เลี้ยงดูแลผู้เข้ารับการประเมิน

2) แนวทางที่ให้มาในการจัดทำแฟ้มก่อให้เกิดสับสนโดยมีบางตัวบ่งชี้ที่มีความใกล้เคียงกัน

3) การประเมินเทียบระดับมีผู้สนใจและเข้ารับการประเมินเป็นจำนวนมาก โดยผู้ที่เข้ารับการประเมินเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและเตรียมความพร้อมทุกขั้นตอนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

4) ควรมีการจัดอภิปรายกลุ่ม และให้ผู้เข้ารับการประเมินเข้าใจในหลักการทำแฟ้ม ควรเน้นและให้ผู้เข้ารับการประเมินแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำมาจัดทำแฟ้ม และตรวจสอบความครบถ้วน เรียบร้อยก่อนส่งให้คณะกรรมการ

5) ผู้เข้ารับการประเมินบางคนขาดความพร้อมในการเข้ารับการประเมิน โดยเฉพาะ นักศึกษาในระดับประถมศึกษาจะมีปัญหาด้านทักษะการเขียน การอ่าน

6) ผู้เข้ารับการประเมินส่วนใหญ่ ไม่สามารถตอบคำถามในการสัมภาษณ์ ด้านความรู้พื้นฐาน หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

4.5.2 ข้อเสนอแนะ จากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) มีความยุ่งยากในการทำแฟ้มประเมินมิติประสบการณ์ เนื่องจากต้องหารูปภาพหรือทำความเข้าใจกับโจทย์ที่จะนำเสนอ แต่โดยรวมแล้วไม่เกินความสามารถที่จะทำได้

2) การทำแฟ้มในแบบบรรยาย ผู้เข้าประเมินเข้าใจแต่ไม่สามารถเขียนบรรยายตามความคิดเห็นของตนเองได้ ครูควรจัดให้มีการแนะนำเพิ่มเติม

3) การทำแฟ้มยุ่งยากเป็นบางส่วน เช่นหลักฐานการประกอบอาชีพ เกียรติบัตรการอบรม ศึกษาดูงาน เอกสารหลักฐาน ไม่มีเนื่องจากไม่คิดว่าต้องใช้ในการประเมินประสบการณ์

4) ระยะเวลาในการทำแฟ้มผลงาน 4-6 สัปดาห์ น้อยเกินไปเพราะต้องส่งแฟ้มผลงานพร้อมกันหมดทุกด้าน

5) เป็นประสบการณ์ที่ดี สอนให้รู้จักการจัดระบบงาน ขั้นตอนการเขียนที่ถูกต้อง ฝึกการเขียน ทำให้คนมีโอกาสด้านการศึกษา และได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและพัฒนาอาชีพ สังคมชุมชน และคณะครูช่วยแนะแนวดีมาก

4.6 ด้านการสัมมนาวิชาการ

4.6.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จ และความล้มเหลวจากการประเมินในแต่ละครั้งเพื่อเป็นข้อเสนอแนะ นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
- 2) การอบรมก่อนจบควรเข้มข้นและมีระยะเวลามากขึ้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความรู้ที่เหมาะสมกับวุฒิที่ได้รับ
- 3) สถานศึกษาที่มีผู้เข้ารับการประเมินจำนวนน้อย ควรทำเรื่องฝากตัวไปเข้ารับการสัมมนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีผู้เข้ารับการประเมินจำนวนมาก เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้เข้ารับการประเมินฯ

4.6.2 ข้อเสนอแนะ จากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) เป็นกิจกรรมที่ดี ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ ที่หลากหลาย กล้าพูด กล้าคิด และกล้าแสดงออก เป็นการลดช่องว่างระหว่างวัย สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) กิจกรรมสัมมนาวิชาการวิทยากร มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีทักษะในการพูดที่ดี ควรให้วิทยากรมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เข้ารับการประเมินด้วย
- 3) กิจกรรมสัมมนาบางครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งจะมีผู้เข้ารับการประเมินบางคนไม่มีเงินเพื่อไปสัมมนาวิชาการ อยากให้สถานศึกษาเล็งความสำคัญตรงนี้ด้วย

4.7 ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

4.7.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) อยากให้ปรับปรุงแก้ไขระบบโปรแกรม IT ในการประมวลผลให้มีความสะดวกในการใช้งาน จะทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะโปรแกรม IT เปลี่ยนแปลงบ่อยมาก เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้รับบริการ
- 2) สถานศึกษาได้ขออนุมัติการจบหลักสูตรต่อคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาทุกครั้ง
- 3) เจ้าหน้าที่มีการจัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมินอย่างเป็นระบบ
- 4) ผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ และมีการติดตามผลของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับหลังจบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

4.7.2 ข้อเสนอแนะ จากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) อยากให้สถานศึกษาออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน เพื่อจะได้รับวุฒิการศึกษาไปใช้ในการปรับเงินเดือน หรือไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- 2) อยากให้สถานศึกษาได้จัดทำระบบติดตามช่วยเหลือผู้เข้ารับการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้มีผู้จบหลักสูตรจำนวนมากขึ้น

ความคิดเห็นเพิ่มเติม ภาพรวมโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสถานศึกษาที่ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังนี้

1) คณะครูให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ให้ความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี โดยรูปแบบการจัดการศึกษาของ กศน. ได้ฝึกให้นักศึกษาเป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยต้องแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองต่อไปภายหน้า จัดได้ว่าเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ดี และเหมาะสมกับผู้ที่มีอายุมาก

2) ดีมาก เพราะการประเมินเทียบระดับการศึกษา ทำให้จบระดับการศึกษาได้ในระยะเวลาอันสั้น มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองได้

3) ดีใจที่ กศน. ให้โอกาสในการเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ได้รับความรู้ ทำให้เป็นคนที่มีความรู้กว้างไกล เป็นคนมีเหตุผลมากขึ้น มีความคิดอ่านทันยุคปัจจุบัน ทุกสิ่งทุกอย่างมาจาก กศน. ได้ช่วยส่งเสริม

4) การประเมินเทียบระดับการศึกษาเป็นโครงการที่ดี เป็นการให้โอกาสทางการศึกษา แก่ผู้พลาด โอกาส และอยากจะทำให้มีการประเมินเทียบระดับการศึกษาดี ๆ เช่นนี้ตลอดไป เพื่อประโยชน์แก่คนพลาดโอกาสคนอื่น ๆ ด้วย และอยากให้ทาง สำนักงาน กศน. ทบทวนให้กลับมาใช้การประเมินเทียบระดับการศึกษาแบบเดิมคือประเมินทีละระดับคือระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลจากการสนทนากลุ่มสอดคล้องกับข้อค้นพบจากการสอบถาม ดังนั้นข้อค้นพบจากการสอบถามจึงมีความเที่ยงตรงในระดับหนึ่ง สมควรนำไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวการปฏิบัติต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ความมุ่งหมายของการวิจัย
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) อภิปรายผล
- 8) ข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครมีลำดับขั้นตอนการวิจัย คือ การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานและการเสนอแนวทาง การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังมีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร ด้านการแนะแนวและรับสมัคร ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ด้านการสัมมนาวิชาการ และด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษาโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง

2. เพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์เทียบระดับการศึกษาเขต ในกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

- 3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินและคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถามระหว่างวันที่ เดือน มิถุนายน – กรกฎาคม 2557

3.3 เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว นำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ผลและอภิปรายต่อไป

3.4 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละกลุ่ม โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล สรุปแนวทางการการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร แต่ละด้าน

3.5 ดำเนินการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน ด้วยตนเอง โดยการซักถามความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนด เพื่อไม่ให้คำสนทนาต้องตกหล่นไป จึงมีการเตรียมการบันทึกเทปเสียงระหว่างการสนทนา เพื่อนำมาถอดเป็นข้อความลงในกระดาษ เพื่อใช้ในขั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เวลาสัมภาษณ์ ประมาณ 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 130 ฉบับ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา

ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้วิธีวิเคราะห์การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยรวม รายด้านและรายข้อ และเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t -test for Independent Sample) และวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือเอฟเทส (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tukey HSD

ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดรวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมิน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำมาวิเคราะห์ประมวลผลสรุปเป็นรายด้าน ทั้ง 7 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ถอดเทปจากการสนทนากลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มเขียนลงในกระดาษแต่ละด้านโดยจำแนกความคิดเห็นออกจากกัน
2. นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์ทีละกลุ่ม
3. จำแนกผลการสนทนากลุ่มออกเป็นแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของผู้สนทนาแต่ละกลุ่ม เนื้อหาเดียวกันรวมไว้ด้วยกัน ส่วนเนื้อหาที่ต่างออกไป แยกไว้ต่างหาก
4. นำผลการสนทนา จากผู้ให้สนทนาแต่ละกลุ่มมาสรุปผลรวมออกเป็นรายด้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับ การศึกษา ของของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร มี จำนวนทั้งสิ้น 130 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.2(73 คน) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.80 (53 คน) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.80 (80 คน) ส่วนใหญ่เป็น คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.20 (77 คน) ส่วน ใหญ่ มีประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษาระหว่าง 1-3 ปี คิดเป็น ร้อยละ 69.20 (90 คน)

2. ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับ การศึกษา ของของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับ มาก ปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1)ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.33$) (2) ด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด ($\bar{X} = 4.25$) (3) ด้านการสัมมนาวิชาการ ($\bar{X} = 4.16$) (4) ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$) (5) ด้านการแนะแนวการ รับสมัคร ($\bar{X} = 4.00$) (6) ด้านการปฐมนิเทศ ($\bar{X} = 3.91$) และ (7) ด้านการประชาสัมพันธ์การรับ สมัคร ($\bar{X} = 3.89$)

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย เรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บุคลากร ($\bar{X} = 4.15$)สถานที่ในการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.93$) ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.84$) และ สื่อ ($\bar{X} = 3.67$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และ คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย สถานที่ในการประชาสัมพันธ์ ข้อที่ 9 สถานศึกษา กศน.ในพื้นที่บริการ ($\bar{x} = 4.41$) ข้อที่ 6 มีคำสั่ง ในการมอบหมายให้บุคลากรดำเนินการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.35$) ข้อที่ 16 ประชาสัมพันธ์ควบคู่กับ การรับสมัคร ($\bar{x} = 4.18$) ข้อที่ 4 สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ แผ่นพับ แผ่นปลิว เป็นต้น ($\bar{x} = 4.15$) และข้อที่ 1 ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.09$)

2.2 ด้านการแนะแนวและรับสมัครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็น รายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้เนื้อหา การแนะแนว ($\bar{x} = 4.43$) สื่อ ($\bar{x} = 4.18$) บุคลากร ($\bar{x} = 4.12$) ระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัคร ($\bar{x} = 3.72$) และสถานที่รับสมัคร ($\bar{x} = 3.56$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และ คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย สถานที่รับสมัคร ข้อที่ 30 สถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร ($\bar{x} = 4.53$) ข้อที่ 26 คุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัคร ประเมินเทียบระดับ ($\bar{x} = 4.45$) ข้อที่ 27 กระบวนการเทียบระดับได้แก่ การประเมินความรู้ความคิด การประเมินประสบการณ์และการสัมภาษณ์วิชาการและข้อที่ 28 เกณฑ์ การจบหลักสูตร ($\bar{x} = 4.42$) ข้อที่ 21 แบบฟอร์มการลงทะเบียน ($\bar{x} = 4.40$) และข้อที่ 23 มีคำสั่งให้ บุคลากรดำเนินการแนะแนวและรับสมัคร ($\bar{x} = 4.39$)

2.3 ด้านการปฐมนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้วิธีการปฐมนิเทศ ($\bar{x} = 4.26$) เนื้อหา ($\bar{x} = 4.26$) บุคลากรและการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.84$) และระยะเวลา ($\bar{x} = 3.35$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และ คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย สถานที่รับสมัคร ข้อที่ 40 มีการบรรยายและตอบข้อซักถาม ($\bar{x} = 4.44$) ข้อที่ 39 แจกระเบียบการ หรือคู่มือการประเมินเทียบระดับการศึกษา ($\bar{x} = 4.42$) ข้อที่ 52 เกณฑ์การจบหลักสูตร ($\bar{x} = 4.41$) ข้อที่ 48 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับและข้อ 51 การสัมภาษณ์วิชาการ ($\bar{x} = 4.40$) และข้อที่ 50 เกณฑ์การจบหลักสูตร ($\bar{x} = 4.38$)

2.4 ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณา เป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การตัดสิน ($\bar{x} = 4.42$) ผู้เข้าสอบ ($\bar{x} = 4.17$) และการจัดสอบ ($\bar{x} = 4.16$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และ คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ผู้เข้า สอบ ข้อที่ 69 ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้าสอบ ($\bar{x} = 4.43$) ข้อที่ 73 การประเมินการ สอบมิติความรู้ความคิด มีความเที่ยงตรงโปร่งใสตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.42$) ข้อที่ 61 คณะกรรมการ ควบคุมห้องสอบ ปฏิบัติหน้าที่ตาม ($\bar{x} = 4.38$) ข้อที่ 59 ห้องสอบและสถานที่สอบเป็นไปตาม

ระเบียบการจัดห้องสอบ($\bar{x} = 4.40$) และข้อที่ 65 ความรู้ในการดูแลสุขภาพกายและจิตของตน ($\bar{x} = 4.20$)

2.5 ด้านการประเมินมิติประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$)เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วิธีการประเมิน ($\bar{x} = 4.50$) เครื่องมือประเมิน($\bar{x} = 4.33$)คณะกรรมการประเมิน($\bar{x} = 4.25$) และการพัฒนาผู้เรียน($\bar{x} = 4.24$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย วิธีการประเมิน ข้อที่ 86ประเมินจากสถานที่ทำงานจริง ($\bar{x} = 4.53$)ข้อที่ 89ประเมินจากการสัมภาษณ์ ($\bar{x} = 4.52$) ข้อที่87ประเมินจากแฟ้มประมวลประสบการณ์ ($\bar{x} = 4.51$) ข้อที่ 88 ประเมินจากร่องรอยการปฏิบัติงานเช่น ภาพถ่ายวุฒิบัตร ฯลฯ($\bar{x} = 4.47$) และข้อที่ 84 ประเมินผลตามเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเที่ยงตรงตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.38$)

2.6 ด้านการสัมมนาวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$)เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บทบาทสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.36$) การประเมินผลการสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.14$)วิธีสัมมนาวิชาการ ($\bar{x} = 4.11$) และบทบาทผู้เข้ารับการสัมมนา ($\bar{x} = 4.03$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย บทบาทของสถานศึกษา ข้อที่ 96สร้างความเข้าใจกับผู้เข้ารับการประเมิน ($\bar{x} = 4.38$) ข้อที่ 95 ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการประเมินพัฒนาหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนด(จำนวน วัน คืน) ($\bar{x} = 4.37$) ข้อที่97กำกับดูแลให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ เข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ ของระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.35$) ข้อที่ 108 กิจกรรมและกระบวนการกลุ่ม ($\bar{x} = 4.28$) และข้อที่ 110การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมิน ($\bar{x} = 4.22$)

2.7 ด้านจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติงาน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย สำหรับ 5 อันดับแรก ดังนี้ ข้อที่117ใช้โปรแกรม IT ในการประมวลผล ($\bar{x} = 4.43$) ข้อที่ 118จัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมินอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.43$) ข้อที่ 116ขออนุมัติการจบหลักสูตรต่อคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา($\bar{x} = 4.18$) ข้อที่ 119 ผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ ($\bar{x} = 4.15$) และข้อที่ 120 ออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน ($\bar{x} = 3.99$)

3. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 4-6 ปี ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและด้านการสมมนาวิชาการสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 1-3 ปี และ 4-6 ปี

ผลการใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา จำนวน 5 คน ต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน และนำผลการสนทนา จากผู้สนทนาแต่ละกลุ่มมาสรุปผลรวมออกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร

1.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) งบประมาณมีจำกัดและบุคลากรของสถานศึกษาต้องรับผิดชอบงานหลายด้านสำนักงาน กศน.ควรช่วยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่อต่างๆที่มีความหลากหลายอีกทางหนึ่ง
- 2) สำนักงาน กศน. ควรเป็นผู้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมให้เป็นที่รับรู้ทั่วประเทศ เชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาประชาสัมพันธ์เชิงรุก ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบเช่นรายการโทรทัศน์ ETV หรือ website สื่อหนังสือพิมพ์ ฯลฯ พร้อมแจกเล็กทุกพื้นที่
- 3) สำนักงาน กศน. ควรสนับสนุนเรื่องแผ่นพับ ใบปลิวแบบใช้ได้ตลอดปี โดยไม่ควรระบุปีการศึกษา

1.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพราะมีผู้สนใจในรูปแบบการดำเนินการจัดการศึกษาด้วยวิธีการนี้เป็นจำนวนมาก แต่ไม่ทราบข้อมูลรูปแบบการดำเนินการจัดการศึกษา โดยให้มีรายละเอียดในการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพราะเท่าที่ผ่านมาประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบรายละเอียดและมีประชาชนสนใจมากแต่ไม่กล้าเข้ามาสมัครเพราะขาดความชัดเจนในรูปแบบการเรียน
- 2) การประชาสัมพันธ์ควรทำล่วงหน้าให้นานกว่านี้ เพราะการหาหลักฐานต่างๆต้องใช้เวลา และผู้เข้าประเมินส่วนมากมีงานประจำที่ต้องทำอยู่ตลอดเวลา
- 3) ควรประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ที่ไม่ค่อยมีเวลาติดตามข่าว

2. ด้านการแนะแนวและรับสมัคร

2.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) ควรมีหนังสือแนะแนวโดยเฉพาะ ที่อ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้เพื่อให้รูปแบบการปฏิบัติเป็นรูปแบบเดียวกันในทุกสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของ กศน.ทุกคนเพื่อให้ทราบรายละเอียดชัดเจนสามารถแนะแนวได้ทุกคน

2) ควรกำหนดแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป ให้เร็วขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สถานศึกษาได้เตรียมการรับสมัครและแจ้งแนวทางการประเมิน (ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลง) แก่ผู้สมัครและแนะแนวได้ถูกต้อง พร้อมทั้งควรกำหนดวันที่รับสมัคร พร้อมทั้งช่วงระยะเวลาในการรับสมัครให้แน่นอนชัดเจนเหมือนกันในทุกปีการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการรับสมัครของสถานศึกษา

3) ส่วนกลางควรมีเกณฑ์กำหนดอายุผู้เข้ารับการประเมิน เช่น ผู้เข้าประเมินควรมีอายุ 30 ปีขึ้นไป เพราะจะมีประสบการณ์มากกว่าผู้ที่อายุ 20-25 ปี ซึ่งจะมีผลต่อการทำแฟ้มประมวลประสบการณ์ โดยเฉพาะด้านสังคม และชุมชน

2.2 ข้อเสนอแนะ จากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) ควรมีเวลาในการรับสมัครนักศึกษาไม่น้อยกว่า 6 เดือน เพื่อจะได้เตรียมเอกสารและสอบถามข้อมูลการรับสมัคร

2) คณะครูมีการแนะนำที่ดี เอาใจใส่ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน

3) น่าจะมีสถานที่การรับสมัครเพิ่มเติมนอกจาก กศน.เขต เพื่อความสะดวกของผู้สมัครในเขตพื้นที่

4) ครูผู้ดูแลแนะแนวในแต่ละวิชา ควรมีการแนะแนวหลายครั้งเพื่อเปิดโอกาสให้แก่คนที่มาไม่ได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการประเมินได้ซักถาม

3. ด้านการปฐมนิเทศ

3.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) สถานศึกษาควรเห็นความสำคัญของการปฐมนิเทศ เพราะเป็นขั้นตอนกระบวนการที่จะสร้างความเข้าใจ ชัดเจนในการทำให้เข้าใจมากขึ้น ต้องกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ทุกคนที่เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ต้องมารับฟังการปฐมนิเทศด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้เข้าประเมินนำไปสู่การทำแฟ้มที่ดี

2) สถานศึกษาควรนำตัวอย่างแฟ้มประสบการณ์ของผู้ที่ผ่านการประเมินเพื่อเป็นตัวอย่างในการประกอบการจัดทำแฟ้ม และให้ผู้ผ่านการประเมินเล่าประสบการณ์การผ่าน คณะกรรมการร่วมเล่าประสบการณ์การตรวจแฟ้ม ให้คำแนะนำตามตัวบ่งชี้การทำแฟ้ม

3.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) คณะครูบรรยายให้ความชัดเจนเป็นยอดดี และแนะนำว่าควรทำแฟ้มงานอย่างไร ควรนำเสนอไปในทิศทางไหน โดยมีรุ่นพี่ที่จบการศึกษาไปแล้วมาเล่าประสบการณ์ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการทำแฟ้มต่างๆ
- 2) ควรมีการปฐมนิเทศเกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบ การทำข้อสอบการตอบข้อเขียน และการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน

4. ด้านการประเมินมิตินความรู้ ความคิด

4.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) เครื่องมือด้านมิตินความรู้ ความคิด ค่อนข้างยาก การออกแบบเครื่องมือควรคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่ทางเห็นการเรียนรู้ในระบบมานาน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ทำให้เกิดความท้อแท้
- 2) การกำหนดวันสอบมิตินความรู้ ความคิด ควรพิจารณาอย่าให้ตรงกับวันสำคัญต่างๆ เพราะทำให้ผู้ประเมินขาดสอบจำนวนมาก

4.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) สำหรับผู้ที่ทำข้อสอบข้อเขียนไม่ผ่านควรให้มีการสอบซ่อม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการจบการศึกษาและมีกำลังใจในการศึกษาต่อไป
- 2) ข้อสอบมีความยากเกินไป โดยเป็นคำถามที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตรจริงหรือเป็นคำถามที่เป็นวิชาการมากเกินไป ทั้งนี้ถ้าผู้เรียนสอบไม่ผ่านก็ไม่ค่อยมีใครลงทะเบียเรียนต่อ

5. ด้านการประเมินมิติประสบการณ์

5.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) ควรให้ข้าราชการ ครูอาสา และครู กศน.ตำบล มีบทบาทในการเทียบระดับการศึกษา โดยให้เป็นครูพี่เลี้ยงดูแลผู้เข้ารับการประเมิน
- 2) แนวทางที่ให้มาในการจัดทำแฟ้มก่อให้เกิดสับสนโดยมีบางตัวบ่งชี้ที่มีความใกล้เคียงกัน
- 3) การประเมินเทียบระดับมีผู้สนใจและเข้ารับการประเมินเป็นจำนวนมาก โดยผู้ที่เข้ารับการประเมินเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและเตรียมความพร้อมทุกขั้นตอนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรมีการจัดอภิปรายกลุ่ม และให้ผู้เข้ารับประเมินเข้าใจในหลักการทำแฟ้ม ควรเน้นและให้ผู้เข้ารับการประเมินแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำมาจัดทำแฟ้มและตรวจสอบความครบถ้วน เรียบร้อยก่อนส่งให้คณะกรรมการ

- 5) ผู้เข้ารับการประเมินบางคนขาดความพร้อมในการเข้ารับการประเมิน โดยเฉพาะ นักศึกษาในระดับประถมศึกษาจะมีปัญหาด้านทักษะการเขียน การอ่าน
- 6) ผู้เข้ารับการประเมินส่วนใหญ่ ไม่สามารถตอบคำถามในการสัมภาษณ์ด้านความรู้พื้นฐาน หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

5.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) มีความยุ่งยากในการทำแฟ้มประเมินมิติประสบการณ์ เนื่องจากต้องหารูปภาพหรือทำความเข้าใจกับโจทย์ที่จะนำเสนอ แต่โดยรวมแล้วไม่เกินความสามารถที่จะทำได้
- 2) การทำแฟ้มในรูปแบบบรรยาย ผู้เข้าประเมินเข้าใจแต่ไม่สามารถเขียนบรรยาย ตามความคิดเห็นของตนเองได้ ครูควรจัดให้มีการแนะนำเพิ่มเติม
- 3) การทำแฟ้มยุ่งยากเป็นบางส่วน เช่น หลักฐานการประกอบอาชีพ เกียรติบัตรการอบรม ศึกษาดูงาน เอกสารหลักฐาน ไม่มีเนื่องจากไม่คิดว่าต้องใช้ในการประเมินประสบการณ์
- 4) ระยะเวลาในการทำแฟ้มผลงาน 4-6 สัปดาห์ น้อยเกินไปเพราะต้องส่งแฟ้มผลงานพร้อมกันหมดทุกด้าน
- 5) เป็นประสบการณ์ที่ดี สอนให้รู้จักการจัดระบบงาน ขั้นตอนการเขียนที่ถูกต้อง ฝึกการเขียน ทำให้คนมีโอกาสทางการศึกษา และได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และพัฒนาอาชีพ สังคมชุมชน และคณะครูช่วยแนะแนวดีมาก

6. ด้านการสัมมนาวิชาการ

6.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จ และความล้มเหลวจากการประเมินในแต่ละครั้งเพื่อเป็นข้อเสนอแนะ นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
- 2) การอบรมก่อนจบควรเข้มข้นและมีระยะเวลามากขึ้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความรู้ที่เหมาะสมกับวุฒิที่ได้รับ
- 3) สถานศึกษาที่มีผู้เข้ารับการประเมินจำนวนน้อย ควรทำเรื่องฝากตัวไปเข้ารับการสัมมนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีผู้เข้ารับการประเมินจำนวนมาก เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้เข้าประเมินฯ

6.2 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

- 1) เป็นกิจกรรมที่ดี ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ ที่หลากหลาย กล่าวพูด กล่าวคิด และกล้าแสดงออก เป็นการลดช่องว่างระหว่างวัย สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) กิจกรรมสัมมนาวิชาการวิทยากร มีความรู้ความสามารถ มี

ประสบการณ์และมีทักษะในการพูดที่ดี ควรให้วิทยากรมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เข้ารับการประเมินด้วย

3) กิจกรรมสัมมนาบางครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งจะมีผู้เข้ารับการประเมินบางคน ไม่มีเงินเพื่อไปสัมมนาวิชาการ อยากให้สถานศึกษาเล็งความสำคัญตรงนี้ด้วย

7. ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

7.1 ข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) อยากให้ปรับปรุงแก้ไขระบบโปรแกรม IT ในการประมวลผลให้มีความสะดวกในการใช้งาน จะทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะโปรแกรม IT เปลี่ยนแปลงบ่อยมากเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้รับบริการ

2) สถานศึกษาได้ขออนุมัติการจบหลักสูตรต่อคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาทุกครั้ง

3) เจ้าหน้าที่มีการจัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมินอย่างเป็นระบบ

4) ผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ และมีการติดตามผลของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับหลังจบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะ จากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา

1) อยากให้สถานศึกษาออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน เพื่อจะได้รับวุฒิการศึกษาไปใช้ในการปรับเงินเดือน หรือไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2) อยากให้สถานศึกษาได้จัดทำระบบติดตามช่วยเหลือผู้เข้ารับการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้มีผู้จบหลักสูตรจำนวนมากขึ้น

ความคิดเห็นเพิ่มเติมภาพรวมโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสถานศึกษาที่ดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา ดังนี้

1) คณะครูให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ให้ความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี โดยรูปแบบการจัดการศึกษาของ กศน. ได้ฝึกให้นักศึกษาเป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยต้องแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองต่อไปภายนอก จัดได้ว่าเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ดีและเหมาะสมกับผู้ที่มีอายุมาก

2) ดีมาก เพราะการประเมินเทียบระดับการศึกษา ทำให้จบระดับการศึกษาได้ในระยะเวลาอันสั้น มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองได้

3) ดีใจที่ กศน. ให้โอกาสในการเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ได้รับความรู้

ทำให้เป็นคนที่มีความรู้กว้างไกล เป็นคนมีเหตุผลมากขึ้น มีความคิดอ่านทันยุคปัจจุบัน ทุกสิ่งทุกอย่างมาจาก กศน. ได้ช่วยส่งเสริม

4) การประเมินเทียบระดับการศึกษาเป็นโครงการที่ดี เป็นการให้โอกาสทางการศึกษา แก่ผู้พลาด โอกาส และอยากจะทำให้มีการประเมินเทียบระดับการศึกษาดี ๆ เช่นนี้ตลอดไป เพื่อประโยชน์แก่คนพลาดโอกาสคนอื่น ๆ ด้วย และอยากให้ทาง สำนักงาน กศน. ทบทวนให้กลับมาใช้ การประเมินเทียบระดับการศึกษาแบบเดิมคือประเมินทีละระดับคือระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์มี ประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการ พัฒนาตนเองในการทำงานในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพจน์ เตียวกุล และคณะ (2549 : 27) ได้ดำเนินการศึกษา กรณีการศึกษาเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน พบว่า โดยภาพรวมวิธีการประเมินในแต่ละด้านซึ่ง ใช้เครื่องมือหลายประเภทนั้น มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการประเมินในระดับมาก ด้านวิธีการและ เครื่องมือประเมินสามารถวัดสืบค้นศักยภาพของผู้เข้ารับการประเมินได้สอดคล้องกับมาตรฐานและ ระดับการศึกษา สำหรับการประเมินในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงระดับเดียว โดยไม่จำกัด ความรู้พื้นฐานของผู้รับการประเมินพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนมากยังไม่เห็นด้วยเพราะมีข้อจำกัดด้าน เครื่องมือการประเมินและการควบคุมคุณภาพด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการประเมินพบว่า ผู้ เข้ารับการประเมินมีความพึงพอใจการให้บริการที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่มากที่สุด รองลงมาคือการ จัด สัมมนาวิชาการผู้ผ่านการประเมิน และคณะกรรมการการประเมินภาคปฏิบัติตามลำดับ และพึง พอใจน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์และงานวิจัยของณัฐพงศ์ ดีกแสง (2550 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประเมินเทียบระดับภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้าน การวางแผน และด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการตรวจสอบและด้านการ ประเมินผลและด้านการปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ประเมินเทียบระดับการศึกษาให้มีคุณภาพโดยยึด แนวทางของวงจรมะมิง (Deming) นั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการปฏิบัติในส่วนของกิจกรรมการจัดทำแฟ้มประมวล ประสพการณ์ และขั้นตอนการวางแผนในส่วนกิจกรรมการแนะแนวและการปฐมนิเทศ

2. การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกเป็นรายด้าน

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัครการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยในการประชาสัมพันธ์ดำเนินการรับสมัคร มีค่าระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สื่อประชาสัมพันธ์ที่สถานศึกษาประเมินเทียบระดับ ดำเนินการใช้เป็นสื่อในการดำเนินการประชาสัมพันธ์มากที่สุด เป็น สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับรณรงค์มาเป็น ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์ ส่วนข้อที่สถานศึกษาดำเนินการปฏิบัติน้อยสุดคือ วิทยุชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อสิ่งพิมพ์และป้ายผ้าประชาสัมพันธ์เป็นสื่อที่ทำได้ง่าย บุคลากรของสถานศึกษาสามารถทำได้เอง รวมทั้งนำกลับมาเวียนใช้ในหลายรอบการรับสมัคร จึงเป็นที่นิยมของสถานศึกษา ส่วนสื่อวิทยุชุมชนสถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์น้อยเนื่องจาก วิทยุชุมชนมีเวลาออกอากาศที่จำกัด ไม่ครอบคลุมชุมชนทั้งหมดที่สถานศึกษารับผิดชอบ

ในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร พบว่ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษามีคำสั่งมอบหมายให้บุคลากรของสถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งคณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ทำให้

ในด้านสถานที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร พบว่ามีค่าระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในทุกข้อสอบถาม โดยหัวข้อที่มีค่าระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ สถานศึกษาในพื้นที่บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ สถานที่ตั้งของศึกษาเป็นสถานที่ๆ ประชาชนผู้ใช้บริการรู้จัก เดินทางสะดวก และมีสื่อในการดำเนินการประชาสัมพันธ์พร้อม ส่วนสถานที่ในการประชาสัมพันธ์ ที่สถานศึกษามีระดับในการปฏิบัติน้อยที่สุด คือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาจเนื่องมาจากภาคีเครือข่ายมีความไม่พร้อมในการร่วมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเทียบระดับการศึกษา

ในด้านระยะเวลาในการดำเนินการประชาสัมพันธ์รับสมัคร สถานศึกษามีระดับในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยหัวข้อที่มีระดับในการปฏิบัติมากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการรับสมัคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัครมีระยะเวลายาว (ประมาณ 30 -60 วัน) การประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัครเพียงอย่างเดียว อาจทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง สถานศึกษาจึงดำเนินการประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการดำเนินการรับสมัคร จากที่กล่าวมาทั้งหมดสอดคล้องกับงานวิจัย ของณัฐพงศ์ ดิถีแสง (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา ครั้งที่ 1/2551 : กรณีศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านวิธีการประชาสัมพันธ์รับสมัคร ผู้สมัครที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ได้แก่การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะสถานศึกษายังขาดการบริหารจัดการด้านการสร้างความเข้าใจ ขอความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อได้รับทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการประเมินเทียบระดับการศึกษา

2.2 ด้านการแนะแนวการรับสมัคร การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยในการแนะแนว การรับสมัคร มีค่าระดับปฏิบัติสูงสุด ในหัวข้อเนื้อหาการแนะแนว ส่วนหัวข้อที่มีค่าระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ สถานที่รับสมัคร ทั้งนี้ในด้านสื่อที่ใช้ในการแนะแนว สถานศึกษาดำเนินการปฏิบัติในหัวข้อแบบฟอร์มการลงทะเบียนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อนักศึกษามีความสนใจในการเข้าเรียนประเมินเทียบระดับสถานศึกษาจะทำการแนะแนว ขั้นตอนและรูปแบบการเรียน ซึ่งเอกสารที่ผู้เรียนสนใจอ่านมากที่สุดคือแบบฟอร์มการลงทะเบียน ทำให้สถานศึกษาใส่รายละเอียดในการแนะแนวการจัดการเรียนในแบบฟอร์มการรับสมัคร มากที่สุด ส่วนหัวข้อที่สถานศึกษาดำเนินการปฏิบัติน้อยที่สุดคือแผนผัง ขั้นตอนการรับสมัคร อาจเป็นเพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการรับสมัครในแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One stop service) ทำให้สถานศึกษาไม่มุ่งเน้นในการทำแผนผังขั้นตอนการรับสมัคร ส่วนในหัวข้อเนื้อหาการแนะแนว ข้อที่มีค่าระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ คุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัคร ประเมินเทียบระดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับ จึงทำให้สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับทำการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัครอย่างละเอียดเพื่อให้ผู้สมัครเรียนทุกคน มีคุณสมบัติตามที่สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด ในหัวข้อสถานที่รับสมัคร พบว่ามีค่าระดับในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานมาก โดยหัวข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ สถานที่ประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีความพร้อมทั้งอาคารสถานที่ บุคลากร เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป อยู่ใกล้แหล่งคมนาคม ส่วนหัวข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ศรช.ทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์การเรียนชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร บางแห่งยังขาดความพร้อมทั้งในสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การคมนาคม รวมถึง สถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับ ได้มีคำสั่งมอบหมายการปฏิบัติงานการรับสมัครให้กับบุคลากร ทำให้มีความไม่สะดวกในการรับสมัครตามศูนย์การเรียนชุมชน ในด้านระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัคร มีค่าในระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกหัวข้อ โดยหัวข้อที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุดคือ ระยะเวลารับสมัครที่เหมาะสมคือ 31-45 วัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลา 31-45 วัน เป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับการรับสมัครนักศึกษาพื้นฐาน สถานศึกษาจึงดำเนินการรับสมัครนักศึกษาทั้ง 2 วิธีการเรียนพร้อมกัน จากที่กล่าวมาทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สติติพันธ์ เพชรชูช่วย(2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มศูนย์ไทย-อันดามัน ปี 2549 พบว่า ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในการให้บริการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้บุคลากรยังมีความรู้และประสบการณ์ในการประเมินโครงเทียบระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการรูปแบบการเทียบโอนผล

การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า การเทียบระดับการศึกษา อุปสรรคการดำเนินงานได้แก่การจัดหาคณะกรรมการที่มีคุณภาพและคำนึงถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีการประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทราบและแลกเปลี่ยนร่วมกันและสอดคล้องกับงานวิจัย ของลัดดา จันทิมา (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการดำเนินการเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2554 พบว่าด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลายทั่วถึงอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ด้านการปฐมนิเทศ การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านวิธีการปฐมนิเทศ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ระยะเวลาในส่วนรายละเอียดแบ่งเป็นรายด้าน โดยในการแนะแนว การรับสมัคร มีค่าระดับปฏิบัติสูงสุดในหัวข้อเนื้อหาการแนะแนว คือการบรรยายและตอบข้อซักถาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินการประเมินเทียบระดับมีรายละเอียด เนื้อหาที่ผู้สมัครเรียน มีเรื่องที่ต้องซักถามในหลายหัวข้อ ทำให้สถานศึกษามุ่งเน้นในด้านการตอบคำถาม ทำให้มีระดับในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนหัวข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุดคือการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระยะเวลาในการปฐมนิเทศมีจำกัด การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้อาจทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร ในหัวข้อย่อยด้านเนื้อหา การปฐมนิเทศ มีระดับการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปฏิบัติมากที่สุดคือ เกณฑ์การจบหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เกณฑ์การจบหลักสูตร มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ผู้เรียนมีความสนใจว่า จะเรียนอย่างไรถึงจะจบการศึกษาได้ ทำให้สถานศึกษามุ่งเน้นในด้านเกณฑ์การจบหลักสูตรมากที่สุด ในด้านระยะเวลาในการดำเนินการปฐมนิเทศ มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมในระดับปานกลาง ส่วนหัวข้อที่มีระดับในการดำเนินการปฏิบัติมากที่สุดคือ ระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 3-4 ชั่วโมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนประเมินเทียบระดับ เป็นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ มีความสนใจหรือจดจ่อ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่นานนัก สถานศึกษาจึงดำเนินการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศในระยะเวลา 3-4 ชั่วโมง จากที่กล่าวมาทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัย ของลัดดา จันทิมา (2554: 59) ได้ศึกษาผลการดำเนินการเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2554 พบว่า ด้านการปฐมนิเทศผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่โครงการมีความจำเป็นและเหมาะสมกับการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิดการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อแบ่งเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการจัดการสอบ หัวข้อที่มีระดับการ

ปฏิบัติมากที่สุดคือ หัวข้อคณะกรรมการควบคุมห้องสอบ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยการสอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาได้แต่งตั้งบุคลากรภายนอกสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการควบคุมห้องสอบ จึงมีการกำชับเรื่องการควบคุมห้องสอบให้เป็นไปตามระเบียบวิธีว่าด้วยการคุมสอบ ในหัวข้อย่อยด้านผู้เข้าสอบ หัวข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้าสอบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการกำชับให้ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้าการประเมินการสอบมิติความรู้ความคิด ให้มีความเที่ยงตรงโปร่งใสตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของลัดดา จันทิมา (2554: 59) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานการเทียบระดับการศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2554 พบว่าด้านการประมวลผลการประเมินเทียบระดับการศึกษาผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่การกำกับ ดูแล ควบคุมการบันทึกผลคะแนนเป็นไปอย่างใกล้ชิดอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สำนักงานกศน.(2552: 14) กำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษา กำกับดูแลการประเมินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน กศน.กำหนด

2.5 ด้านการประเมินมิติประสบการณ์การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในหัวข้อย่อยด้านเครื่องมือประเมิน พบว่าหัวข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านพัฒนาอาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี ทำให้ ในด้านหัวข้อย่อยคณะกรรมการประเมิน มีระดับในการปฏิบัติทุกหัวข้อในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการประเมินที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีการให้ความรู้ด้านการประเมินให้กับคณะกรรมการประเมิน จึงทำให้มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกหัวข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์(2553:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเทียบโอนผลการศึกษาระดับพื้นฐาน สำหรับการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของการเทียบระดับการศึกษาพบว่าคณะกรรมการควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในสาขาที่ทำการประเมินและเทียบโอน ในด้านวิธีการประเมิน พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การประเมินจากสถานที่จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินจากสถานที่จริง ทำให้สามารถเห็นรูปแบบการประกอบอาชีพของนักศึกษาได้จริง เหมาะสมกับนักศึกษา เพราะนักศึกษาบางคนมีทักษะในการเขียน หรือการพูดไม่ดีนักแต่มีความสามารถในการปฏิบัติงานมาทดแทน สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: บทคัดย่อ) ได้รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานเทียบโอนการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การเทียบระดับการศึกษามีเพียงหน่วยเดียวที่ดำเนินงานคือ สำนักงานบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน โดยรูปของคณะกรรมการ การประเมินเทียบระดับการศึกษาใช้วิธีประเมินหลายวิธี ประกอบกันทั้งการสัมภาษณ์ การปฏิบัติ การทดสอบ การตรวจสอบหลักฐานโดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ประเมินและตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง

(2550: 44) ได้รายงานการติดตามผลการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาในเขตภาคกลาง ซึ่งพบว่าการจัดทำแฟ้มงานยังมีปัญหา เนื่องจากผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดทำเองโดยไม่มีการพบกลุ่มให้ความรู้ จึงเกิดความยากลำบากในการจัดทำแฟ้ม สำหรับบางคนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ซึ่งไม่เข้าใจวิธีการ ไม่มีหลักฐานประกอบ ทำให้ผู้เข้ารับการประเมินบางคนจำเป็นต้องให้ผู้อื่นจัดทำแทน

2.6 ด้านการสัมมนาวิชาการการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในทุกหัวข้อการประเมิน โดยในหัวข้อย่อยเรื่องบทบาทของสถานศึกษา หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสร้างความเข้าใจกับผู้เข้ารับการประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาดำเนินการ ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนเข้าร่วมสัมมนาวิชาการ ว่าการสัมมนาวิชาการครั้งนี้มีจุดประสงค์ ในการจัดกิจกรรมอย่างไร ทำให้มีค่าในระดับปฏิบัติ สูง ในด้านหัวข้อย่อยบทบาทของผู้เข้ารับการ ประเมิน หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้เข้าร่วมประเมินมีส่วนร่วมในการดำเนินการสัมมนาวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสัมมนาวิชาการการเป็นเกณฑ์การจบหลักสูตรที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการประเมิน มากที่สุด สถานศึกษาจึงจัดให้ผู้เข้ารับการประเมินมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการสัมมนาวิชาการ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้หัวข้อดังกล่าวมีระดับในการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ในด้านวิธีการสัมมนาวิชาการ กิจกรรมที่มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือกิจกรรม และกระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาจัดรูปแบบการสัมมนาวิชาการให้กับ ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการเพื่อสร้างความสามัคคี จึงมุ่งเน้นรูปแบบการสัมมนาด้วยกระบวนการกลุ่ม ในด้านหัวข้อการประเมินผลสัมมนาวิชาการ หัวข้อการประเมินผลสัมมนาวิชาการ พบว่าข้อที่มี ระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือหัวข้อ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดสัมมนาวิชาการมีความประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการได้นำ ความรู้ที่ได้จากการสัมมนาไปปรับใช้หลักจากผ่านการสัมมนาวิชาการจากที่กล่าวมาทั้งหมด สอดคล้องกับ วีรพล ทองมา (2555:14) ได้รายงานผลการดำเนินโครงการ การสัมมนาวิชาการ ระดับชาติด้านการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 2 ประจำปีงบประมาณ 2555 พบว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้มีความพึงพอใจต่อการสัมมนาวิชาการในระดับมาก เนื่องจากผู้เข้าร่วม สัมมนาเห็นว่า คณะผู้ดำเนินการสัมมนาวิชาการมีการเตรียมกระบวนการจัดการสัมมนา การ ให้บริการของเจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและคุณภาพของการบริการอยู่ในระดับดี

2.7 ด้านจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา การปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับ การศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตกรุงเทพมหานครโดย รวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และ คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีการปฏิบัติงานใช้โปรแกรม IT ในการประมวลผล จัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมินอย่างเป็นระบบ มีการขออนุมัติการจบหลักสูตร ต่อคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการ ประเมินได้ สามารถออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ วิภาจักษณกุล(2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าการประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อรายวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 21 รายวิชา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับดังนี้ เนื้อหารายวิชา มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ความทันสมัยของเนื้อหาวิชา กับยุคปัจจุบัน และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของ ผู้เกี่ยวข้อง

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับ การศึกษาจำแนกตามเพศ มีการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาผู้บริหาร สถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่ขึ้นอยู่กับว่าจะ เป็นเพศชายหรือเพศหญิงจึงทำให้มีสภาพความคิดเห็นการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับ การศึกษาล้วนคลึงกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตชา นิลดำ (2542: 65) ศึกษาปัญหาการ เรียนของนิสิตภาคสมทบหลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มศว.พบว่า ปัญหาการเรียนของ นิสิตชายและนิสิตหญิงโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พัทธราภรณ์ ยอดสุวรรณ (2547: 86) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 2-3 คณะบริหารธุรกิจวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมี ปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน กับพบว่า บางด้านมีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความต่างในด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร ด้านการแนะแนวการรับสมัคร โดยผู้บริหาร สถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาเพศหญิงมี ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร และด้านการแนะแนวการรับสมัครสูงกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจาก เพศหญิงมีความละเอียดในการทำงาน และมีความใส่ใจในรายละเอียดของการทำงาน มากกว่า

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับ การศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับ

การศึกษา ไม่ว่าจะอายุจะต่างกันก็มีความสามารถในการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทร จำเริญ (2549 : 58) ที่พบว่าพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันแต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านกับพบว่า มีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีอายุ 36-45 ปีทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีอายุ ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า และเห็นความสำคัญของรูปแบบการประเมินมิติความรู้ความคิด

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่ว่าระดับการศึกษาจะต่างกันก็มีความสามารถในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530:59) พบว่าคุณวุฒิไม่ได้ชี้ว่า ครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าผู้ที่วุฒิทางการศึกษาต่ำกว่า ขึ้นอยู่กับความสามารถ และประสบการณ์ของตัวเอง

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะตำแหน่งหน้าที่ในการศึกษาไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ไม่ว่าตำแหน่งหน้าที่จะต่างกันก็มีความสามารถในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่แตกต่าง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทร จำเริญ (2549 : 58) ที่พบว่าพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับตำแหน่งต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3.5 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพของการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการ

ปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่ว่าประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษาจะต่างกันก็มีความสามารถในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอพาร โสมคำ (2549: 112-113) ศึกษาการดำเนินงานตามภารกิจของครูการศึกษาออกโรงเรียน ประจำศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ สังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเลย พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะครูทุกคนต้องทำงานทุกอย่างเหมือนกัน และภารกิจในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 มีการนำมาใช้จริงในปีการศึกษา 2546 จึงทำให้การดำเนินงานไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กับพบว่า ด้านการปฐมนิเทศ และด้านการสัมมนาวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการปฐมนิเทศ ความรู้ ความคิด สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 4-6 ปี ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและด้านการสัมมนาวิชาการ สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 1-3 ปี และ 4-6 ปี ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า เห็นความสำคัญในการดำเนินการสัมมนาวิชาการมากกว่า เนื่องจาก เห็นคุณค่าของการจัดกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมสัมมนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยในกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการพัฒนางานการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยได้ข้อเสนอแนะมาจากการสนทนากลุ่ม และผู้เกี่ยวข้องในการประเมินเทียบระดับการศึกษา โดยได้ทำการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2557 และจากข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการและสื่อที่มีความหลากหลาย โดยหน่วยงานทั้งในระดับกระทรวงและระดับกรม ควรมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินการรับสมัคร โดยสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความเหมาะสม ควรเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้รับได้ง่าย อยู่

คงทน ใช้งานได้หลายภาคเรียน มีรายละเอียดพอประมาณ เสียค่าใช้จ่ายไม่มาก และทำได้ง่าย สื่อที่เหมาะสมในการใช้ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ แผ่นปลิว และ ป้ายประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ควรทำล่วงหน้าและตลอดการรับสมัคร

1.2 ด้านการแนะแนวการรับสมัคร การแนะแนวการสมัครเป็นกระบวนการแรกที่ทำให้ผู้เข้าประเมินรับทราบถึงขั้นตอนการประเมินเทียบระดับ คุณสมบัติของผู้เข้าประเมิน สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับรูปแบบการแนะแนว จึงควรอบรมให้ความรู้กับผู้ที่ทำการแนะแนว เพื่อให้การแนะแนวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้การแนะแนวควรมีการแนะแนวตลอดระยะเวลาการเรียนเนื่องจากผู้เรียน มีความจำเป็นต้องได้รับการแนะแนวตลอดการเรียนทั้งในเรื่อง การประเมินมิติความรู้ความคิด การทำแฟ้มประเมินประสบการณ์ การสัมมนาวิชาการ

1.3 ด้านการปฐมนิเทศ ในกระบวนการปฐมนิเทศ ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศในทุกรอบการประเมิน ทั้งนี้เพราะกระบวนการปฐมนิเทศเป็นกระบวนการที่จะสร้างความเข้าใจเบื้องต้นให้กับผู้เรียน โดยการปฐมนิเทศ ควรจัดในวันหยุดราชการ ระยะเวลาในการปฐมนิเทศไม่ควรเกิน 3 ชั่วโมง ทั้งนี้ในการปฐมนิเทศ ควรมีการแนะนำการทำแฟ้มประเมินประสบการณ์เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินได้เตรียมความพร้อมในการทำแฟ้ม และการประเมินในด้านต่างๆ

1.4 ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิด การประเมินมิติความรู้ความคิดเป็นการประเมินด้วยรูปแบบการทำข้อสอบ ซึ่งผู้เข้ารับการประเมิน ควรได้รับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถทำแบบทดสอบได้ หรือให้ครูผู้สอนมีส่วนในการออกข้อสอบ และแบบทดสอบนั้นไม่ควรยากเกินไป ควรให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เข้ารับการประเมิน ทั้งนี้ในการดำเนินการสอบไม่ควรตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์เพราะจะทำให้มีผู้ขาดสอบเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ควรมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่สอบไม่ผ่านมีโอกาสเข้ารับการสอบซ่อมเพื่อไม่ให้นักศึกษาเสียโอกาสในการเรียน

1.5 ด้านการประเมินมิติประสบการณ์ มีการประเมินมิติประสบการณ์หลากหลายรูปแบบ ทั้งการส่งแฟ้มประเมินประสบการณ์ การประเมินจากสถานที่จริง ในส่วนของการทำแฟ้มประสบการณ์ ผู้เข้ารับการประเมินขาดทักษะในการทำแฟ้ม ไม่เข้าใจรูปแบบการทำแฟ้มประสบการณ์ สถานศึกษาควรมีการแนะแนวให้ความรู้หรือมีตัวอย่างในการทำแฟ้ม ในการประเมินจากสถานที่จริงในบางอาชีพไม่เหมาะสมหรือเกิดความไม่สะดวกในการรับการประเมิน เช่นอาชีพขับรถประจำทาง อาชีพพนักงานบริการในสถานประกอบการภาคกลางคืน ในกรณีเหล่านี้ควรมีรูปแบบการประเมินด้วยวิธีการอื่นๆ

1.6 ด้านการสัมมนาวิชาการ ในการดำเนินการสัมมนาวิชาการพบว่า มีการดำเนินการสัมมนาวิชาการตามรูปแบบวิธีการที่สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด แต่ประสบปัญหาในการดำเนินการ เนื่องจากในแต่ละสถานศึกษามีผู้ผ่านการประเมินมิติความรู้ความคิด และมิติประสบการณ์ จำนวนไม่มากทำให้ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก จึงควรรวมนักศึกษาจากสถานศึกษาต่างๆเพื่อเข้าร่วมสัมมนาวิชาการพร้อมกันเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่าย

ทั้งนี้ในการสัมมนาวิชาการ ควรมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักศึกษา

1.7 ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา สถานศึกษามีการดำเนินการออกหลักฐานทางการศึกษาให้ตามระเบียบการออกหลักฐานการศึกษา แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามผู้เข้าประเมินด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่ม (Focus group) แล้วพบว่าผู้เรียนอยากให้มีเกรดหรือผลการเรียนเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบแล้วไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในภาพรวมแต่มีบางด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา เพศชายและเพศหญิง โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์ รับสมัคร และด้านการแนะแนวการรับสมัครสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาเพศชาย

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการประเมินมิติ ความรู้ ความคิด สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีอายุ 36-45 ปี

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในการปฏิบัติงาน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่ทำหน้าที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในการปฏิบัติงาน

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการปฐมนิเทศ ความรู้ ความคิด สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 4-6 ปี ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 7-9 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและด้านการสัมมนาวิชาการสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน และคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา 1-3 ปี และ 4-6 ปี

ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็น การศึกษาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานคร แต่เนื่องด้วยการประเมินเทียบระดับการศึกษาทำในพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งอาจจะมีรูปแบบในการดำเนินงานที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษารูปแบบการประเมินเทียบระดับ ในพื้นที่อื่นๆต่อไป

2. ควรที่จะมีการศึกษา หัวข้อการประเมินเทียบระดับการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเจาะจงในด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการประเมินเทียบระดับการศึกษาต่อไป

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการประเมินเทียบระดับการศึกษาของหน่วยงานที่จัดเทียบระดับการศึกษา เพื่อทำการเปรียบเทียบรูปแบบการประเมินเทียบระดับการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ เช่นการประเมินประสบการณ์ของอาชีวศึกษา การประเมินประสบการณ์การทำงานของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อศึกษารูปแบบการประเมินเทียบระดับ ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษาศึกษานอกโรงเรียน. (2530). คู่มือดำเนินงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2538). คู่มือการเทียบโอนผลการเรียนวิชาชีพตามหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. 15 หน้า.
- _____. (2541). สรุปรายงานการทดลองประเมินเพื่อยอมรับความรู้และ
ประสบการณ์ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2530 ภาคเรียนที่ 2/2541. เอกสารโรเนียว. 70 หน้า.
- _____. (2541). สรุปรายงานการทดลองประเมินเพื่อยอมรับความรู้และประสบการณ์
ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
2530 ภาคเรียนที่ 2/2541. เอกสารโรเนียว. 100 หน้า.
- _____. (2544). กรอบแนวคิดการเทียบโอนผลการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : รัชการพิมพ์. หน้า 47-66.
- _____. (มปพ). "Information on the GED tests" สรุปเอกสารโครงการพัฒนา
เครื่องมือประเมินการศึกษาตามสภาพจริง ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
ของกรมวิชาการ. เอกสารโรเนียว. 15 หน้า 52-61.
- กรมกิจการทหารเรือ. (2552). การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร.
- จุฑารัตน์ เนวะมาตย์. (2551). การประเมินการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ของวิทยาลัย
สังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จารุณี แก้วประภา. (2553). การประเมินการดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ของกศน.อ.เมืองพะเยา. กรุงเทพมหานคร : รัชการพิมพ์.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรวิทย์ แก้วกุล. (2555). แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา
เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 9 (1), 31-34 .
- จิรณี ตันติรัตน์วงศ์. (มปพ). การเทียบโอนผลการเรียน การแบ่งระดับ และการเทียบระดับ
การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย . 41 หน้า.

- ชลทิพย์ เอี่ยมสำอาง. (2553: บทคัดย่อ). การพัฒนารูปแบบการเทียบโอนผลการศึกษาระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : รังสีการพิมพ์.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. 2548). จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : รังสีการพิมพ์.
- ณัฐพงศ์ ดีกแสง. (2550). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประเมินเทียบ
ระดับการศึกษาให้มีคุณภาพ. สระบุรี : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด. หน้า 88-89.
- ธนกร บุตรมั้น. (2553 : บทคัดย่อ). ความพอใจของผู้เรียนเกี่ยวกับการเทียบโอนความรู้และ
ประสบการณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม. ปรินุณานิพนธ์. สาขาการ
บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นงคราญ รัชดาธิกุล. (2550). ความคิดเห็นของนักศึกษาแบบเทียบโอนความรู้และ
ประสบการณ์ ที่มีต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประวีณา รอดเขียว. (2549). กรมการศึกษานอกโรงเรียน. แนวทางการประเมินเทียบโอนความรู้
และประสบการณ์เพื่อเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 . กรุงเทพฯ.
- ประเสริฐ บุญเรือง. (2555). การจัดการศึกษาตลอดชีวิต. วารสาร กศน. 5 (1) ,3-4,20
- พรุ่ง ดวงแก้ว. (2548). การศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการเทียบโอนความรู้และ
ประสบการณ์วิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณี ขอบบัวคลี่. (2551). การประเมินการจัดการเรียนการสอนระบบเทียบโอนความรู้และ
ประสบการณ์อาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2546
สาขาอุตสาหกรรม ระหว่าง ปีการศึกษา 2549-2550. ระยอง: วิทยาลัยสารพัดช่าง
ระยอง.
- พัชราภรณ์ ยอดสุวรรณ์. (2547). ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 2 – 3 คณะบริหารธุรกิจวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา. ปรินุณานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยธนบุรี. (ม.ป.ป.) คู่มือการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่การศึกษาในระบบ. หน้า 53.

- ลัดดา จันธิมา. (2555). ผลการดำเนินงานเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา
2552.ปริญญาานิพนธ์ คศ.ม.(การบริหารการศึกษา) เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย.ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ :ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.ถ่ายเอกสาร.
- วรพจน์ เตียวกุล และคณะ (2549). การศึกษา : กรณีศึกษาการเทียบระดับการศึกษาของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.ถ่ายเอกสาร.
- วรุณี สุภาพ. (2552).การศึกษาอัตลักษณ์และการให้ความหมายของการศึกษาเพื่อการ
พัฒนาพื้นที่ทางการศึกษาในสังคมไทย:กรณีศึกษานักเรียนไทยที่ศึกษาโปรแกรม
เตรียมความพร้อมเพื่อสอบวัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสหรัฐอเมริกาใน
ประเทศไทย.ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร
- วีรพล ทองมา. (2551). รายงานผลการดำเนินงานโครงการสัมมนาวิชาการระดับชาติ ด้าน
การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. หน้า 14.
- วิไลวรรณ วิชาจักษณกุล. (2551). การประเมินหลักสูตรมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
คณะครุศาสตร์. จังหวัดเพชรบูรณ์
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง. (2550). รายงานการติดตามการดำเนินงานประเมิน
เทียบระดับการศึกษา. ราชบุรี : โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาภาคกลางรังสีการพิมพ์.
- ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ. (2555).การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต:กรณีศึกษาในต่างประเทศ.
วารสารกชน. กรุงเทพฯ:สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย:รังสีการพิมพ์.หน้า 8.
- สภาการฝึกหัดครู. ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียนและการยกเว้น
การเรียนรายวิชา พ.ศ. (2531).
- สมคิด อิศระวัฒน์.(2538).รายงานการวิจัยลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของสังคมไทย. คณะ
สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล. (มปท).
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2549). คู่มือการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2549). “การประเมินเพื่อยอมรับความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน และประสบการณ์ชีวิต : การเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นผลจากการเรียนรู้”
การยอมรับความรู้และประสบการณ์ (Recognition of Prior Learning) : แนวคิด และแนวปฏิบัติของต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประเสริฐพานิช.
- สิริพร บุญญานันต์. (2543). “สรุปการอภิปรายเรื่องการเทียบระดับ และการเทียบโอนผล การศึกษา” กรอบแนวคิดการเทียบโอนผลการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ : รังสีการพิมพ์. หน้า 31-33.
- สุมาลี สังข์ศรี.วารสาร สุขุทัยธรรมมาธิราช.ปีที่15ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน-ธันวาคม 2545 . กรุงเทพฯ:หน้า 116.
- สุวิทย์ พิษณุสถิตย์. (2549). “การยอมรับความรู้และประสบการณ์ : กรอบแนวทางการดำเนินงาน” การยอมรับความรู้และประสบการณ์ (Recognition of Prior Learning) : แนวคิด และแนวปฏิบัติของต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประเสริฐพานิช.หน้า 133-160.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2548).แนวทางการเทียบโอนผลความรู้และ ประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). 98 หน้า.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2548).แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ตาม หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). 98 หน้า.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2548).การศึกษาการดำเนินการเทียบระดับ การศึกษาปีงบประมาณ 2548. 67 หน้า.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2549).คู่มือดำเนินงาน การประเมินเทียบระดับ ศึกษา (ฉบับปรับปรุง).กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟาเมืองไทย). 43 หน้า.

สนอง โลหิตพิเศษ . (2544). **การศึกษาตลอดชีวิต** .กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร หน้า 2 .ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2555 ก).**คู่มือดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษามิติความรู้ ความคิด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555).**
กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.กรุงเทพฯ.

_____ . (2555 ข). **คู่มือผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา(แนวใหม่) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555.**กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.กรุงเทพฯ.

_____ . (2555 ค). **คู่มือคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา(แนวใหม่) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555.**กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551).**รายงานผลการดำเนินงานประเมินเทียบระดับการศึกษา ครั้งที่สาม ภาคเรียนที่ 1/2549.**
กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.หน้า 9-19.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550).**รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานเทียบโอนผลการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2552 ข).**คู่มือดำเนินงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา.**กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.กรุงเทพฯ.

สถิตพันธ์ เพชรชูช่วย. (2549 : บทคัดย่อ). **รายงานการวิจัยความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่และผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุราษฎร์ธานี .

สุชาติ กาญจนนิมมาน. (2541) .**ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานประมาณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**

สุนทร จำเริญ. (2549). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ จังหวัดสมุทรปราการ.**วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรวีย์ จันทร์ฟอง. (2550). **บทเรียนการประชาสัมพันธ์ผ่าน e- Training.**ลำปาง :โรงพิมพ์สถาบันพัฒนา กศน. ภาคเหนือ .ถ่ายเอกสาร.

อาชัญญา รัตนอุบลและคณะ.(2548).**รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต :ห้องสมุดประชาชน.กรุงเทพฯ:สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.**หน้า 13.

อัญชลี ปันธรรม. (2552). **เอกสารเสริมสมรรถนะ ครู กศน.ทำหน้าที่แนะแนว.**
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.หน้า15.ถ่ายเอกสาร.

- Hagedorn, Linda S., Chlebicki, Andrew., and Moon, Hye S. "Extending school – to – college Programmes to the Community College, Taking a Realistic View." University of Southern California, 2003. [online]. Access 1 June 2014. Available from <http://www.dialog.eric.com>
- Heilmeier, Sonja, and Health, Nick (2000). "Transfer Credit Evaluation of Students Entering Simon Fraser University (Canada)." [online]. Access 1 June 2014. Available from <http://www.bccat.bc.ca.com>
- R.H. Dave (1976) **Foundations of Lifelong Education**. Paris: UNESCO. Soonghee Han. (2001) "Creating Systems for Lifelong Learning in Asia". **Asia Pacific Education Review**. Vol.2 No. 2, pp. 85-95.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร							
	สถานศึกษาของท่านมีการใช้สื่อ บุคลากร สถานที่ ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์รับสมัคร โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้							
	สื่อ							
1	ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	เว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย ได้แก่(Facebook Twister ฯลฯ)	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	วิทยุชุมชน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
4	สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ แผ่นพับ แผ่นปลิว เป็นต้น	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
5	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	บุคลากร							
6	มีคำสั่งในการมอบหมายให้บุคลากรดำเนินการประชาสัมพันธ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
7	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
8	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	สถานที่ในการประชาสัมพันธ์							
9	สถานศึกษาทุกคนในพื้นที่บริการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	สถานประกอบการในพื้นที่บริการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11	ชุมชนในพื้นที่บริการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
12	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่บริการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์							
14	ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 15 วัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 30 วัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
16	ประชาสัมพันธ์ควบคู่การรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
17	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ด้านการแนะแนวและรับสมัคร							
	สถานศึกษาของท่านมีการใช้สื่อ บุคลากร เนื้อหาการแนะแนว สถานที่รับสมัครระยะเวลารับสมัคร โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้							

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	สื่อ							
18	แผนผัง (Flowchart) ขั้นตอนการรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
19	สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่แผ่นพับ แผ่นปลิว	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
20	คู่มือ/ระเบียบการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
21	แบบฟอร์มการลงทะเบียน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
22	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	บุคลากร							
23	มีคำสั่งให้บุคลากรดำเนินการแนะแนวและรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
24	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการรับสมัครและแนะแนว	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
25	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	เนื้อหาการแนะแนว							
26	คุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัคร ประเมินเทียบระดับ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
27	กระบวนการเทียบระดับได้แก่ การประเมินความรู้ความคิด การประเมินประสบการณ์และการสัมภาษณ์วิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
28	เกณฑ์การจบหลักสูตร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
29	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	สถานที่รับสมัคร							
30	สถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
31	ศูนย์ กศน.แขวง ของสถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
32	สถานศึกษาประเมินเทียบระดับและสถานศึกษาในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
33	กศน.แขวงทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
34	ศรช.ทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
35	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัคร							
	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัครที่เหมาะสมคือ							
36	15 –30 วัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
37	31 – 45 วัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
38	46 วันขึ้นไป	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ด้านการปฐมนิเทศ							
	สถานศึกษาของท่านมี วิธีการปฐมนิเทศ การมีส่วนร่วมของบุคลากร เนื้อหา ระยะเวลา ในการปฐมนิเทศ โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใดตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้							
	วิธีการปฐมนิเทศ							
39	แจกระเบียบการ หรือคู่มือการประเมินเทียบระดับการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
40	มีการบรรยายและตอบข้อซักถาม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
41	เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
42	แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินและพบครูพี่เลี้ยง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
43	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปฐมนิเทศ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
44	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	บุคลากรและการมีส่วนร่วม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
45	มีการคัดเลือกคณะกรรมการนักศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
46	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
47	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	เนื้อหา							
48	คุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
49	ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติความรู้ความคิด	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
50	ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติประสบการณ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
51	การสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
52	เกณฑ์การจบหลักสูตร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
53	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ระยะเวลา							
54	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 3-4 ชั่วโมง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
55	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 5-6 ชั่วโมง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
56	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 7-8 ชั่วโมง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
57	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ด้านการประเมินมิติตามความคิด							
	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินมิติตามความคิดในการดำเนินการสอบ การใช้แบบทดสอบ ผู้เข้าสอบ การตัดสิน ในการประเมินมิติตามความคิด โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้							
	การจัดสอบ							
58	ระยะเวลาการสอบเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เข้ารับการประเมิน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
59	ห้องสอบและสถานที่สอบเป็นไปตามระเบียบการจัดห้องสอบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
60	การจัดทำคำชี้แจงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
61	คณะกรรมการควบคุมห้องสอบ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยการสอบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ท่านคิดว่าข้อสอบในรายวิชาต่างๆเหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
62	ความสามารถในการสื่อสาร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
63	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และตัดสิน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
64	ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
65	ความรู้ในการดูแลสุขภาพกายและจิตของตน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
66	ความเป็นไทยสากลและพลเมืองดี	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
67	ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
68	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ผู้เข้าสอบ							
69	ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้าสอบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
70	ผู้เข้าสอบขาดทักษะในด้านการเขียนมีการฝึกทักษะในด้านการเขียนให้แก่ผู้เข้าสอบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
71	การสอบมิติ ความรู้ความคิดเอื้อให้ผู้เข้าสอบสามารถพัฒนาตนเองได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
72	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	การตัดสินใจ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
73	การประเมินการสอบมิติความรู้ความคิด มีความเที่ยงตรงโปร่งใสตรวจสอบได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
74	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ด้านการประเมินมิติประสบการณ์							
	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินมิติประสบการณ์ ตามเครื่องมือประเมิน คณะกรรมการประเมิน วิธีการประเมิน การพัฒนาผู้เรียน โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้							
	เครื่องมือประเมิน							
	ท่านเห็นว่าเครื่องมือในการประเมินฯ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในการประเมินผู้เรียน							
75	ด้านพัฒนาอาชีพ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
76	ด้านคุณภาพชีวิต	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
77	ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
78	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	คณะกรรมการประเมิน							
79	มีความรู้และประสบการณ์และศักยภาพในการประเมินอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
80	คำนึงถึงประสบการณ์ที่แตกต่างของแต่ละบุคคล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
81	ประเมินความรู้และทักษะการปฏิบัติต่างๆ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
82	ประเมินกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ไขปัญหา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
83	ประเมินความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
84	ประเมินผลตามเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเที่ยงตรงตรวจสอบได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
85	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	วิธีการประเมิน							
86	ประเมินจากสถานที่ทำงานจริง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
87	ประเมินจากแฟ้มประมวลประสบการณ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
88	ประเมินจากร่องรอยการปฏิบัติงานเช่น ภาพถ่ายวีดิทัศน์ ฯลฯ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
89	ประเมินจากการสัมภาษณ์	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
90	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
การพัฒนาผู้เรียน								
91	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
92	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
93	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยให้บุคคลสามารถประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาของตนเองและของสังคมได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
94	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการสัมมนาวิชาการ								
สถานศึกษาของท่านมีการสัมมนาวิชาการ โดยสถานศึกษามีบทบาท มีวิธีการสัมมนาวิชาการ ประเมินผล โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้								
บทบาทของสถานศึกษา								
95	ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการประเมินพัฒนาหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนด (จำนวน วัน คืน)	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
96	สร้างความเข้าใจกับผู้เข้ารับการประเมิน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
97	กำกับดูแลให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ เข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ ของระยะเวลาที่กำหนด	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
98	แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาสนับสนุนในการสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
99	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
บทบาทของผู้เข้ารับการประเมิน								
100	มีส่วนร่วมในการวางแผนการสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
101	มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
102	มีส่วนร่วมในการดำเนินการสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
103	มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
104	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	วิธีการสัมมนาวิชาการ							
	ท่านใช้รูปแบบใดในการสัมมนาวิชาการ							
105	การฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
106	การประชุมปฏิบัติการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
107	การฝึกปฏิบัติ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
108	กิจกรรมและกระบวนการกลุ่ม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
109	กิจกรรมนันทนาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
110	การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมิน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
111	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	การประเมินผลสัมมนาวิชาการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
112	ประเมินความพึงพอใจ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
113	ประเมินความรู้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
114	ประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
115	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
	ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา							
	สถานศึกษาของท่านมี เกณฑ์การจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้							
116	ขออนุมัติการจบหลักสูตรต่อคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
117	ใช้โปรแกรม IT ในการประมวลผล	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
118	จัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมินอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
119	ผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
120	ออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
121	มีการติดตามผลของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับหลังจบหลักสูตร	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
122	อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

หมายเหตุค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญข้อคำถามใช้ได้ทั้งหมด

ภาคผนวก ค
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0					
	Scale	Scale	Corrected		
Mean	Variance	Item-	Squared	Alpha	
if Item	if Item	Total	Multiple	if Item	
	Deleted	Deleted	Correlation	Correlation	Deleted
A_1_1	402.8000	1299.4069	.6162	.	.9670
A_1_2	403.2667	1301.6506	.5905	.	.9670
A_1_3	403.7000	1326.9069	.1340	.	.9680
A_1_4	402.6000	1334.0414	.0467	.	.9679
A_2_6	402.4333	1310.5299	.6183	.	.9671
A_2_7	402.7000	1312.1483	.5278	.	.9672
A_3_9	402.5000	1316.9483	.4656	.	.9673
A_3_10	402.9000	1317.5414	.4157	.	.9673
A_3_11	402.9667	1318.4471	.3953	.	.9674
A_3_12	403.0667	1314.7540	.5164	.	.9672
A_4_14	403.5667	1288.9437	.5143	.	.9673
A_4_15	402.9000	1315.6793	.3434	.	.9675
A_4_16	402.7000	1330.7690	.1060	.	.9678
B_1_18	402.8333	1326.3506	.1855	.	.9677
B_1_19	402.6000	1319.4207	.3462	.	.9675
B_1_20	402.4333	1326.2540	.2374	.	.9676
B_1_21	402.4333	1317.0126	.5204	.	.9672
B_2_23	402.4000	1317.0069	.5217	.	.9672
B_2_24	402.6333	1311.9644	.5106	.	.9672
B3_26	402.5667	1312.5989	.6656	.	.9671
B3_27	402.5000	1315.5000	.5668	.	.9672
B3_28	402.5000	1311.7069	.5939	.	.9671
B_4_30	402.5000	1303.0172	.6733	.	.9669
B_4_31	403.2667	1304.9609	.3963	.	.9675
B_4_32	403.3667	1294.6540	.4473	.	.9675
B_4_33	403.9333	1302.4782	.3076	.	.9682
B_4_34	404.2000	1304.3034	.2454	.	.9687

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0					
	Scale	Scale	Corrected		
Mean	Variance	Item-	Squared	Alpha	
if Item	if Item	Total	Multiple	if Item	
	Deleted	Deleted	Correlation	Correlation	Deleted
B_5_36	403.0667	1305.3057	.4140	.	.9674
B_5_37	403.2000	1305.0621	.5431	.	.9671
B_5_38	403.3000	1309.1828	.3937	.	.9674
C_1_39	402.3667	1311.3437	.6028	.	.9671
C_1_40	402.4667	1312.1885	.5789	.	.9671
C_1_41	402.7333	1319.9954	.2139	.	.9679
C_1_42	402.6667	1327.5402	.1169	.	.9681
C_1_43	402.4333	1324.8057	.2723	.	.9675
C_2_45	403.0667	1303.0989	.5015	.	.9672
C_2_46	403.0667	1305.0989	.4929	.	.9672
C_3_48	402.6333	1299.2747	.7834	.	.9668
C_3_49	402.5667	1300.8057	.7957	.	.9668
C_3_50	402.5667	1301.6333	.7768	.	.9668
C_3_51	402.6000	1303.6276	.7417	.	.9669
C_3_52	402.5333	1307.4299	.7054	.	.9670
C_4_54	402.6667	1310.1609	.4278	.	.9673
C_4_55	403.7000	1309.6655	.3107	.	.9678
C_4_56	404.4667	1295.3609	.3790	.	.9679
D_1_58	402.8000	1308.6483	.6030	.	.9671
D_1_59	402.6333	1307.2057	.6710	.	.9670
D_1_60	402.6000	1309.2828	.6799	.	.9670
D_1_61	402.5667	1302.4609	.6955	.	.9669
D_2_62	402.7333	1308.8230	.6862	.	.9670
D_2_63	402.7667	1304.1161	.7486	.	.9669
D_2_64	402.8000	1304.4414	.6414	.	.9670
D_2_65	402.7000	1301.4586	.6567	.	.9669
D_2_66	402.7000	1300.7690	.7198	.	.9669

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0					
	Scale	Scale	Corrected		
Mean	Variance	Item-	Squared	Alpha	
if Item	if Item	Total	Multiple	if Item	
	Deleted	Deleted	Correlation	Correlation	Deleted
D_2_67	402.7333	1300.2713	.6929	.	.9669
D_3_69	402.5000	1317.2931	.4572	.	.9673
D_3_70	403.0333	1324.3782	.2421	.	.9676
D_3_71	402.7667	1309.8402	.6134	.	.9671
D_4_73	402.5333	1313.0161	.6429	.	.9671
E_1_75	402.5667	1311.2195	.6195	.	.9671
E_1_76	402.5667	1307.4264	.7148	.	.9670
E_1_77	402.5667	1307.4264	.7148	.	.9670
E_2_79	402.6000	1306.1793	.6828	.	.9670
E_2_80	402.7000	1312.7000	.5696	.	.9671
E_2_81	402.6333	1310.4471	.5951	.	.9671
E_2_82	402.6333	1313.2747	.5290	.	.9672
E_2_83	402.6000	1312.3172	.5415	.	.9672
E_2_84	402.5333	1314.3264	.4830	.	.9672
E_3_86	402.2333	1316.8057	.5751	.	.9672
E_3_87	402.3000	1317.6655	.5219	.	.9672
E_3_88	402.4333	1316.9437	.4624	.	.9673
E_3_89	402.3667	1311.0678	.6892	.	.9670
E_4_91	402.6000	1306.0414	.5823	.	.9671
E_4_92	402.6333	1317.2057	.4373	.	.9673
E_4_93	402.5000	1316.3276	.4808	.	.9673
F_1_95	402.6000	1311.2138	.5668	.	.9671
F_1_96	402.5667	1312.8747	.5781	.	.9671
F_1_97	402.6000	1301.4207	.7260	.	.9669
F_1_98	402.6000	1303.0759	.7545	.	.9669
F_2_100	402.7333	1312.4092	.3806	.	.9674
F_2_101	402.8667	1301.0161	.5293	.	.9671

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

	Scale	Scale	Corrected		
Mean	Variance	Item-	Squared	Alpha	
if Item	if Item	Total	Multiple	if Item	
	Deleted	Deleted	Correlation	Correlation	Deleted
F_2_102	402.8000	1307.4069	.6306	.	.9670
F_2_103	402.9667	1309.2057	.4315	.	.9673
F_3_105	402.8000	1288.9241	.6430	.	.9669
F_3_106	403.1000	1301.5414	.4310	.	.9674
F_3_107	402.8333	1290.2816	.5406	.	.9672
F_3_108	402.5667	1309.3575	.5512	.	.9671
F_3_109	403.0333	1286.1713	.6259	.	.9669
F_3_110	402.7000	1312.7000	.4740	.	.9672
F_4_112	402.7667	1310.1851	.6052	.	.9671
F_4_113	402.9333	1296.4092	.5526	.	.9671
F_4_114	402.8000	1310.1655	.5693	.	.9671
G1_116	402.7667	1309.6333	.4864	.	.9672
G1_117	402.4667	1314.3954	.5252	.	.9672
G1_118	402.6333	1313.2057	.4841	.	.9672
G1_119	402.7333	1316.4782	.4057	.	.9674
G1_120	402.8667	1307.6368	.4972	.	.9672
G1_121	403.1000	1316.7828	.2847	.	.9677

Reliability Coefficients 98 items

Alpha = .9676 Standardized item alpha = .9746

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

สภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ตามสถานศึกษาที่เป็นจริงในสถานศึกษาของท่าน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใดต่อผู้ตอบแบบสอบถาม จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง และขอให้อ่านอย่างละเอียดทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาในสถานศึกษาของท่าน
ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษา ตามความคิดเห็นของท่าน

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

ลำไผ่ โพธิ์ศรีขาม
 นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**แบบสอบถามแบบสภาพการปฏิบัติงานการประเมิน
เทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
เขตกรุงเทพมหานคร**

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ(เฉพาะเกิน 6 เดือน นับเพิ่มเป็นอีก 1 ปี)

☐ ไม่เกิน 35 ปี

☐ 36- 45 ปี

☐ 46 -60 ปี

☐ 61 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเทียบระดับการศึกษา

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน

☐ คณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา

5.ประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา (เฉพาะเกิน 6 เดือน นับเพิ่มเป็นอีก 1 ปี)

☐ 1-3ปี

☐ 4-6ปี

☐ 7-9ปี

ตอนที่ 2

แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ในกรุงเทพมหานครจำแนกออกเป็น 7 ด้าน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานประเมินเทียบระดับการศึกษาของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในกรุงเทพมหานคร โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

0 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
	ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร						
	สถานศึกษาของท่านมีการใช้สื่อ บุคลากร สถานที่ ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์รับสมัคร โดยมีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้						
	สื่อ						
1	ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์						
2	เว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย ได้แก่ (Facebook Twister ฯลฯ)						
3	วิทยุชุมชน						
4	สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ แผ่นพับ แผ่นปลิว เป็นต้น						
5	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	บุคลากร						
6	มีคำสั่งในการมอบหมายให้บุคลากรดำเนินการประชาสัมพันธ์						
7	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์						
8	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	สถานที่ในการประชาสัมพันธ์						
9	สถานศึกษาทศน.ในพื้นที่บริการ						
10	สถานประกอบการในพื้นที่บริการ						
11	ชุมชนในพื้นที่บริการ						
12	หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่บริการ						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
13	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์						
14	ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 15 วัน						
15	ประชาสัมพันธ์ก่อนการรับสมัคร 30 วัน						
16	ประชาสัมพันธ์ควบคู่การรับสมัคร						
17	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ด้านการแนะแนวและรับสมัคร						
	สถานศึกษาของท่านมีการใช้สื่อ บุคลากร เนื้อหาการแนะแนว สถานที่รับสมัครระยะเวลารับสมัคร โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้						
	สื่อ						
18	แผนผัง (Flowchart) ขั้นตอนการรับสมัคร						
19	สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่แผ่นพับ แผ่นปลิว						
20	คู่มือ/ระเบียบการ						
21	แบบฟอร์มการลงทะเบียน						
22	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	บุคลากร						
23	มีคำสั่งให้บุคลากรดำเนินการแนะแนวและรับสมัคร						
24	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการรับสมัครและแนะแนว						
25	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	เนื้อหาการแนะแนว						
26	คุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัคร ประเมินเทียบระดับ						
27	กระบวนการเทียบระดับได้แก่ การประเมินความรู้ความคิด การประเมินประสบการณ์และการสัมภาษณ์วิชาการ						
28	เกณฑ์การจบหลักสูตร						
29	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	สถานที่รับสมัคร						
30	สถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร						
31	ศูนย์ กศน.แขวง ของสถานศึกษาประเมินเทียบระดับดำเนินการรับสมัคร						
32	สถานศึกษาประเมินเทียบระดับและสถานศึกษาในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
33	กศน.แขนงทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร						
34	ศรช.ทุกแห่งในพื้นที่บริการดำเนินการรับสมัคร						
35	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัคร						
	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการดำเนินการรับสมัครที่เหมาะสมคือ						
36	15 –30 วัน						
37	31 – 45 วัน						
38	46 วันขึ้นไป						
	ด้านการปฐมนิเทศ						
	สถานศึกษาของท่านมี วิธีการปฐมนิเทศ การมีส่วนร่วมของบุคลากร เนื้อหา ระยะเวลา ในการปฐมนิเทศ โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆต่อไปนี้						
	วิธีการปฐมนิเทศ						
39	แจกระเบียบการ หรือคู่มือการประเมินเทียบระดับการศึกษา						
40	มีการบรรยายและตอบข้อซักถาม						
41	เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้						
42	แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการประเมินและพบครูพี่เลี้ยง						
43	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปฐมนิเทศ						
44	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	บุคลากรและการมีส่วนร่วม						
45	มีการคัดเลือกคณะกรรมการนักศึกษา						
46	คณะกรรมการประเมินเทียบระดับมีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศ						
47	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	เนื้อหา						
48	คุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับ						
49	ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติความรู้ความคิด						
50	ลำดับขั้นตอนการประเมินมิติประสบการณ์						
51	การสัมมนาวิชาการ						
52	เกณฑ์การจบหลักสูตร						
53	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ระยะเวลา						
54	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 3-4 ชั่วโมง						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
55	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 5-6 ชั่วโมง						
56	ท่านเห็นว่าระยะเวลาในการปฐมนิเทศที่เหมาะสมคือ 7-8 ชั่วโมง						
57	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ด้านการประเมินมิติความรู้ความคิด						
	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินมิติความรู้ ความคิดในการดำเนินการสอบ การใช้แบบทดสอบ ผู้เข้าสอบ การตัดสิน ในการประเมินมิติความรู้ความคิด โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่างๆต่อไปนี้						
	การจัดสอบ						
58	ระยะเวลาการสอบเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เข้ารับการประเมิน						
59	ห้องสอบและสถานที่สอบเป็นไปตามระเบียบการจัดห้องสอบ						
60	การจัดทำคำชี้แจงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบ						
61	คณะกรรมการควบคุมห้องสอบ ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยการสอบ						
	ท่านคิดว่าข้อสอบในรายวิชาต่างๆเหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด						
62	ความสามารถในการสื่อสาร						
63	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และตัดสิน						
64	ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี						
65	ความรู้ในการดูแลสุขภาพกายและจิตของตน						
66	ความเป็นไทยสากลและพลเมืองดี						
67	ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิต						
68	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ผู้เข้าสอบ						
69	ผู้เข้าสอบปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเข้าสอบ						
70	ผู้เข้าสอบขาดทักษะในด้านการเขียนมีการฝึกทักษะทั้งด้านการเขียนให้แก่ผู้เข้าสอบ						
71	การสอบมิติ ความรู้ความคิดเอื้อให้ผู้เข้าสอบสามารถพัฒนาตนเองได้						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
72	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	การตัดสินใจ						
73	การประเมินการสอบมิตินิเทศความรู้ความคิด มีความเที่ยงตรงโปร่งใสตรวจสอบได้						
74	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ด้านการประเมินมิตินิเทศการสอบ						
	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินมิตินิเทศการสอบ ตามเครื่องมือประเมิน คณะกรรมการประเมิน วิธีการประเมิน การพัฒนาผู้เรียน โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใดตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้						
	เครื่องมือประเมิน						
	ท่านเห็นว่าเครื่องมือในการประเมินฯในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในการประเมินผู้เรียน						
75	ด้านพัฒนาอาชีพ						
76	ด้านคุณภาพชีวิต						
77	ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน						
78	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	คณะกรรมการประเมิน						
79	มีความรู้และประสบการณ์และศักยภาพในการประเมินอย่างเป็นระบบ						
80	คำนึงถึงประสบการณ์ที่แตกต่างของแต่ละบุคคล						
81	ประเมินความรู้และทักษะการปฏิบัติต่างๆ						
82	ประเมินกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ไขปัญหา						
83	ประเมินความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม						
84	ประเมินผลตามเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเที่ยงตรงตรวจสอบได้						
85	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	วิธีการประเมิน						
86	ประเมินจากสถานที่ทำงานจริง						
87	ประเมินจากแฟ้มประมวลประสบการณ์						
88	ประเมินจากร่องรอยการปฏิบัติงานเช่น ภาพถ่ายวีดิทัศน์ ฯลฯ						
89	ประเมินจากการสัมภาษณ์						
90	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
	การพัฒนาผู้เรียน						
91	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองได้						
92	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้						
93	การประเมินมิติประสบการณ์มีส่วนช่วยให้บุคคลสามารถประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาของตนเองและของสังคมได้						
94	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ด้านการสัมมนาวิชาการ						
	สถานศึกษาของท่านมีการสัมมนาวิชาการ โดยสถานศึกษามีบทบาท มีวิธีการสัมมนาวิชาการ การประเมินผล โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้						
	บทบาทของสถานศึกษา						
95	ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการประเมินพัฒนาหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนด (จำนวน วัน คี้น)						
96	สร้างความเข้าใจกับผู้เข้ารับการประเมิน						
97	กำกับดูแลให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ เข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ ของระยะเวลาที่กำหนด						
98	แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษานับสนุนในการสัมมนาวิชาการ						
99	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	บทบาทของผู้เข้ารับการประเมิน						
100	มีส่วนร่วมในการวางแผนการสัมมนาวิชาการ						
101	มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการสัมมนาวิชาการ						
102	มีส่วนร่วมในการดำเนินการสัมมนาวิชาการ						
103	มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสัมมนาวิชาการ						
104	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	วิธีการสัมมนาวิชาการ						
	ท่านใช้รูปแบบใดในการสัมมนาวิชาการ						
105	การฝึกอบรม						
106	การประชุมปฏิบัติการ						
107	การฝึกปฏิบัติ						
108	กิจกรรมและกระบวนการกลุ่ม						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	0
109	กิจกรรมนันทนาการ						
110	การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้ารับการประเมิน						
111	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	การประเมินผลสัมมนาวิชาการ						
112	ประเมินความพึงพอใจ						
113	ประเมินความรู้						
114	ประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง						
115	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						
	ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา						
	สถานศึกษาของท่านมี เกณฑ์การจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ตามรายการต่าง ๆต่อไปนี้						
116	ขออนุมัติการจบหลักสูตรต่อคณะกรรมการประเมินเทียบระดับการศึกษา						
117	ใช้โปรแกรม IT ในการประมวลผล						
118	จัดเก็บเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมินอย่างเป็นระบบ						
119	ผู้เข้ารับการประเมินสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้						
120	ออกหลักฐานการศึกษา และประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรภายใน 30 วัน						
121	มีการติดตามผลของผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับหลังจบหลักสูตร						
122	อื่นๆ (โปรดระบุ).....						

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานการประเมินเทียบระดับการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.กทม.

คำชี้แจง โปรดเขียนปัญหาที่ท่านประสบในการดำเนินการจัดการประเมินเทียบระดับการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.กทม.ลงในช่องว่าง

1.ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัคร

.....

.....

.....

.....

2.ด้านการแนะแนวและรับสมัคร

.....

.....

.....

.....

3.ด้านการปฐมนิเทศ

.....

.....

.....

.....

4.ด้านการประเมินมิติความรู้ ความคิด

.....

.....

.....

.....

5.ด้านการประเมินมิติประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการสัมมนาวิชาการ

.....

.....

.....

.....

7. ด้านการจบหลักสูตรและหลักฐานการศึกษา

.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติโดยย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวลำไผ่ โพธิ์ศรีขาม
วันเดือนปีเกิด	5 พฤษภาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	20 ม. 1 ต.ดอนโอง อ.โพธิ์ชัย จ.ร้อยเอ็ด 45230
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม วัดวรจรรยาวาส ซ.เจริญกรุง 72 แขวงวัดพระยาไกร เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120 โทร.02-2912038 Email.aomruna@windowslive.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533	ประถมศึกษา จาก โรงเรียนบ้านดอนเรือ จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนเชียงใหม่ประชานุสรณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2543	ศึกษาศาสตร် สังคมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2557	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารและการจัดการการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ